

T.C.
POLİS AKADEMİSİ
GÜVENLİK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜVENLİK STRATEJİLERİ VE YÖNETİMİ ANABİLİM DALI

HALKLA İLİŞKİLER BAĞLAMINDA POLİSİN
ALGILANMASI: KAZAN İLÇESİ ÖRNEĞİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ
Mehmet ÜNVER

Danışman
Doç. Dr. Turgut GÖKSU

Ankara - 2008

T.C.
POLİS AKADEMİSİ BAŞKANLIĞI
GÜVENLİK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum bu çalışmayı bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yol ve yardıma başvurmaksızın yazdığımı, yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlardan her seferinde yollama yaparak yararlandığımı belirtir; bunu şerefimle beyan ederim.

Enstitü veya başka herhangi bir mercii tarafından belli bir zamana bağlı kalmaksızın, tezimle ilgili bu beyana aykırı bir durumun tespit edilmesi durumunda, ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçlara katlanacağımı bildiririm.

21.7.2008
Mehmet ÜNVER

T.C.
POLİS AKADEMİSİ
GÜVENLİK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜVENLİK STRATEJİLERİ VE YÖNETİMİ ANADİLİM DALI

HALKLA İLİŞKİLER BAĞLAMINDA POLİSİN
ALGILANMASI: KAZAN İLÇESİ ÖRNEĞİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Mehmet ÜNVER

Doç. Dr. H. Hüseyin ÇEVİK 	Doç. Dr. Turgut GÖKSU 	Yrd. Doç. Dr. İhsan Keleş
--	--	--

Tez Sınav Tarihi: 21/07/2008

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖZET	I
ABSTRACT	II
İÇİNDEKİLER	m
KISALTMALAR	VI
TABLOLAR	VII
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

POLİSLİĞİN ORTAYA ÇIKIŞI VE TARİHSEL GELİŞİMİ

1.1. POLİSLİĞİN ORTAYA ÇIKIŞI VE GELİŞİMİ	6
1.2. TÜRKİYE'DE POLİSİN GELİŞİMİ	7
1.3. TANZİMAT VE ISLAHAT HAREKETLERİNİN POLİSE YANSIMALARI	8
1.4. KURTULUŞ SAVAŞI SIRASINDA VE CUMHURİYET DÖNEMİNDE POLİS TEŞKİLATI	10
1.5. POLİSİN DEVLET İÇİNDEKİ YERİ VE ÖNEMİ	12
1.6. TÜRKİYE'DE DEVLET VE POLİS	13
1.7. TÜRK POLİS TEŞKİLATININ YAPISI	14
1.7.1. Merkez Teşkilatı	15
1.7.2. Taşra Teşkilatı	18

İKİNCİ BÖLÜM

POLİS, HALKLA İLİŞKİLER VE POLİSİN ALGILANMASI

2.1. HALKLA İLİŞKİLER VE POLİSİN ALGILANMASI	
KONUSUNDAKİ TEMEL KAVRAMLAR	20
2.1.1. Polis Kavramı	20
2.1.2. Halk Kavramı	21
2.1.3. Algı Kavramı	22
2.1.4. Halkla İlişkiler Kavramı	23

2.2. POLİS-HALKLA İLİŞKİLER	25
2.2.1. Halkla İlişkilerin Amacı	25
2.2.2. Halkla İlişkilere Olan Gereksinim ve Halkla İlişkilerin Özellikleri	26
2.2.3. Halkla İlişkilerin Dünya'daki Gelişimi	27
2.2.4. Halkla İlişkilerin Türkiye'deki Gelişimi	30
2.2.5. Halkla İlişkilerin Niteliği	31
2.2.6. Halkla İlişkiler ve Polis	33
2.3. ALGI VE POLİS ALGISI	36
2.3.1. Nesne Algılama	36
2.3.2. Algıda Bilişsel Süreçler	37
2.3.3. Sosyal Algı	38
2.3.4. Halkın Polis Algısı	43
2.4. TÜRK POLİS EĞİTİMİ VE HALKLA İLİŞKİLER	44
2.5. TÜRK EMNİYET TEŞKİLATINDA HALKLA İLİŞKİLER	45
2.5.1. Poliste Halkla İlişkilerin Geçmişteki Durumu	45
2.5.2. Emniyet Genel Müdürlüğünde Halkla İlişkiler Uygulamaları	46
2.5.3. Farklı Polis Uygulamalarında Halkla İlişkiler	47
2.5.4. Halkla İlişkilerde Toplum Destəğinin Önemi	50
2.5.5. Halkla İlişkileri Destekleyen Teoriler Normatif Destek Teorisi (Normative Sponsorship Theory)	51
2.5.6. Yaya Devriye	51
2.5.7. Kırık Pencerele Teorisi (BrokenWindows Theory)	51
2.5.8. Soruna Yönelik Polislik (Problem Oriented Policing)	52
2.5.9. Suçtan Zarar Görme Korkusu	52
2.5.10. Halkla İlişkilerde İletişim Mekanizmalarının Önemi	53
2.5.11. Ailelere Yönelik İletişimin Geliştirilmesi	53
2.5.12. Okul Yönetimleriyle İletişim.	53

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ALAN ARAŞTIRMASI VE BULGULAR

3.1.YÖNTEM	55
3.1.1. Amaç	55
3.1.2. Önem	55

3.1.3. Kapsam ve Sınırlılıklar	55
3.1.4. Katılımcılar	56
3.1.5. Araçlar	57
3.1.6. İşlem	58
3.2. BULGULAR	58
3.2.1. Polisin Uygulaması	58
3.2.2. Polisin İmajı	73
3.2.3. Halkın Polise Olan Güveni	88
3.3. ANKETİN GENEL DEĞERLENDİRMESİ	104
SONUÇ	106
KAYNAKÇA	109
EK	114

KISALTMALAR

AB	: Avrupa Birliği
AEM	: Ankara Emniyet Müdürlüğü
APKDB	: Araştırma Planlama Koordinasyon Daire Başkanlığı
BPHİşM	: Basın Protokol ve Halkla İlişkiler şube Müdürlüğü
CMUK	: Ceza Muhakemeleri Usul Kanunu
EEM	: Elazığ Emniyet Müdürlüğü
EGM	: Emniyet Genel Müdürlüğü
ET	: Emniyet Teşkilatı
ETK	: Emniyet Teşkilatı Kanunu
EUM	: Emniyet Umumiye Müdürlüğü
İB	: İçişleri Bakanlığı
İLO	: Uluslar Arası Çalışma Örgütü
JGK	: Jandarma Genel Komutanlığı
PVSK	: Polis Vazife Ve Selahiyetleri Kanunu
TODAİE	: Türkiye Orta Doğu Amme İdaresi Ensitts

TABLÖLAR

Sayfa

Tablo 1 : Katılımcıların yaşa göre dağılımı.....	52
Tablo 2 : Katılımcıların eğitim düzeyine göre dağılımı.....	53
Tablo 3 : Katılımcıların gelir düzeyi.....	53
Tablo 4 : Polislin Güvenliğı Sağlamada Başarı Durumu.....	54
Tablo 4-2: Anketin 2. maddesine verilen cevapların yaşa göre dağılımı.....	55
Tablo 4-3: Anketin 2. maddesine verilen cevapların eğitim düzeyine göre dağılımı..	56
Tablo 5 : Polislin Suç ve Suçlulara Karşı Caydırıcılığı.....	56
Tablo 5-2 : Maddeye verilen yanıtların yaşa göre dağılımı.....	57
Tablo 5-3: Maddeye verilen cevapların eğitim düzeyine göre dağılımı.....	58
Tablo 6 : Polislin müdahale etmek zorunda kaldığı olaylarda işyerlerinin zarar görmemesi için gösterdiği özen.....	58
Tablo 6-2: Maddeye verilen yanıtların yaşa göre dağılımı.....	59
Tablo 6-3: Maddeye verilen yanıtların eğitim düzeyine göre dağılımı.....	60
Tablo 7 : Polislin iş merkezlerinin bulunduğu yerlerde aldığı güvenlik tedbirlerinin yeterliliğı.....	60
Tablo 7-2: Maddeye verilen yanıtların yaşa göre dağılımı.....	61
Tablo 7-3: Maddeye verilen yanıtların eğitim düzeyine göre dağılımı.....	62
Tablo 8 : Polislin gençleri kazanmaya yönelik eğitim faaliyetlerinin gerekliliğı....	63
Tablo 8-2: Maddeye verilen yanıtların yaşa göre dağılımı.....	63
Tablo 8-3: Maddeye verilen yanıtların eğitim düzeyine göre dağılımı.....	64
Tablo 9 : İş yerlerinin bulunduğu caddelerde uygulanan park yasağıının müşteri potansiyeline etkisi.....	65
Tablo 9-2 : Maddeye verilen yanıtların yaşa göre dağılımı.....	66
Tablo 9-3 : Maddeye verilen yanıtların eğitim düzeyine göre dağılımı.....	67
Tablo 10 : Polislin iş merkezlerinin bulunduğu yerlerde aldığı trafik önlemlerinin gerekliliğı.....	68
Tablo 10-2 : Maddeye verilen yanıtların yaşa göre dağılımı.....	68
Tablo 10-3 : Maddeye verilen yanıtların eğitim düzeyine göre dağılımı.....	69
Tablo 11 : Polislin halka yaklaşımı.....	70
Tablo 11-2 : Maddeye verilen yanıtların yaşa göre dağılımı.....	70
Tablo 11-3 : Maddeye verilen yanıtların eğitim düzeyine göre dağılımı.....	71
Tablo 12 : Polislin halkın sevgisini kazanmak için halkla birlikte sosyal etkinlikler düzenlemesinin önemi.....	72
Tablo 12-2 : Maddeye verilen yanıtların yaşa göre dağılımı.....	72
Tablo 12-3 : Maddeye verilen yanıtların eğitim düzeyine göre dağılımı.....	73
Tablo 13 : Madde bağımlılığı, terör vb. konularda polislin halkı bilinçlendirici çalışmaları.....	74
Tablo 13-2 : Maddeye verilen yanıtların yaşa göre dağılımı.....	74
Tablo 13-3 : Maddeye verilen yanıtların eğitim düzeyine göre dağılımı.....	75
Tablo 14 : Polislin gençlere polislik mesleğini tanıtıcı etkinliklerin gerekliliğı.....	76
Tablo 14-2 : Maddeye verilen yanıtların yaşa göre dağılımı.....	76
Tablo 14-3 : Maddeye verilen yanıtların eğitim düzeyine göre dağılımı.....	77
Tablo 15 : Polislin sosyal ve ekonomik durumunu dikkate alındığında mesleki açıdan tercih durumu.....	78

Tablo 15-2 : Maddeye verilen yanıtların yaşa göre dağılımı	79
Tablo 15-3 : Maddeye verilen yanıtların eğitim düzeyine göre dağılımı	80
Tablo 16 : Polislere verilen mesleki eğitimin yeterliliği	80
Tablo 16-2 : Maddeye verilen yanıtların yaşa göre dağılımı	81
Tablo 16-3 : Maddeye verilen yanıtların eğitim düzeyine göre dağılımı	82
Tablo 17 : Halkın polisin görev ve sorumlulukları hakkındaki bilgisi	82
Tablo 17-2 : Maddeye verilen yanıtların yaşa göre dağılımı	83
Tablo 17-3 : Maddeye verilen yanıtların eğitim düzeyine göre dağılımı	84
Tablo 18 : Halkın polise duyduğu güven	85
Tablo 18-2 : Maddeye verilen yanıtların yaşa göre dağılımı	85
Tablo 18-3 : Maddeye verilen yanıtların eğitim düzeyine göre dağılımı	86
Tablo 19 : Polisin halka kendini ifade etmesi	87
Tablo 19-2 : Maddeye verilen yanıtların yaşa göre dağılımı	87
Tablo 19-3 : Maddeye verilen yanıtların eğitim düzeyine göre dağılımı	88
Tablo 20 : Polisin halkın bilgi taleplerine yaklaşımı	89
Tablo 20-2 : Maddeye verilen yanıtların yaşa göre dağılımı	90
Tablo 20-3 : Maddeye verilen yanıtların eğitim düzeyine göre dağılımı	91
Tablo 21 : Halkın ev ve iş yerlerinin güvenliği ile ilgili düşüncesi	91
Tablo 21-2 : Maddeye verilen yanıtların yaşa göre dağılımı	92
Tablo 21-3 : Maddeye verilen yanıtların eğitim düzeyine göre dağılımı	93
Tablo 22 : Polis Araçlarının halk üzerindeki etkisi	94
Tablo 22-2 : Maddeye verilen yanıtların yaşa göre dağılımı	94
Tablo 22-3 : Maddeye verilen yanıtların eğitim düzeyine göre dağılımı	95
Tablo 23 : Polis teşkilatında meydana gelen gelişmeler	96
Tablo 23-2 : Maddeye verilen yanıtların yaşa göre dağılımı	96
Tablo 23-3 : Maddeye verilen yanıtların eğitim düzeyine göre dağılımı	97
Tablo 24 : Polisin yürüttüğü idari hizmetler	98
Tablo 24-2 : Maddeye verilen yanıtların yaşa göre dağılımı	98
Tablo 24-3 : Maddeye verilen yanıtların eğitim düzeyine göre dağılımı	99

GİRİŞ

Sosyal bir varlık olan insanın topluluk içinde ve toplu halde yaşaması kendisine has bir konudur. Toplu halde yaşamamanın temel bir prensibi olarak insanın mutluluğu, refah seviyesinin yüksek olması ve güvenliğinin sağlanması gerekmektedir. İnsanın güvenliğinin ve emniyette olma duygusunun tatmini için uygulanan sistem, yol ve yöntemler farklılıklar göstermektedir. Çünkü sosyal hayat sürekli değişkenlik gösteren bir dinamiğe sahiptir. Sosyal bir varlık olan insan toplumsal değerler ve kurallarla kuşatılmıştır. Bundan dolayı hemen hemen her toplumda insanların eylemleri sınırlandırılmış ve denetime tabi tutulmuştur. Çünkü toplu halde yaşamamanın mümkün olabilmesi için sosyal düzenin sağlanması gereklidir. Bu düzeni sağlamak için toplum çok çeşitli sosyal kontrol düzenekleri oluşturmuş bu kuralları da kuşaktan kuşağa aktarmıştır.

Bununla birlikte tek başına bu yolla toplumda otoriteyi ve kamu düzenini gerçekleştirmek ve bir arada tutmak her zaman kolay ve mümkün olmamaktadır. Bu nedenle toplumsal hayatın gelişme düzeyine bağlı olarak güvenlik hizmeti toplumun işleyişi ve devamı açısından büyük önem arz etmektedir. Bu bağlamda polislik kamu düzeninin sağlanmasına yönelik otoriteyi temsil eden, kamu düzeni ve asayişin korunması için meşru güç kullanma yetkisine sahip kurumsallaşmış bir yapıdır. Dolayısıyla polis toplumda kamu düzeni ve asayişini sağlamaya çalışan ve bunu yaparken de toplumdaki sosyal kontrol görevini yerine getiren toplumun bir parçası ve onun ortak bir elemanıdır.

Güvenlik, herkesi ilgilendiren bir konudur. İnsanların yakın çevresi ve dış güçlere karşı güvende olma duygusu insanlığın varoluşu kadar eskidir. Tarihsel gelişime baktığımızda insanlar güvenliği sağlamak için değişik isimler altında polis uygulamaları yapmış, şehirleşme ve sanayileşme ile birlikte büyüdükçe de daha düzenli teşkilatlar kurarak günümüze kadar getirmiştir. Günümüz dünyasında bilim ve teknoloji alanındaki gelişmeler hızla ilerlemekte, gelişen ve değişen dünya şartlarına hızlı adapte olabilen kurum ve kuruluşlar yanında devletler de aynı oranda gelişme sağlayabilmektedir. Hızlı bir şekilde devam eden teknolojik yarış devletleri teknolojiye uyum sağlamada zorunlu hale getirmektedir. Gelişmelere uzak kalan

devletlerin, aynı zamanda içerisindeki kurum ve kuruluşların varlığını veya inandırıcılığını kaybetmeye başlaması kaçınılmaz bir gerçek olmaktadır.

Günümüzde gelişimine devam etmekte olan Emniyet Teşkilatı güvenlik gibi kamuoyunda hassas bir hizmeti sunan önemli bir kamu kuruluşudur. Polisin tarihsel gelişimi de göz önüne alınarak değerlendirildiğinde hizmet kalitesi her geçen gün artmakta, yurt içi ve yurt dışında yapılan eğitim çalışmaları ile tüm teşkilat mensupları çağdaş ve modern eğitim alarak daha verimli hale gelmektedir. Emniyet Teşkilatı Kamu hukukunun ve yasaların Avrupa Birliği standartlarına uyum çalışmaları ekseninde vizyon ve misyonunu değişen şartlara göre uyarlamış, en hızlı uyum sağlayan kamu teşkilatları arasında önemli bir yer elde etmiştir.

Emniyet Teşkilatı'nın bilimsel ve teknolojik gelişmeleri yakinen takip edip uygulaması yanında başarı için halkla ilişkiler kurması da aynı şekilde önemlidir. Artık 21. yüzyılın başlarından itibaren teknolojik donanımını tamamlayan, bilimsel araştırmalarla suç ve suçluyla çağdaş anlamda mücadele eden bir emniyet teşkilatı vardır. Fakat artık çağdaş polislik yakalanan suçlu oranı ile değil, halkla geliştirilen ilişkinin niteliği, halka verilen huzur ve güven ortamının devamlılığı ile suçu önlemedeki halkın katılımının oranı ile değerlendirilmekte ve halkın polise olan desteğinin seviyesine ve oranına dayanmaktadır.

163 yıllık geçmişiyle Emniyet Teşkilatı verilen hizmetin kalitesini artırarak, teknolojik gelişmeleri yakinen takip ederek donanımı sürekli yenileyerek, eğitimi çağa uygun hale getirerek, uygun personel seçimini gerçekleştirerek, yenilenen yasal düzenlemelere uyum sağlayıp kendisini sürekli yenileyerek, dinamik bir kurum haline gelmiştir. Bu haliyle demokratik Cumhuriyet rejimi için vazgeçilmez bir unsur haline gelmiştir.

Bu bağlamda Türk Polis Teşkilatı giderek önem kazanan halkla ilişkilerinde önemini kavramış ve gereken desteği alabilmek için tüm projelerini devreye sokmuştur. Geçmiş dönemde eleman yetiştirmek için Avrupa ve Amerika'ya polis gönderen teşkilat şimdilerde yabancı ülke polislerine kurs verir duruma gelmiştir.

Birleşmiş Milletler'in görevde bulunduğu ülkelerde Türk Polis Teşkilatı önemli sayıda personel istihdam etmekte ve karar mekanizmalarında görev yapmaktadır.

TEZİN AMACI: Bu çalışmamızda polis halk işbirliğinin önem ve kapsamını belirledikten sonra günlük yaşantıda polis- halk ilişkilerinin ne boyutta olduğu araştırılacaktır. Son dönemlerde önemi gittikçe artan ve büyük projeler yapılan halkla ilişkiler konusundaki çalışmaların hizmet alanlar tarafından nasıl algılandığı, tezin asıl amacını oluşturacaktır. Günümüzde vatandaşla kurulmuş olan etkin iletişim ve ilişkinin dışarıdan nasıl yorumlandığı, eksiklik ve varsa aksamaların tespit edilerek giderilmesi ilişkilerin iyi bir konuma getirilebilmesi için yapılması gerekenler araştırılacaktır.

Bunun yanında aşağıdaki maddeler halinde sıralanan sorulara en uygun cevap aranacaktır.

Toplumu oluşturan bireylerin kamu güvenliği ve asayişin sağlanmasındaki rolü nedir?

- Polisin halkla ilişkiler çalışmalarında, başarılı olabilme esasları nelerdir?
- Polisin halkla ilişkilerini olumsuz etkileyen unsurlar nelerdir?

Polisin görev ve sorumlulukları toplum tarafından ne kadar bilinmektedir?

Halk polisi, polisin istediği reklam ettiği şekilde tam olarak algılamış mıdır?

Polisin sunduğu güvenlik hizmetleri toplumun tüm katmanlarında aynı şekilde mi algılanmaktadır?

- Polis halk ilişkilerinde toplum ne kadar sorumluluk sahibidir?

Polisin imajı toplum tarafından ne kadar olumlu algılanmaktadır ?

Bu sorulan sorular çerçevesinde araştırmamız boyunca en uygun cevapları aranacak, çözüm yollarına ulaşabilmek için gerekli katkı sağlanmaya çalışılacaktır.

TEZİN ÖNEMİ: Polisin halkla ilişkilerinin geliştirilmesi, modern anlamda belli bir standarda oturtulabilmesi için böyle bir çalışma önem arz etmektedir. Suç ve suçlu ile mücadele edebilmek, araştırma ve soruşturmalarda gerekli bilgi ve belgelerin toplanmasında topluma olan ihtiyaç aşikardır. Halkla ilişkilerin mücadeledeki yeri diğer teknik ve yöntemlerden daha ucuz ve geçerlidir. Yapılan

projelerin ana temeli her zaman halkla ilişkilere dayanmakta reklam ve propagandalarla ilişkiler geliştirilmeye ve kalıcı kılınmaya çalışılmaktadır. Kişilere dayalı ilişkiler kalıcı olmamakta ve kişiye bağlı olarak da sona ermektedir.

Toplumun huzur ve güvenliğini temin ve devamını sağlamakla görevli polis teşkilatının suç ve suçlu ile mücadele ederken asıl gayesi ebetteki suçluyu araştırmaktır. Fakat suçlu diye tanımlanan kişiler o toplumda yaşamakta ve çoğu zaman suça iten nedenleri de o toplum yaratmaktadır. O zaman yapılması gereken şey suça neden olan saikleri tespit edebilmek, halkın desteğiyle de suçu yaratan bataklığı kurutabilmektir. Halkın neden ve ne ile ilgili destek vereceği, polis halk işbirliğinin neticesinde huzurlu bir ortamın kendisinin büyük gayretleri ile olacağının bilincinde olmasının vurgulanabilmesi araştırma açısından önemlidir.

Suç oluşturarak tüm kaynakları ortadan kaldırmak gibi bir sorumluluk ve görev, sadece polisin görevi değildir, bu görev tüm kurumlara ve topluma düşmektedir. Burada da polisin halkla ilişkileri çok büyük bir önem arz etmektedir.

TEZİN KAPSAMI: Yapılan bu çalışmada halkla ilişkilerin ne anlam ifade ettiği, bu konuda yapılmış anket ve çalışmalar araştırılarak geniş kapsamlı halkla ilişkiler konusunun polis ile olan kısmının ne şekilde olduğu ve olması gerektiği hususları araştırılmaya çalışılmıştır. Tarihsel gelişime baktığımızda halkın polise, toplum düzeninin sağlanmasıyla ilgili çeşitli konularda başvurduğu görülmektedir. Şehirleşme ve sanayileşme ile birlikte polis gücü de daha iyi organize olmaya başlamıştır.

Özetle tezin kapsamı polis halk ilişkileri çerçevesinde Ankara'nın Kazan ilçe merkezindeki esnafın polisi algılamasıdır.

TEZİN YÖNTEMİ: Yapılan çalışma kapsamında literatür taraması yapılmış bu çerçevede polisin kanunlar çerçevesinde genel bir tanımı yapılarak polislik mesleğinin genel özellikleri ve polisin görevleri; Emniyet Genel Müdürlüğünün şimdiye kadar yapmış olduğu halkla ilişkiler çalışmaları; halkla ilişkilerin önemine vurgu yapılarak polis halk ilişkilerini etkileyebilecek iç ve dış faktörler; polisin

başarısını artıran toplum destekli polislik çalışmalarının sürekliliğinin önemi ve toplumun etkisi; tarihi gelişim içerisinde polisin halkla olan ilişkilerinin geçirmiş olduğu tarihsel gelişim evreleri; polis ve halkla ilişkiler konusunda yapılan tez çalışmalarının çalışmamıza yardımcı olan kısımları incelenmiştir. Bu kapsamda devlet, toplum ve polis ile ilgili yazılı eserler, modern polisin gelişimi ile ilgili olarak Çağın Polisi Dergisi, Polis Dergisi, Polis Bilimleri Dergisi, Amme İdaresi Dergisi gibi dergilerdeki makale ve yazılar, Güvenlik Bilimleri Enstitüsü'nde okutulan ders kitapları, polisin tanımı ve görevleri ile ilgili ETK ve CMUK gibi kanunlar ve Emniyet Genel Müdürlüğü'nün yapmış olduğu polis halkla ilişkiler konulu çalışmalar araştırılmış ve bu kaynaklardan gerekli alıntılar yapılmıştır.

Araştırmada veri elde etme yöntemi olarak anket kullanılmıştır. Anket oluşturma aşamasında polis ile ilgili daha önce çeşitli kişi ve kurumların yaptığı anket çalışmalarından yararlanılmıştır. Anket ile ilgili alan çalışması yapılmış özenle hazırlanan 21 soru 101 esnafa gelişmiş güzel dağıtılarak cevaplanması beklenmiştir.

Bu çalışmayı yapan kişinin emniyet teşkilatı mensubu olması gözlem yapıp değerlendirme yönüyle araştırmaya ayrı bir anlam katmıştır.

Tezin konuları ele alış düzene bakıldığında; ilk bölümde halkla ilişkiler, algı ve polis ile ilgili kavramsal bir çerçeve çizilmiştir. İkinci bölümde, polislik mesleğinin ortaya çıkışı, Türkiye'deki gelişimi ve devlet yapısı içerisindeki yeri incelenmiştir. Üçüncü bölümde alan araştırması ile ilgili bilgiler ve uygulanan anketlerin sonuçları değerlendirilmiştir.

BİRİNCİ BOLUM

POLİSLİĞİN ORTAYA ÇIKIŞI VE TARİHSEL GELİŞİMİ

1.1. POLİSLİĞİN ORTAYA ÇIKIŞI VE TARİHSEL GELİŞİMİ

Tarih öncesi dönemlere bakıldığında, toplumların geleneklere, kurallara göre yönetildiği görülmektedir. Bu kurallar toplumun refahını korumak amacıyla kullanılmış ve suç sayılan cinayet, hırsızlık gibi davranışları yasaklamıştır. Suç işlenmesi durumundaki çözüm ise "göze göz, dişe diş" mantığıyla yürütülmüştür. Suçluya verilecek olan cezaya kurbanın kendisi veya yakınları karar vermekteydi. Eski Yunan'da da herkesin kendi yasalarını uygulamaktan sorumlu olduğu, polis gücünün demokrasiye aykırı olduğu tartışılmıştır. Toplumların gelişmesiyle birlikte yasalar ortaya çıkmıştır. Bilinen en eski yasa sistemi Babil Krallığı'nın Hammurabi Yasası'dır. Bu yasanın özelliği suçlara göre belirli cezaların uygulanmasıdır. Babil'den sonra tarihte bilinen ilk askeri yapılanma Roma'da imparatoru tarafından şehri dış tehditlerden korumak amacıyla kurulmuştur. Ancak ilk sivil polis yapılanması İmparator Augustus tarafından kurulmuştur. Bu nöbetçiler (Vigiles) önceleri itfaiyeci olarak görev yapmışlar, daha sonra ise şehirlerde huzuru sağlamak ve suçu araştırmak amacıyla görev yapmışlardır (Grant ve Terry, 2004: 38-40).

Tarih öncesi İngiltere'de de geleneklere göre kişisel ya da kabilenin kurallarına göre adalet uygulanmaktadır. Karanlık Çağda monarşinin ortaya çıkmasıyla birlikte iki görüş önem kazanmıştır. Bunlardan ilki bir toplumdaki kişiye karşı işlenen suç krala karşı işlenmiş olarak kabul edilmiştir. İkinci görüşe göre ise kralın halkı kralın malı olarak kabul edilmektedir. Bu nedenle vatandaşlara zarar veren kişiler krala tazminat ödemek zorundadır. Bu iki görüş günümüzde İngiltere ve Amerika'nın ceza hukukunun temelini oluşturmaktadır. 9. yüzyılın sonlarına doğru Büyük Alfred vergilerin toplanmasının kolaylaşması ve huzurun daha kolay sağlanabilmesi amacıyla ülkeyi, her biri yüz aileden oluşan kontluklara (shire) bölmüştür. Bu aileler de onarlı gruplara bölünmüştür ve gruptaki aileler kendi vergilerinin yanı sıra diğer ailelerin vergilerini vermelerinden de sorumludurlar. Bu kontlukların asayişinden ise kral tarafından seçilen kontluk idarecileri, küçük grupların asayişinden ise halk tarafından seçilen polis memurları sorumludur. 12. yüzyılda ise polis memurlarının görev yetkilerini artıran yeni bir sistem kabul edilmiştir. Yetkilerin artmasıyla birlikte

bu kişiler kendi çıkarları doğrultusunda davranmaya başlamışlar ve bu sistem 18. yüzyılda çökmeye başlamıştır. Nüfusun artması ile birlikte yetersiz kalan güçlerin yerine Londra'da adli memur olan Henry Fielding tarafından yeni bir kanun uygulayıcı birim oluşturulmuştur. Ancak bu biriminde başarısız olması sonucunda yeni bir profesyonel polis gücü oluşturulmuştur. 19. yüzyılın başlarında Sir Robert Peel tarafından Londra Metropolitan Polisi kurulmuştur. Bu birimin kazandığı başarılar sonucunda İngiltere'nin pek çok şehrinde benzer polis güçleri kurulmuştur (Grant ve Terry, 2004: 40-43).

Amerika Birleşik Devletleri'nin polis yapılanmasına bakıldığında koloni dönemlerinde İngiltere'deki sistemin benimsendiği görülmektedir. Yerleşim yerlerinde yetkili olarak idareciler, şerifler, gece bekçileri bulunmaktadır. Şerifler öncelikle devlet tarafından atanırken daha sonraları halk tarafından seçilmeye başlanmıştır. Nüfusun çoğalması, şehirlerin büyümesi ile birlikte toplumsal sorumluluğa dayalı olan gözetleme sistemine geçilmiştir. Gönüllü olan vatandaşlar suç işleyen kişilerin tutuklanmasından, şüphelilerin tutulmasından sorumluydular. Ancak bu bekçilerin suç içeren davranışlarda bulunmaları nedeniyle halk arasında güvensizliğe neden olmuştur. Bekçilerin suç işlemesini engellemek amacıyla gönüllülük yerine maaşlı bekçiler çalıştırılmaya başlanmıştır. Amerika'nın güneyinde ise bekçi sistemine benzer olarak kölelerin itaat etmelerini, suç işlememelerini sağlamak amacıyla köle bekçileri bulunmaktadır. İç Savaş sonucunda ise Jim Crow yasası adı verilen yasalar yürürlüğe konulmuştur. 20. yüzyılın sonlarına kadar bu yasalara polis güçleri tarafından uygulanmıştır. Günümüzde geçerli olmamasına rağmen polis güçlerini azınlıklara ikinci sınıf vatandaş muamelesi gösterebilmektedir (Grant ve Terry, 2004: 43-47).

1.2. TÜRKİYE'DE POLİSİN GELİŞİMİ

1826 yılında yeniçeri ocağının kaldırılmasından sonra polis uygulamalarında taşra ve merkez arasında uyum sağlanamamış, polis hizmetleri birbirinden farklı kurumlar tarafından yerine getirilmiştir. 20 Mart 1845'te, polis kelimesinin resmi olarak geçtiği ilk nizamname olan 17 maddelik Polis Nizamı çıkartılarak Yeniçeri Ocağı'nın kaldırılmasından sonra ortaya çıkan karışıklığın ortadan kaldırılmasına çalışılmıştır.

Hazırlanan Polis Nizamnamesi'nde, Fransa'nın düzenlediği polis kararnamesi temel olarak alınmıştır (Çufalı, 2002:22).

1846 yılında II. Abdülmecit zamanında adli, idari ve ceza mahkemelerinin işlerine bakmak üzere Zaptiye Müşiriyeti kuruldu (Sokullu-Akıncı, 1990: 53). Yayınlanan bir genelge ile polisiye hizmetlerinin Serasker tarafından yönetilmesinin askeri işleri aksatacağından Seraskerden bağımsız olarak Zaptiye Müşirliği, Zaptiye Müşir Yardımcılığı ile ihtiyaç duyulan kanunları çıkarmak üzere Zaptiye Meclisi kuruldu. 1851 yılında ise bu kurumun adı Zaptiye Kaymakamlığı olarak değiştirilmiştir.

Ancak kurulan bu Zaptiye Meclisi beklenildiği kadar başarılı olamamıştır. Meclis üyeleri yolsuzluk yapmış, bulundukları bölgedeki güçlü kişilerin etkisi altında kalmışlardır. Böylece yerel güçler, polis güçleri üzerinde yine otorite sağlamışlardır. Kurulan meclisin görevini beklenildiği gibi yerine getirmemesi, meclis tarafından atanan yeni zaptiye memurları hakkında şikayetlerin artması üzerine 1867 yılında "teftiş memurları" adlı yeni bir polis kuvveti kurulmuştur. 1869 yılında ise bu örgütün yerini Asakir-i Zaptiye almıştır (Sokullu, 1990: 55)

1.3. TANZİMAT VE ISLAHAT HAREKETLERİNİN POLİSE YANSIMALARI

1876 yılında Tanzimat ve Islahat hareketleri çerçevesinde Avrupa'daki gelişmeler dikkate alınarak 1879 yılında Zaptiye Nezareti kuruldu. İllerin asayişinden ise Seraskerlik sorumluydu. Zaptiye nezaretinin kurulmasıyla bugünkü Emniyet Genel Müdürlüğünün ilk temeli atılır. İçişlerine bağlanan bu makamın müdürü Galip Bey'dir. Zaptiye Nezareti tüm ülke çapında gelişerek polisiye hizmetler tek merkezden yönetilmeye başlanır. Ayrıca aynı yıl da asayişin sağlanması ve yeni esaslara göre hizmetlerin sürdürülmesi amacıyla "İller Jandarma Nizamnamesi" yayınlanan bir tezkere ile hazırlanmıştır (aktaran Çufalı 2002; Ergut 2004). Bu durumu sivilleşmiş polis örgütünün başlangıcı olarak kabul etmektedir.

Jandarmanın ayrı bir askeri birim olarak ayrılmasının nedeni Osmanlı-Rus Savaşı'nın sonucuna bağlanmaktadır. Savaş sonucunda yenilgiye uğrayan Osmanlı

İmparatorluğu askeri teşkilatın yeniden yapılandırılması gerektiğine karar vermiştir. Bu karar, imzalanan Berlin Antlaşması sonucu ortaya çıkan yeni jeopolitik yapı ile de pekişmiştir. Balkanlardaki toprakların çoğunun kaybedilmesi, iç idarede yeni yapılandırılma gerçekleşmezse kalan toprakların da kaybedileceği korkusunu arttırmıştır. Bu gelişmeler üzerine Abdülhamit, orduya bağlı yalnızca iç güvenlikten sorumlu olan yeni bir birim kurmuştur. Böylece jandarma ve polis birbirinden ayrılmıştır. 1894 yılına kadar 15 ilde polis teşkilatı kurulmuştur. 1899 yılına kadar Polis Teşkilatı geliştirilmiştir. Süvari polis teşkilatı, sivil polis komiserlikleri ve Deniz Polisi hizmetleri geliştirilmiştir.

Bu kadar yeniliğe rağmen polis görev ve yetkileri 1845 yılında çıkartılan nizamnameye göre uygulanmıştır (<http://www.egm.gov.tr./tar.osmanlı.1879-1908.asb.2007>). 19 Nisan 1907 tarihinde ilk Polis Nizamnamesi yayınlanmıştır. Polis teşkilatının ihtiyaçlarını ve yetkilerini belirleyen nizamnamenin en belirgin özelliği içeriğinin yabancı etkiler altında kalınmadan hazırlanmış olmasıdır. Daha önce gerek Tanzimat gerekse Abdülhamit döneminde hazırlanan metinlerin çoğu yabancı devletlerin yasalarından alıntı şeklinde veya uyarlanmasıydı. Söz konusu nizamname, polisin siyasi, idari, adli görevleri ile, merkez ve taşra kuruluşlarını, polisin Asakir-i Nizamiye ve jandarma ile olan yetki ve hiyerarşik düzeni, izinde iken polisin görev ve yetkileri, polis müfettişlerinin görevleri, polis meclisinin görevleri, polisin seçim ve tayin usulü, polisin cezalandırılması, yargılanması ve polis ödenekleri gibi 167 maddelik Polis Teşkilatının ihtiyaçlarına cevap veren bir çok konuda düzenlemeler yapmaktadır. Ayrıca, emniyetten sorumlu diğer teşkilatlarla olan ilişkileri de açıklanmıştır.

1908 yılında II. Meşrutiyetin ilanı üzerine Alman ve Fransız polis teşkilatları örnek alınarak 22 Temmuz 1909 yılında çıkartılan İstanbul Vilayeti ve Emniyeti Umumiye Müdüriyeti Teşkilatına Dair Kanun ile 31 Mart olayından sonra artık yaşamı imkansız olan Zaptiye Nezareti kaldırılarak yerine Dahiliye Nezaretine bağlı tüm ülkeye şamil Emniyet Umumiye Müdürlüğü ve İstanbul vilayetine bağlı bir polis müdüriyeti kurulmuştur (<http://www.egm.gov.tr./tar.osmanlı.1908-1918.asb.2007>). Emniyeti Umumiye Müdüriyeti 1913 yılına kadar polis işlerini 1907 yılında çıkarılan

polis nizamnamesine göre yürütmüş ve hükümler tüm ülke sathında aynen geçerli olmuştur (Çufalı, 2002:19-20).

9 Aralık 1913 tarihli nizamnameyle polis; yaya, atlı ve sivil olmak üzere üç kısma ayrılacak ve genel manasıyla Emniyet Genel Müdürlüğünün görevleri şu şekilde özetlenecektir. "Memleketin emniyet ve inzibatına taalluk eden her türlü umum ve muamelatı takip ve o bapta muhaberatı idare etmektir." Tarif edilen göreve bakıldığında aslında günümüz polisine yüklenen çok çeşitli kanunlardaki adli ve idari görevlerin başlangıç tarihi olarak yorumlanabilir. Sonraları bu teşkilat daha da gelişim gösterdi. Seyrüsefer, Ecanip ve takibatı, Adliye müdürlükleri kuruldu. Seyahat güvenliğinin sağlanması, ülke içindeki yabancıların suç oluşturan eylemlerini takip etmek ve iç güvenliği sağlama için yeni şubeler kuruldu. Fakat bu dönemde dünya hızla büyük bir savaşa sürüklenmektedir. Osmanlı Devleti toprakları parçalanarak güç kaybetmeye başlamış, gerek diplomasi gerekse savaşlar yönüyle ülke başarısız konumdadır. Bu durum ülke içindeki tüm kurumları etkileyecek emniyet hizmetlerini de yapılamaz duruma getirecektir (Bayram, 2003: 572-573).

1.4. KURTULUŞ SAVAŞI SIRASINDA VE CUMHURİYET DÖNEMİNDE POLİS TEŞKİLATI

Kurtuluş Savaşında etkin görev alan Polis Teşkilatı Osmanlı Devleti'nin polisi olarak görevini devam ettirmektedir. 24 Haziran 1920 yılında kurulan Milli Polis Teşkilatı Anadolu'da işgal kuvvetleriyle mücadele eder. İşgalin her türlü baskısına rağmen her türlü bilgi ve yardımları Ankara hükümetine iletir, işgal altındaki bölgelerdeki asayiş düzenleme işlerini de başarıyla yerine getirir (Şahin, 2006: 44 - 47).

Milli Mücadele döneminde iki başlı yönetilen Polis Teşkilatı, 1922'de İstanbul'daki Emniyeti Umumiye Müdüriyeti kaldırılarak 1923 yılında İstanbul Polis Müdürlüğüne dahil edilmiştir. 1922 yılında İstanbul vilayetine bağlı Emniyeti Umumiye Müdürlüğü kaldırılarak Ankara ya bağlı tek merkezli milli hükümet tarafından yönetilmeye başlayacaktır. Ankara'da teşekkül eden Milli Hükümetin Emniyeti Umumiyesi; bir umum müdür ve bir muavinle, Emniyet, Seyrüsefer, Memurin şubeleri ve altı kişilik teftiş kurulundan ibaret mütevazı kadrosu ile çalışmıştır.(<http://www.polisiye.com.yazidevam.asp?10=616.2008>)

Kurtuluş Savaşı'nın kazanılmasının ardından İstanbul Polis Müdüriyeti Umumiyesi 1923 yılında kaldırılmıştır. Bu teşkilat yerine Emniyet-i Umumiye Müdürlüğü Ankara'da kurulmuş ve Ankara'ya bağlı il teşkilatları kurulmuştur. Cumhuriyet'in kurulmasıyla birlikte Polis Teşkilatında yeni bir yapılanma ve görev alanının belirlenmesi ihtiyacı doğmuştur. 1907 ve 1913 tarihli Polis nizamnameleri 1932 senesinde 2049 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanunu ve 1934 senesinde de Polis Vazife Salahiyet Kanunu ile 1937 senesinde 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanununun yayımlanmasına kadar yürürlükte kalmıştır. Mondros Mütarekesi ile Osmanlı Devleti'ne bırakılan topraklar üzerinde 14 vilayet, liva, vilayetlere bağlı livalar ve dahiliye nezaretine bağlı bağımsız livalar, kaza, nahiye köylerden oluşmuştur.

Avrupa'nın Polis teşkilatları da incelenerek 4 Haziran 1937 tarihinde 3201 sayılı Emniyet Teşkilat Kanunu yürürlüğe girmiştir. Kanunda zamanla yapılan düzeltme ve eklentiler olmasına rağmen hala günümüzde de geçerliliğini korumaktadır. Kanuna göre her ilde bir emniyet müdürü, her ilçede bir emniyet amiri veya emniyet komiserlikleri; bucak, iskele veya istasyonlarda ise birer emniyet komiserlikleri oluşturulması öngörülmektedir. 1950'li yıllara kadar Emniyet Teşkilatı tüm il ve ilçelerde kanuna göre örgütlenmesini tamamlamıştır.

Ülkenin gelişmesine paralel olarak trafiğe çıkan araçların artması nedeniyle belediyeler tarafından yapılan trafik hizmetleri 11 Mayıs 1953 tarihinde çıkarılan 6085 sayılı Karayolları Trafik Kanunu ile polise verilmiştir. Günün koşullarına göre yeniden düzenlenen yasa 13 Ekim 1983 tarihinde 2918 sayılı yasa ile yenilenerek yürürlüğe girmiştir. Toplumsal olayların gündeme gelmesiyle 1965 tarihinde kurulan toplum polisi biriminin ismi 1982 yılında 3201 sayılı teşkilat kanununa yapılan ek 7. madde ile Çevik Kuvvet olarak değiştirilmiş ve uygulamaya geçilmiştir. Daha sonraları ihtiyaç hasıl oldukça kanuna yeni eklentiler yapılarak yeni oluşumlar sağlanmıştır. Bunlardan 1980 yılında 2261 sayılı kanunla Emniyet Genel Müdürlüğünde yüksek ve merkez disiplin kurulları oluşturulmuştur. Buna bağlı olarak illerde il polis disiplin kurulları eğitim kurumlarında da eğitim ve öğretim kurulları ile disiplin kurulları oluşturulmuştur.

Ülkedeki ve dünyadaki sosyal, siyasal ve teknolojik gelişmelere ve ihtiyaçlara paralel olarak zaman içerisinde yeni birimler kurulup kaldırılmakta yada Çevik Kuvvette olduğu gibi şekil değiştirmektedir. Örneğin terör olayları 1980 li yıllarda başlayınca Özel Harekat Dairesi Başkanlığı, bilgi teknolojilerinin gelişmesiyle Bilgi İşlem Daire Başkanlığı kurulmuştur.

1.5. POLİSİN DEVLET İÇİNDEKİ YERİ VE ÖNEMİ

İnsanların toplum halinde yaşaması kaçınılmaz bir olgudur. Bu da her şeyden önce insanlar arası ilişkilerde bir düzen ve güven sağlanmasını ve sürdürülmesini gerektirmektedir. Bu uygulanması gerekli kuralları koyacak ve uygulayacak bir otoritenin varlığını her toplum için kaçınılmaz kılmaktadır. Toplumda düzen ve güvenin sağlanması, ilk ortaya çıktığı andan günümüze kadar devletin temel ve değişmez işlevlerinden birisi olarak gözükmemektedir. İnsanlar toplu halde yaşamaya başlamaları üzerine içlerinden bir kısmı diğerlerini yönetmeye başlamışlardır. Zaman içerisinde yönetenler daha organize olarak toplumu yönetmeye başlamışlar, toplumların büyümesi ile birlikte teşkilatlar da büyümüş devleti yönetenler bu süreç içerisinde kamu düzenini sağlayan, toplumu yöneten, egemenlik haklarını kullanan bir güç haline gelmişlerdir. Devlet köken olarak insanlık tarihi kadar eskidir.

Tarihten beri devlet büyük toplumlarda ihtiyaç duyulan temel teşkilat olmuştur. Geleneksel devletlerde iktidar gücü babadan oğla geçmiş, ya işgal yoluyla elde edilmiş ya da din ve benzeri nedenlerle elde edilmiştir. Daha sonraları batıda ortaya çıkan şehirleşme, milliyetçilik ve sanayileşme ile birlikte modern devlet olma yoluna girmiştir. Sanayileşme ile büyüyen şehirler yeni bir yaşam biçimine sahip olmaya başlamışlardır. Özellikle modernleşme olarak adlandırılan bu yeni yapıda karmaşık ilişkilerin varlığı, işbölümünün bulunması yeni bir yaşam tarzının ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Böyle bir yapılaşmadan dolayı ulus devlet olarak adlandırılan devletler ortaya çıkmış, Fransa, İtalya, Almanya gibi ülkelerde ulusal birlikler kurulmaya başlamıştır. Sanayileşme ve milliyetçilik olguları ile meydana gelen devlet şekilleri geleneksel devlet biçiminden farklılıklar göstermesi ile modern devletler kurulmaya başlamıştır. Modern ulus devletler belli başlı özelliklere sahiptir. Bir ulusa dayanması, hukuki statüsü belirlenmiş ve korunmuş bir vatandaşlık anlayışı ve laiklik. Bu özelliklere ek olarak profesyonel gelişmiş hukuka dayalı bir karmaşık

bürokratik yapıya sahip olması, çalışanların yönetime hukuken bağlı olması ve kişiye bağlılık esasının kalkması gibi noktalar modern devleti oluşturan özelliklerdendir.

1.6. TÜRKİYE'DE DEVLET VE POLİS

Türkiye' deki mevcut devlet yapısını tam olarak anlayabilmek için önce geçmiş devlet yapılarını incelemek mevcut sistemi anlamayı kolaylaştıracaktır. Türkiye Cumhuriyeti'nin devlet yapısı merkezîyetçi bir yapıya sahiptir. Bu devlet yapısı Osmanlı İmparatorluğu'nun bir mirası olsa da cumhuriyetin ilanından sonraki dönemde modernleşme, batılılaşma söz konusudur. Ancak yine de devlet yapısı her zaman güçlü olmuş, toplum ikinci planda yer almıştır (Çevik, 2002).

Bu tarz merkezîyetçi toplumlarda halk her şeyi devletten beklemektedir, her şey devlete bağlıdır. Bu nedenle bürokratlar, halka yol gösteren kişiler olarak görülmektedirler. Bu düşüncede, devlet memurlarının topluma karşı sorumluluğu olmasına rağmen devlete karşı sorumluluk duymaları olağan bir durumdur (Çevik, 2002). Hiyerarşik bir yapıya sahip olan Polis Teşkilatı, devlet yapısının karakteristiğini en fazla yansıtan kurumlardan bir tanesidir. Merkezîyetçi yapı geçerlidir ve kurumun her kademesinde hiyerarşi hissedilmektedir. Bütün emniyet birimleri, sadece kendi bölgelerindeki değil, yurt genelindeki üstlerine ve merkeze çok bağlıdır. Anlatılanlardan anlaşılacağı gibi devletin güçlü yapısının olması polislerin tutumlarını etkilemektedir. Daha önce de bahsedilen devlet memurları gibi polisler de halka değil devlete karşı sorumluluk hissetmekte ve bu doğrultuda davranmaktadır (Çevik, 2002).

Nasıl bir yapıya sahip olursa olsun Polis Teşkilatı toplumda önemli bir rol oynamaktadır. Devlet adına kamu düzeninin, iç güvenliğin sağlanması ve yasaların uygulanması polisin görevidir. Bu nedenle devletin en önemli kurumlarından bir tanesidir (Çevik ve Göksu, 2003).

Devletin gelişimi Osmanlı İmparatorluğu'ndan devralınan sistem ve cumhuriyetin ilanından sonraki gelişmeler şu anki sisteme olan miraslardır. Türk devleti aşırı merkezîyetçi ve güçlü bir imparatorluk olarak gelişmiştir. Her ne kadar cumhuriyetin ilanından sonra genç ve yeni bir devlet kurulmuş olsa da sıkıntıları,

aksaklıkları Osmanlı İmparatorluğu'ndan gelmektedir. Genç bir cumhuriyet olan Türkiye Devleti şu anki büyük sorunlar karşısında geçmiş devletlerin uygulamalarını da dikkate alarak, miras alınan devlet yapısını da çok iyi analiz etmelidir.

Osmanlı İmparatorluğu'nun çöküş dönemlerinde 19. yüzyılın başlarından itibaren imparatorluk içerisinde büyük değişimler yaşanılmaya başlanılmıştır. Avrupa'da meydana gelen gelişim ve değişim Osmanlı İmparatorluğu'nun tüm bürokratları tarafından dikkatle takip edilmeye başlanmış başta sultan olmak üzere, bu gelişmelerin gerisinde kalınamayacağı devletin de bu gelişmelere göre yeniden yapılandırılması ve köklü değişikliklerin yapılması gerektiği kanaatine varılmıştır. Bu dönemdeki belli başlı gelişme, Sultan II. Mahmut'un merkeziyetçi bir sisteme geçmesi, askeri yapıyla ilgili olarak yeni girişimlerde bulunması, Yeniçeri ocağının kaldırılarak yerine Avrupa'dan getirilmiş modern teknolojileri barındıran Asakir-i Mansure-i Muhammediye adlı yeni bir ordunun kurulması olmuştur.

1.7. TÜRK POLİS TEŞKİLATININ YAPISI

Bilindiği üzere devletin en başta gelen görevlerinden biri ve en önemlisi, toplumun güven ve huzurunu sağlamaktır. Diğer anlamda toplumun güven ve esenliğini sağlama devletin varlık nedenlerindendir.

1985 tarih ve 3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanun'un 29. maddesine göre İçişleri Bakanlığı kendisine bağlı Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı eli ile ülkenin bölünmez bütünlüğünü, yurdun iç güvenliğini ve asayişini, kamu düzenini ve genel ahlakı, Anayasada yazılı temel hak ve hürriyetleri korumakla görevli ve yükümlüdür. Bu bağlamda Emniyet Genel Müdürlüğü İçişleri Bakanlığına bağlı kendi özel kanunları ve bütçesi olan, genel idare içerisinde yerini almış ve iç güvenlik hizmetlerini yürüten bir kamu kuruluşudur.

Emniyet Teşkilatının yapısı 4 Haziran 1937 tarihinde çıkartılan 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanunu'nda belirtilmiştir. Bu kanunun 1. Maddesinde;

"Ülkenin Genel güvenliğinden ve asayişinden İçişleri Bakanı sorumlu tutulmuş ve İçişleri Bakanının bu işleri kendi kanunlarına göre hareket eden Emniyet Genel Müdürlüğü ile Jandarma Genel Komutanlığı ve gerektiğinde diğer bütün zabıta teşkilatları aracılığıyla yerine getireceği ve lüzumu halinde Bakanlar Kurulu Kararıyla Ordu Kuvvetlerinden de yararlanabileceği hükme bağlanmıştır". Burada Emniyet Teşkilatının resmi adının Emniyet Umum (Genel) Müdürlüğü olduğu ve İçişleri Bakanına bağlı olduğu belirtilmektedir.

3201 Sayılı Emniyet Teşkilatı Kanunu'nun çıkarıldığı 1937 yılından bu yana zaman içerisinde hızlı nüfus artışı nedeniyle polisin hizmet alanındaki genişleme, kentleşme, sanayileşme, suç ve suçlulardaki değişiklik ve artış, yoğun toplumsal olaylar ve buna benzer nedenlerle fazlalaşan hizmetler karşısında yasanın öngördüğü kuruluşlar yetersiz kalmış, bu sebeple kanunda yapılan değişiklikler ve ek maddeler ile teşkilat içerisinde yeni birimler kurulmuş ve kanun bugünkü halini almıştır.

1965 tarih ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 36. maddesi bu kanuna bağlı çalışan devlet memurlarını 10 sınıfta gruplandırmış, Emniyet Teşkilatında çalışan polisleri de bu sınıflar içerisinde bulunan "Emniyet Hizmetleri" sınıfına dahil etmiştir. Emniyet Hizmetleri Sınıfında bulunan Polis Teşkilatı çalışanları kendi özel kanunları dışında genel olarak bu kanundaki personel rejimine de tabidirler.

Anayasanın 123 maddesinde geçen "İdare kuruluş ve görevleriyle bir bütündür ve kanunla düzenlenir" hükmü doğrultusunda Emniyet Genel Müdürlüğü üniter devlet anlayışı çerçevesinde görevli, merkez ve taşra teşkilatıyla bir bütünlük içerisinde olup; merkezîyetçi bir yapıya sahiptir. Emniyet Teşkilatı Kanununun 16 maddesi ile Emniyet Genel Müdürlüğü merkez, taşra ve yurt dışı teşkilatlarından oluşmaktadır.

1.7.1. Merkez Teşkilatı

Merkez Teşkilatı 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanunu'nun 16. maddesinin (a) bendine göre Teftiş Kurulu Başkanlığı, Hukuk Müşavirliği ve Daire Başkanlıklarından meydana gelir.

Kamu düzeni ve güvenliğine ilişkin olarak Emniyet Teşkilatına verilen görevler Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından yürütülür. 13 Temmuz 1984 tarihinde yayınlanarak yürürlüğü giren 190 sayılı "Genel Kadro ve Usulü Hakkındaki Kanun Hükmünde Kararname" ile Emniyet Genel Müdürlüğü Merkez ve Taşra Teşkilatı yeniden düzenlenmiştir. Teşkilatın başında Emniyet Genel Müdürü bulunur. Emniyet Genel Müdürüne Genel Müdür yardımcıları ve bazı birimler doğrudan diğer bazı birimler de genel müdür yardımcıları aracılığı ile bağlıdır.

Merkez Teşkilatı;

- (1) Genel Müdürlüğü
- (5) Genel Müdür Yardımcılığı,
- (1) Teftiş Kurulu Başkanlığı,
- (1) Polis Akademisi Başkanlığı,
- (27) Daire Başkanlığı,
- (1) Hukuk Müşavirliği,
- (1) Hukuki Yardım Araştırma ve Danışma Merkezi,
- (1) Polis Koleji Müdürlüğü,
- (1) Trafik Araştırma Merkezi Müdürlüğü,
- (175) Şube Müdürlüğü ve
- (1) Sivil Savunma Uzmanlığından oluşmaktadır.

Emniyet Genel Müdürü

Emniyet Genel Müdürü Emniyet Teşkilatının en büyük mesleki amiridir. Genel Müdür Emniyet Teşkilatına verilen hizmetlerin etkin ve sürekli şekilde yürütülmesini temin ve personelin yetiştirilmesini, eğitim ve disiplinini sağlayacak tedbirleri almak, ve bu amaçla teşkilatın kuruluşları üzerinde denetim ve gözetim görevini yerine getirmekle görevlidir.

Genel Müdüre Doğrudan Bağlı Birimler Şunlardır

1. Polis Teftiş Kurulu Başkanlığı,
2. Polis Akademisi Başkanlığı,
3. Polis Koleji Müdürlüğü,

4. Birinci Sınıf Emniyet Müdürü APK Uzmanları,
5. İstihbarat Dairesi Başkanlığı,
6. Hukuk Müşavirliği,
7. Özel Harekat Dairesi Başkanlığı,
8. Sivil Savunma Uzmanlığı,
9. Basın Protokol ve Halkla İlişkiler Şube Müdürlüğü,
10. Özel Kalem Müdürlüğüdür.

Genel Müdür Yardımcıları ve Aralarındaki İş Bölümü

Emniyet Genel Müdürlüğüne bağlı olan Genel Müdür Yardımcıları Emniyet Genel Müdürü tarafından teklif edilen ve İçişleri Bakanınca onaylanan görev bölümüne göre kendilerine verilen işleri yürütmek ve kendilerine bağlı daire ve şubelerin işlerinin yürütülmesini sağlamak ve Genel Müdüre yardımcı olmakla görevlidirler. Halen Emniyet Teşkilatında siyasi, asayiş, personel, trafik ile lojistik ve mali işler ile ilgili olmak üzere 5 adet genel müdür yardımcısı bulunmaktadır.

1. Siyasi İşlerle İlgili Genel Müdür Yardımcılığına Bağlı Birimler

- a - Güvenlik Dairesi Başkanlığı,
- b - Terörle Mücadele ve Harekat Dairesi Başkanlığı,
- c - Yabancılar, Hudut, İltica Dairesi Başkanlığı,
- d - Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı,
- e - Ana Komuta Kontrol Merkezi Dairesi Başkanlığı,
- f - Koruma Dairesi Başkanlığı,

2. Asayiş İle İlgili Genel Müdür Yardımcılığına Bağlı Birimler

- a - Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Dairesi Başkanlığı,
- b - Asayiş Dairesi Başkanlığı,
- c - Kriminal Polis Laboratuvarları Dairesi Başkanlığı,
- d - İnterpol Dairesi Başkanlığı,
- e - Arşiv ve Dokümantasyon Dairesi Başkanlığı,

3 . Personel İle İlgili Genel Müdür Yardımcılığına Bağlı Birimler

- a - Personel Dairesi Başkanlığı,
- b - Eğitim Dairesi Başkanlığı,
- c - Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığı,
- d - Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı,

- e - Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Dairesi Başkanlığı,
- 4 . Trafik İli İlgili Genel Müdür Yardımcılığına Bağlı Birimler
 - a - Trafik Planlama ve Destek Dairesi Başkanlığı,
 - b - Trafik Uygulama ve Denetleme Dairesi Başkanlığı,
 - c - Trafik Eğitim ve Araştırma Dairesi Başkanlığı,
 - d - Trafik Araştırma Merkezi Müdürlüğü,
- 5 . Lojistik ve Mali İşlerle İlgili Genel Müdür Yardımcılığına Bağlı Birimler
 - a - İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı,
 - b - İkmal ve Bakım Dairesi Başkanlığı,
 - c - İnşaat Emlak Dairesi Başkanlığı,
 - d - Haberleşme Dairesi Başkanlığı,
 - e - Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı,
 - f - Havacılık Dairesi Başkanlığı,

1.7.2. Taşra Teşkilatı

Taşra teşkilatı merkez teşkilatının taşradaki birimleri olan il teşkilatı, buna bağlı ilçe teşkilatı, il veya ilçe teşkilatlarına bağlı olan bucak, hudut kapısı, serbest bölge ve karakol teşkilatlarından oluşur.

Değişen durum ve şartlara göre sayı itibariyle değişebilen bu birimler, TMK (Teşkilat- Malzeme-Kadro) standartlarına göre değişik statülere veya gruplara ayrılabilir. Taşra teşkilatını oluşturan birimlerin statülere ayrılmasında kullanılan başlıca kriterler suç durumu, nüfus yoğunluğu, sosyo-ekonomik ve politik durum, idari sistem ve yerleşim alanının stratejik durumudur.

İl Emniyet Müdürlükleri ilin büyüklüğüne asayiş durumuna, suç işlenme oranına göre illerin özellikleri de göz önüne alınarak TMK planlaması doğrultusunda Özel Statülü İl Emniyet Müdürlükleri, A Tipi İl Emniyet Müdürlükleri, B Tipi İl Emniyet Müdürlükleri, C Tipi İl Emniyet Müdürlükleri şeklinde 4 guruba ayrılmıştır.

Taşra teşkilatının illerde İl Emniyet Müdürlükleri, ilçelerde İlçe Emniyet Müdürlükleri veya İlçe Emniyet Amirlikleri ile güvenlik hizmetlerine ilişkin diğer birimlerden oluşacağı ve ayrıca İçişleri Bakanlığının uygun göreceği yerleşim

alanlarında Polis Teşkilatı birimlerinin kurulabileceği 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanununun 16. maddesinde hükme bağlanmıştır.

2008 yılı verilerine göre; 81 İl Emniyet Müdürlüğü, 405 İlçe Emniyet Müdürlüğü, 427 İlçe Emniyet Amirliği, 2 Hudut Kapısı Şube Müdürlüğü, 11 Hudut Kapısı Emniyet Amirliği, 7 Hudut Kapısı Emniyet Komiserliği, 7 Serbest Bölge Emniyet Amirliği, 4 Serbest Bölge Polis Karakolu, 1255 Polis Merkezi Amirliği bulunmaktadır (Araştırma , Geliştirme, Strateji Daire Başkanlığı)

İKİNCİ BÖLÜM
POLİS HALKLA İLİŞKİLER VE
POLİSİN ALGI LANMASI

2. 1. HALKLA İLİŞKİLER VE POLİS ALGI SI KONUSUNDAKİ TEMEL KAVRAMLAR

2.1.1. Polis Kavramı

Polis kavramı Yunanca ve Latince "Politia" kelimesinden türemiştir. Başlangıçta site ve şehirleri, şehirlerdeki devlet ve hükümet faaliyetlerini ve yönetimi ifade etmektedir. Eski Türklerde polis kelimesinin karşılığı olarak "Yarkan" terimi kullanılmıştır. Moğolcada "Daruğa" sözü de polis anlamında kullanılmıştır. Bu kelimelerden her ikisi Uygurcada dedektif, cellat, Daruğa ise gece bekçisi, polis memuru, vergi memuru gibi anlam ifade etmektedir (Atilla, 2003: 573). Polis kelimesinin günümüz Türkçesinde genel olarak ifade ettiği mana Emniyet Genel Müdürlüğü personeli olup, kısaca görevli olduğu saha içerisinde vatandaşların huzur ve güvenliğini temin ile suç ve suçluya mücadele eden kişi olarak ifade edilebilir. Polis; toplumda kamu düzeni ve huzurun sağlanması için görevli kolluk kuvvetidir. Polisi tanımlayan ve görev veren birçok kanun ve yönetmeliklerle polis sadece kamu düzenini sağlamak değil aynı zamanda insanlara yardım etme, suçu önleme, eğer suç işlenmişse de suç ve suçluya mücadele gibi fonksiyonları da yerine getirmektedir (<http://www.izmirpolis.gov.tr/halkımızda/tarihçe.asp>.2008).

Devletler genellikle kendi toplumunu oluşturan vatandaşlarının güvenliğini sağlamak, barış ve huzur ortamını devam ettirebilmek için resmi ve silahlı kuruluşlarla denetimini gerçekleştirir. Ülkemizde bu görevi belediye sınırları içerisinde Emniyet Genel Müdürlüğü, belediye sınırları dışında Jandarma Genel Komutanlığı sağlamaktadır.

Günümüz modern toplumu sanayileşme ve milliyetçilik sürecinden sonra ortaya çıkmış bir olgudur. Şehirlerde yaşayan nüfus hızla artmış ve buna paralel olarak büyük nüfuslu yerleşim merkezlerinde suç oranları da artmıştır. Bu şekilde devam eden süreçte en çok ihtiyaç duyulan güvenlik duygusunun temini için polis teşkilatı ortaya çıkmıştır.

Polis güvenlik hizmetleri sunan, kamu düzenini ve yurttaşların can ve malı ile temel hak ve özgürlüklerini koruyan, yasa uygulayıcı bir kamu görevlisidir.

2559 sayılı Polis Vazife Ve Salahiyet Kanunu madde 1 "polis asayiş amme, şahıs, tasarrufemniyetini ve mesken masuniyetini korur. Halkın ırz, can ve malını ve ammenin istirahatını temin eder. Yardım isteyenlerle yardıma muhtaç olan çocuk, alil ve acizlere muavenet eder. Kanun ve nizamnamelerinin kendisine verdiği vazifeleri yapar" diyerek dolaylı bir tanımlama yapmaktadır. Daha doğrusu kanun tanımdan ziyade polisin genel görevlerin saymaktadır.

2.1.2. Halk Kavramı

Halk denince ilk önce anlaşılan, bir ülkede yaşayan insan topluluklarıdır. Halk dediğimiz kitle bir örgütün çalışma alanı içinde, bu örgütün çalışmaları ile ilgili, bir başka deyimle örgütün çalışmalarını etkileyen veya ondan etkilenen kişilerin toplamıdır (Çaylı, 2004: 319-334). Burada nitelikten ziyade sayı, nicelik önem taşımaktadır. Sayı çokluğu kalabalık her zaman halk demek değildir. Fakat bir sokakta toplanmış, tesadüfen bir araya gelmiş yüz kadar kişinin nitelikleri halkı oluşturabilir (Çevik ve Göksu 2007: 23).

Halk, aynı nitelikleri taşıyan kişilerin bir araya geldiği homojen bir kitle değildir. Belli bir çıkarları bulunmayan bir insan yığını söz konusudur. Halkı oluşturan, kişileri birbirine bağlayan, ortak nitelikleri (sosyal çevre, mesleki yetiştirme, kültürel durum, inanış, yaş, oturma yeri ve uğraşı alanı gibi) olmayabilir.

Bazı kavramlar halk kavramıyla bazen aynı anlamda kullanılmaktadır. Bunlardan birisi kitle kavramıdır. Kitle; kalabalık demek değildir. Halk tarafından temsil edilen bir grubun ismidir. Ulusal bir olayla heyecanlananlar, aynı toprak üzerinde ortak çıkarları bulunanlar, ulusal bir basında çıkan sıra dışı bir olayla ilgilenenler bir kitle teşkil eder.

Kitle örgütlenmiş bir grup değildir. Rastlantı ile bir araya gelmiş, isimsiz, adsız kişilerden meydana gelmiştir.

Kitle değişik mesleklerden bütün sosyal tabakalardan fertleri içine alır. Kültür seviyelerinin, mesleklerinin, yaşam düzeylerinin değişik olması kitlenin meydana getirilmesinde etkisi yoktur. rnek olarak toplu halde yangını seyreden veya bir kavgaya şahit olan kişiler değişik meslek, kültür sahibi olabilecekleri gibi hayat standartları da farklı olabilir.

Kitle, katılan kişilerin birbirine etkisi veya fikir ve deney alışverişi neticesi doğmamıştır. Kişiler kalabalıklarda olduğu gibi, birbirine sokularak bir araya gelmemişlerdir. Fiziki olarak birbirinden ayırırlar. Hareketleri birbirinden farklıdır. Haberleşme yoktur. Birlikte hareket etseler bile başarılı olamazlar (Orrick, 1972: 2).

2.1.3. Algı Kavramı

Algı, duyu organları aracılığıyla alınan uyarıcıların anlamlı bir bütün haline getirilmesi, analizi, anlamlandırılması ve sentezine ilişkin süreçle olarak tanımlanmaktadır. Burada bahsedilen süreçler, uyarıcıların duyu organları tarafından algılanması, algılanan uyarıcının tanımlanması, kavranması, anlamlandırılması sırasında gerçekleşen bilişsel, duygusal ve fizyolojik süreçlerdir (Budak, 2003: 43)

Algı (idrak, perception) bir cismin, bir olgu yada bir olayın mekanda bir yere yerleştirilmesi ve bir bütün olarak kavranmasıdır. Algılama çevredeki nesne ve olayları duyu organları ile anlayarak onlara bir mana verilmesi, yorumlanıp açıklanmasıdır. Algı uyarıcı bildirimi duyma ve yorumlamadır (Çulpan, 1978:13).

Algılama sürecinde, uyarıcıdan gelen uyarımlar organize olmuş bir biçimde, bütün halinde beyine iletilirler ve bir bütün olarak anlam kazanırlar. Uyarıcının tek tek parçalarına bakıldığında aynı anlamı vermek mümkün değildir (Atkinson ve diğerleri, 1995: 192 ; Baymur, 1978: 125).

Algı, duyu organlarına gelen uyarıların anlamlı hale getirilmesine denir. Algı ile ilgili ilk araştırmalar Gestalt psikologları tarafından yapılmıştır. Gestalt psikologlarına göre, biz uyarıcıları ayrı ayrı değil anlamlı bir bütün olarak görürüz ve bütün, onu meydana getiren parçaların toplamından daha çok anlam ifade eder.

Algılama, büyük ölçüde bireyin ön öğrenmelerinden, beklentilerinden güdülenmişlik düzeyinden etkilenir (Atkinson ve diğerleri, 1995: 192).

Polisin imajı ve algılanması; imaj kelime anlamı olarak kuruluşun, örgütün veya ürünün başkaları nazarındaki görünümü, algılanması veya konumu olarak ifade edilebilmesidir. Polisin imajı ile emniyet teşkilatının görünüşü, halk tarafından algılanması ve toplum nazarındaki konumu anlatılmaktadır.

2.1.4. Halkla İlişkiler Kavramı

Halkla ilişkiler, son dönemde çok popüler olan bir kavramdır. Bu kavram, genel olarak bakıldığında herhangi bir yönetimin başarılı olabilmesi için halkın veya müşterilerin katılımının sağlanması gerekliliğinin fark edilmesiyle ortaya çıkmıştır. Hem kamu alanında hem de özel sektörde kullanılmaya başlanmıştır. Ancak uygulama açısından, yapıları gereği bu iki alanda farklılık göstermektedir (Çaylı, 2004: 324).

Uluslararası Halkla İlişkiler Derneğinin (İPRA-International Public Relations Association) 1954 tarihli kongresinde halkla ilişkiler "Bir işletmenin ya da özel veya kamusal bir kuruluşun bağlantı kurduğu veya kurabileceği kimselerin anlayış, sempati ve desteğini elde etmek ve bunu devam ettirebilmek için yaptığı sürekli ve örgütlenmiş bir yönetim görevidir" şeklinde tanımlanmaktadır (Işıkyakar, 1987: 56).

Özel sektörde kar elde etme, karın arttırılması ön plandadır. Kamu alanında ise halka verilen hizmetin kalitesinin arttırılması, halkın da yönetime katılması amaçlanır. Böylece halkın kuruma olan güveninin arttırılması sağlanmaya çalışılır. Sosyal bilimlerle uğraşan kişilerin karşılaştıkları temel zorlukların başında, soyut olaylarla uğraşmaları ve daha da önemlisi, uğraş konularının insan olmasından dolayı, homojen yaklaşımların geliştirilememesi gelmektedir. Özellikle yönetim ve halkla ilişkiler gibi alanların uzun yıllar sanat mı, bilim mi oldukları tartışılmıştır. Halkla ilişkiler fikrinin başlangıç tarihini tespit etmek kolay olmamakla beraber konusu insan olduğu için çok eski tarihlere dayandığı söylenebilir. Yönetimin başarılı olması için halkın katkısının sağlanması gerekmektedir. Halkla ilişkiler tanımı, bir bilim konusu olarak son yüzyılda irdelenmeye başladığından, kavramsal çerçevesi de

yüzyılımızda tartışılmaktadır. Halkla ilişkiler kavramının herkesin üzerinde birleştiği kesin bir tanımı yoktur.

Halkla ilişkiler kavramı ile ilgili pek çok tanım bulunmaktadır. Herkesin hem fikir olduğu ortak bir tanım henüz bulunmamaktadır. Bunun nedenleri halkla ilişkilerin halen gelişmekte olması ve çok geniş alana yayılmış olan bir disiplin olmasıdır. Tortop halkla ilişkiler kavramını şöyle tanımlamıştır (Tortop, 1993 : 1-5) "Yönetim(in) izlemekte olduğu politikanın halka benimsetilmesi, çalışmaların anlamlı ve tam olarak halka duyurulması, yönetime karşı olumlu bir hava yaratılması ve buna karşılık, halkın da yönetim hakkında ne düşündüğünün, yönetimden ne istediğinin bilinmesi ve halkla işbirliği sağlanması görevine halkla ilişkiler denir."

Tortop tarafından yapılan farklı bir tanıma göre "Halkla ilişkiler, halkın veya kamunun ilgisini çekmek, onu harekete geçirmek ve istenilen yola yöneltmektir" (Tortop, 1990: 1-3). Cemal Mıhçıoğlu (1967) kavramı, "Halkla ilişkiler kamuoyunu etkileme ve ondan etkilenme sürecidir." şeklinde tanımlamıştır. Yücel Ertekin'in tanımına göre ise "halkla ilişkiler bir örgütün sunduğu hizmetin geliştirilmesi amacıyla yürütülen ve kamuoyunu etkilemeye yönelik tüm ilişki biçimlerini içeren planlı çabalardır" (aktaran Çevik ve Göksu, 2003). Bu tanımlara göre daha kapsamlı bir tanımlama ise Birkan Uysal-Sezer tarafından yapılmıştır. Bu tanıma göre "Halkla ilişkiler, özel ya da kamu kesimlerinde faaliyet gösteren bir kuruluş veya kurumun ilişkide bulunduğu kitlelerin anlayış, sempati ve desteğini elde etmek için giriştiği iki yönlü iletişime dayalı ve sonuçta kitlede kuruluşun, kuruluştaki kitlenin istekleri yönünde değişikliklerin gerçekleştirilmesine yönelik, sistemli ve sürekli gayretleri içeren bir süreçtir" (Tortop, 1993: 15-21).

Halkla ilişkiler, belirtilmiş hedef kitleleri etkilemek amacıyla hazırlanmış, planlı, inandırıcı ve dürüst iletişim çalışmasıdır (Tikveş, 2003: 6). Halkla ilişkiler, kamuoyunu etkileme ve ondan etkilenme sürecidir (Mıhçıoğlu, 1971: 14). Halkla ilişkiler, kuruluşların kendisiyle ilgili çevreyi ve kendisini tanıtmayı amaçlı, planlı programlı çift yönlü bir haberleşme şeklidir.

İngilizce de "public relations" kavramıyla ifade edilen halkla ilişkileri, işin gerçeği insan ilişkileri denilen ilişkiler içine girmektedir (Tortop, 1993: 2).

Halkla ilişkiler, halkın tutumunu değerleyen, kamu çıkarına örgütünü, politika ve gen yöntemlerini ortaya koyan, kamunun anlayış ve kabulünü kazanmak için bir faaliyet programının yürütülmesini içeren bir yönetim sanatıdır.

Halkla İlişkiler örgütlerin halkla, çevreleriyle iyi ilişkiler kurması ve bu ilişkilerin yönetimidir.

2.2. POLİS VE HALKLA İLİŞKİLER

2. 2.1. Halkla İlişkilerin Amacı

Halkla ilişkilerin amacı, bir kuruluşun öncelikle iç kuruluş daha sonra ise çeşitli dış kuruluşlar arasında iyi bir ortam yaratmaktır. Halkla ilişkiler bu anlamda kuruluşun veya teşkilatın sadece halkla olan ilişkilerini değil, aynı zamanda diğer kuruluş ve topluluklarla olan ilişkilerini de kapsamaktadır.

Halkla ilişkilerin amaçlarını şu şekilde özetleyebiliriz (Tortop, 1990; Erdağ, 1998).

- Halkı aydınlatmak ve onlara çalışmalarını benimsetmek,
- Halkta yönetime karşı olumlu davranış yaratmak,
- Halkın yönetimle olan ilişkilerini kolaylaştırmak (müracaatı kolaylaştırmak, bilgi vermek gibi),
- Kanun ve nizamla uyulmasını sağlamak için bunlar hakkında halka aydınlatıcı bilgiler vermek (trafik kuralları, yasaklar vs.),
- Halkın dilek, istek, tavsiye, telkin ve şikayetlerinden yapılan çalışmalarda yararlanmak, aksaklıkların giderilmesi için onları değerlendirmek,
- Özel ve kamu yararına cevap vermeye çalışmak ve herkesin kişiliğine hürmet ederek, sosyal sorumluluk duygusunu yaratmak,
- Kararların isabet derecesini artırmak için halktan bilgi almak,
- Halkla işbirliği sağlayarak hizmetlerin daha çabuk ve kolay görülmesini sağlamak (okul, hastane, yol yapımı, okul aile birliği toplantıları),

Halkın dilek, istek, tavsiye, telkin ve şikayetlerinden yapılan çalışmalarda, hazırlanan yasa, tüzük ve diğer tasarımlardan yararlanmak, aksaklıkların giderilmesi için yapılan çalışmalarda bunları değerlendirmektir.

Genel olarak bakıldığında, kamu kuruluşları için düşünülecek olursa halkla ilişkilerin amacı halka hizmettir. Bahsedilen amaçlardan da anlaşılacağı gibi iyi bir yönetim olabilmek için halkın desteğini almak şarttır. Özel sektörde ise halkla ilişkilerin amacı kar elde etmektir.

2.2.2. Halkla İlişkilere Olan Gereksinim ve Halkla İlişkilerin Özellikleri:

Halkla ilişkilerin en belirgin özelliği iki yönlü iletişime dayalı olmasıdır. Sistemli ve bilinçli bir şekilde uygulanan halkla ilişkilerde kurumdan halka aynı şekilde de halktan kuruma doğru olan bilgilendirme, aydınlatma şeklindedir. Günümüzün teknolojik tüm imkanlarını kullanarak iletişim kurmak esastır. İki yönlü iletişimde kurumun halka iyi anlatılması, görev ve sorumluluklarının halka benimsetilmesi ve halkta da olumlu bir imaj oluşturulması gerekir. Halkla ilişkiler bağlamında kurumun tanıtımında en önemli konular birincisi doğruların halka yansıtılmasıdır. Tersine bir gelişmede kurumun göreceği zarar tahmin edilemeyebilir. Uzun vadede kurumun imajını ve güvenilirliğini zedeler.

Kamu hizmetleri hakkında bilgi edinmesi, bugün dünyanın birçok ülkesinde olduğu gibi ülkemizde de 24.10.2003 tarihinde 25269 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 4982 sayılı bilgi edinme kanunu ile bir hak olarak kabul edilmektedir.

Yönetenler ile yönetilenler arasında ilişkilerin iyileştirilmesi, halkın bilgi edinme hakkına saygılılığın geliştirilmesine ve açıklanması gereken bilgilerle gizli kalması gerekenler arasında makul bir dengenin kurulmasına bağlı olacağı ileri sürülmektedir (Tortop, 1985: 145).

Halkla ilişkilere gereksinim duyulmasının en önemli nedenlerinden bir tanesi sosyal devlet anlayışının ortaya çıkmasıdır. Devletler, baskıcı yönetim yerine sosyal

devlet ilkelerini ve modern yöntemleri uygulayarak halkı yönetme eğilimi göstermektedirler. Ülkemizde de baskıcı devlet tamamen ortadan kalkmasa da sosyal devlet anlayışına doğru bir yönelme vardır. Halkın daha bilinçli hale gelmesiyle ve halkın katılımıyla yönetimin daha başarılı olacağının anlaşılması üzerine halkla ilişkilere verilen önem artmıştır. Halkın kurumları tanınması, kurumlar hakkında bilgilenmesi gerekmektedir. Böylece kurumun sorumluluğu azalmakta, halk ile bu sorumluluğu paylaşmaktadır (Tortop,1990).

Yönetimin elindeki imkânların ve araçların artması, vatandaşın kamu bürokrasisi karşısında korunmasının ve yönetimin hukuka ve ihtiyaçlara uygun davranmasının gereğini ön plana çıkarmıştır. Kamu yönetiminin genişlemesi, yapı ve işleyiş itibarıyla karmaşık bir nitelik göstermesi, ayrıca günlük hayata artan orandaki müdahalesi etkin bir kamuoyu denetimini gerekli kılmaktadır.

Değişen çevresel koşullar, teknolojinin gelişmesiyle devletin yapısal değişiklikler yapmasına yol açmaktadır. Yeni yapıların ortaya çıkmasıyla birlikte uygulamaların hukuka ve halkın ihtiyaçlarına uygun olması gerekmektedir. Bu durum ise ancak kurumların halka tanıtılması ve halkın bilgilendirilmesi ile gerçekleşmektedir. Bu sayede halktan geribildirim olarak halkın yönetime katılımı sağlanmaktadır. Buradan da anlaşılacağı gibi yeni gelişmelerle birlikte halkla ilişkilere olan gereksinim artmaktadır.

Türk kamu yönetiminde devlet memurlarının, yaptıkları işler hakkında basına, haber ajanslarına veya radyo ve TV kurumlarına bilgi ya da demeç vermeleri yasaktır. Bu bilgiler merkezde ancak bakanın yetkili kılacağı görevli tarafından, taşra da ise illerde valiler veya yetkili kılacağı görevliler tarafından verilebilmektedir (657 Sy. DMK, madde 15).

2.2.3. Halkla İlişkilerin Dünyadaki Gelişimi

Halkla ilişkiler Amerika Birleşik Devletleri'nde ortaya çıkmış ve bu ülkede gelişmiştir. Halkla ilişkiler terimini ilk olarak Thomas Jefferson 1807'de birleşik devletlerin dış ilişkileri ile ilgili olarak 10. Kongreye gönderdiği mesajda kullanmıştır. Daha sonra 1882 de Yale Üniversitesinde "Halkla İlişkiler ve

Hukukçuların Yükümlülükleri" adlı bir konferansta geçmektedir. Bu alanın en önemli isimlerinden biri olan, ilk halkla ilişkiler adamı olarak kabul edilen ve halkla ilişkileri kendisine meslek edinerek kavramı mesleki alana taşıyan kişi Ivy Lee'dir. Lee, 1916 yılında Rockefeller'ın danışmanlığını yapmaya başlamıştır. O dönemde "gizlilik" ilkesinin çok yaygın olmasına rağmen Lee, şüphe ve güvensizliğe neden olduğunu ileri sürerek "gizlilik" anlayışını yıkmıştır. Ayrıca yayınladığı "Principles of Declaration" adlı kitabında halkla ilişkilere örnekler vermiş ve halkla ilişkilerin ilkelerini belirlemiştir (Orrick, 1967; Mardin, 1987; Çevik ve Göksu, 2003). Edward Bernays, halkla ilişkiler alanının diğer bir önemli ismidir. Bernays'da, Lee gibi halkla iyi ilişkiler kurabilmek için halkın bilgilendirilmesi gerektiğini ve halkın anlaşılması gerektiğini vurgulamaktadır. Halkla ilişkiler konusunda pek çok deneyimi olan Bernays, 1920 yılında "Halkla İlişkiler Danışmanlığı" terimini benimseyerek bir iş yeri açtı. Ayrıca "Contact" adlı dergisini de bu kavramı açıklamak amacıyla kullanmıştır. Barneys'in literatüre en büyük katkısı ise deneyimlerine dayanarak özetlediği halkla ilişkiler kurallarıdır. Bu kurallar şöyledir (Seçim, 2001: 26-27):

"Halkı anlamak için kişisel ilişki ilk koşuldur. Masa başında oturmakla kamuyu veya ilgilendiğiniz "kitle"yi anlayamazsınız.

Müşterilerin hiçbir mantığa dayanmayan kendini beğenmişlikleri olayların gidişini sık sık etkiler. Protokol ve müşterilerin istekleri konusunda uyanık olmak gerekir. Davranışlar ve biçimselliğe uyma, kişiler arası ilişkilerde önemli rol oynar.

Hangi kitle ile uğraşacaksanız, onu iyice incelemeli ve anlamağa çalışmalısınız. Kendinizi onların yerine koymaya çaba harcamanız gereklidir.

- Hedefkitleyi iyice inceledikten sonra, onu daha ayrıntılı sonuçlarıyla birlikte düşününüz.

Müşterilerinizle ustaca bir ilişki kurunuz. Duygularınızın kararlarınızı etkilemesine izin vermeyiniz.

Olanak olduğu sürece kişisel ziyaretleri, telefon konuşmalarına yeğ tutunuz.

Halkla ilişkiler çabası, dolaysız olarak harekete geçirilmeden meydana gelmeli ve yaratılan etkiye göre değerlendirilmelidir.

İnsanlar çok fazla şey bildikleri zaman, gerçek karşısında daha çabuk hayal

kırıklığına uğrarlar. Bir başka deyimle, müşteriyle ilişkilerde ölçülü olmak gerekir.

- Sözcüklerin arkasındaki anlamları dikkatle düşünmek çok önemlidir.
- Önceden yazılı izin almaksızın, hiç kimsenin yazı ve sözlerini kullanmayın.
- İyi niyet asla kendi başına bir amaç olarak düşünülemez."

ABD'de halkla ilişkilerin gelişimi daha çok 1. ve 2. Dünya Savaşlarıyla gerçekleştiği söylenilebilir. Her iki savaşta da devlet, savaşın zorunlu olduğunu halka açıklamak zorunda kalmıştır. Böylece halkın desteğini kazanmıştır. Özellikle 2. Dünya Savaşında zafer kazanılmasında halkla ilişkilerin büyük rolü olduğu bir gerçektir (Orrick, 1967; Çevik ve Göksu, 2003: 6).

Günümüzde Amerika'da halkla ilişkilerle ilgili pek çok kuruluş ve dernek bulunmaktadır. 1944 yılında Amerikan Halkla İlişkiler Derneği (American Public Relations Association, A.P.R.A), 1948 yılında ise Amerikan Halkla İlişkiler Birliği (Public Relations Society of America, P.R.S.A) kurulmuştur. 1961 yılında A.P.R.A, P.R.S.A ile birleşmiştir (Orrick, 1967; Mardin, 1987).

Halkla ilişkilerin Fransa'daki gelişimine bakıldığında kavram olarak Fransız İhtilaline dayanmaktadır. 1789 Fransız İhtilali ile birlikte kamuoyu önem kazanmıştır. Bu dönemde William Pitt, kamuoyunun güçlendirilmesinden (Opinion armée) söz etmektedir (Orrick, 1967).

Bütün bu sürece rağmen günümüzdeki kapsamıyla halkla ilişkilerin Fransa'da gelişmesi 2. Dünya Savaşından sonra gerçekleşmiştir. Savaş sonrası bir an önce toparlanmaya çalışan ve millileştirme hareketlerine başlayan Fransa'dan ABD'ye uzmanlar gönderilmiştir. 1946 yılından sonra halkla ilişkilerin gelişmesi gittikçe artmıştır (Orrick, 1967; Tortop 1993: 13).

İngiltere'de halkla ilişkiler kavramı ilk kez 1932 yılında kullanılmıştır. Ancak yöntem olarak bu tarihten önce, 1912 yılında başbakanlık seçimlerinde uygulanmıştır. İngiltere'nin ilk halkla ilişkiler uzmanı da Sir Stephan Tarrents olarak kabul edilmektedir. Halkla ilişkilerin İngiltere'deki örgütlenmesine bakıldığında ilk olarak

1948 yılında kurulmuş olan Halkla İlişkiler Enstitüsü (British Institute of Public Relations) görülmektedir. Ayrıca, Londra merkezli olan Uluslararası Halkla İlişkiler Derneği kurulmuştur. 1955 yılında kurulan derneğe 27 ülke üyedir (Mardin, 1988: 26; Çevik ve Göksu, 2003).

Diğer ülkelerden farklı olarak İtalya'da halkla ilişkiler anayasa güvencesi altındadır. İtalyan Anayasasında, kamu büroları tarafsız ve idarenin iyi işleyeceği şekilde düzenlemeler bulunmaktadır. Kamu personelinin, halka güven vermesi gerektiği, halkın hangi kesiminden olursa olsun kişilere yardımcı olmaları gerektiği belirtilmektedir. Ayrıca kamu personeli kanunlara göre hak ihlal eden işlemlerinden dolayı sorumlu tutulurlar ve gerekli cezayı alır (Orrick, 1967; Çevik ve Göksu, 2007).

2.2.4. Halkla İlişkilerin Türkiye'deki Gelişimi

Türkiye'de halkla ilişkiler bir yönetim fonksiyonu olarak bilinçli, örgütlü çabalar neticesinde ilk defa kamu yönetiminde 1960'lı yıllarda gelişmeye başlamıştır. Cumhuriyetin ilanından çok partili hayata geçilen 1946 yılına kadar görev yapan hükümetler içinde sadece Celal Bayar hükümeti programında polisin halk ilişkilerine yer verilmiştir. 1946 yılında sonra göreve gelen hükümetlerin programlarında devlet vatandaş ilişkilerine dair görüş ve hedeflere yer verilmiştir (Acar,1994:3).

1962 yılında hazırlanan Merkezi Hükümet Teşkilatı Araştırma Projesi (MEHTAP) raporunda devlet kuruluşlarının her kademesindeki çalışmalarda ve kararların alınmasında, halka yakın temas sağlanması zorunluluğundan bahsedilmektedir. Ayrıca proje raporunda kurumların kendi yapılarına uygun bir şekilde halkla ilişkiler ve dinleme teknikleri kurmaları önerilmiştir. (Orrick, 1967; Tortop, 1990).

Nüfus planlamasının halka benimsetilmesi ve yayılması amacıyla 1964 yılında halkla ilişkileri geliştirme yönünde yeni usuller kullanılmıştır. Nüfus Planlama Yasasının yürürlüğe girmesiyle birlikte yasanın halka tanıtılması ve benimsetilmesi amacıyla Nüfus Planlama Genel Müdürlüğü bünyesinde Tanıtma ve Halk Eğitim Şubesi kurulmuştur. Halkla ilişkilerin bu projede başarılı olması üzerine, kamu kuruluşlarında halkla ilişkiler birimleri yaygınlaşmaya başlamıştır. Halkla ilişkiler

alanındaki eğitim de bu döneme denk gelmektedir (Budak ve Budak, 2000: 51). 1966 yılında Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi, Gazetecilik Yüksekokulunda eğitim verilmeye başlanmıştır (Tortop, 1993:13).

1971 yılında hazırlanarak zamanın hükümetine sunulan, kurumları yeniden yapılandırma amacıyla Danışma Kurulu kurulmuştur. Bu kurulun sunmuş olduğu raporda halkla ilişkiler ve enformasyon işlevini yerine getiren birimlerin değişik isimler taşıdıkları, bütün bu birimleri çatısı altında toplanması, Basın Yayın Genel Müdürlüğünün Devlet Enformasyon Teşkilatı adı altında toplanması öngörülmüştür. Ayrıca bu birimlerin etkili, yeterli olmadıklarından bahsedilmiştir. Bu birimlere alınacak personelin özenle seçilmeleri gerektiğine değinmişlerdir. Halkla ilişkilerin öneminin gittikçe artmasıyla birlikte 1984 yılında çıkarılan bir kanunla halkla ilişkiler görevi yapan bütün birimler Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği altında toplanmıştır (Tortop, 1993).

Ülkemizde kamu alanında başlayan halkla ilişkiler, özel sektör tarafından da kullanılmış ve kamu alanından daha fazla gelişmiştir. Günümüzde tüm sektörlerde uygulanan ve tüm sektörlerce önem verilen halkla ilişkiler hala gelişme aşamasındadır.

1991'de tamamlanıp yürürlüğe giren "Kamu Yönetimi Araştırma Projesi" (KAYA) genel raporunda, halkla ilişkiler hizmetlerinde merkezi düzeyde koordinasyon sağlamak üzere Basın Yayın Enformasyon Genel Müdürlüğünün Devlet Enformasyon Başkanlığına dönüştürülmesi, bakanlık ve kurum sözcülüğü uygulamasının getirilmesi, kamu kuruluşlarında halkla ilişkiler uzman yardımcılığı ve uzmanlığı şeklinde istihdam imkanlarının düzenlenmesi gibi önerilere yer verilmiştir

2.2.5. Halkla İlişkilerin Niteliği

Her geçen gün daha da önemi artarak bir meslek alanı haline gelen halkla ilişkilerin bazı nitelikleri vardır. En önemlisi bir alt yapısının olması, belli bir eğitim donanımının gerekliliğidir.

Halkla ilişkilerin geniş ölçüde deneye gereksinme gösterdiği görüşüne dayanarak, bunun bir sanat olduğu kişisel yeteneklere bağlı olduğu görüşünü ileri sürenlerin yanında, halkla ilişkilerin bir bilim olabileceği görüşünü savunanlar da vardır. Gerçekten tıp ilmi de başlangıçta kişisel deneylere dayanan bir sanattı. Bu deneyler genişleyip kesinlik kazandıkça bilim halini aldı. Bugün halkla ilişkiler deney, kişisel aşama dönemindedir. Zamanla bilimsel bir karakter alabilir (Asna, 1968)

Halkla ilişkiler uzmanının sosyal bilimler konusunda eğitime sahip kişilerden olması; çalıştığı kurumu iyi tanıyan, kurumun hedef kitlesini analiz etmiş, davranış bilimlerinde konusuna hakim uzman kişilerden olması gerekmektedir. Halkla ilişkiler alanında uzman yetiştirmek amacıyla enstitü, üniversitelerde bölümler ve çeşitli kurslar bulunmaktadır. Halkla ilişkiler, basit bir alanmış gibi algılanan kişiler tarafından da yapılmaya çalışılmasına rağmen, günümüzde kurumlar eleman olarak eğitilmiş kişileri, uzmanları tercih etmektedirler. Halkla ilişkilerle ilgili çalışan personelin eğitilmiş olması gibi hizmet verilen halkın da eğitilmiş olması ilişkileri etkilemektedir. Eğitim seviyesine göre algılama, beklenti ve uygulamalar değişiklik göstermektedir. Bu konuya örnek olarak internet kullanımının belirli bir eğitimi gerektirdiği ve internet kullanabilen kişilerin kurumun internet hizmetinden beklentilerinin artması verilebilir (Mıhçıoğlu, 1967).

Uzmanlık niteliğine yakın bir nitelik de halkla ilişkilerin iletişime dayanmasıdır. Yönetimler tarafından, halkla ilişkiler uzmanlarına yeterli iletişim aracı ve imkanı sağlanmalı ve sağlanan bu imkanlar da uzmanlar tarafından en verimli şekilde kullanılabilmelidir (Mıhçıoğlu, 1967).

Halkla iletişim sağlanırken verilen bilgilerin doğru olması gerekliliği de bir diğer niteliktir. Halkla ilişkilerde güvenin öneminden daha önce de bahsedilmiştir. Bu nedenle, kurumlar halka tanıtılırken elde edilen bilgilerin doğruluğu araştırılmadan, kesinleşmeden bu bilgi paylaşılmamalıdır. Halkla ilişkiler uzmanı dürüst ve tarafsız olmalıdır. Ayrıca uzmanların gözden kaçırmamaları gereken bir nitelik de iletişim kurulan halkın farklı tip ve görüşlerdeki insanlardan oluştuğudur. Bu yüzden uygulamalarda bu farklılık göz önünde bulundurulmalıdır. Halktaki farklılığa benzer

olarak kuruluşlar da farklılık göstermektedir. Bu nedenle uyguladıkları halkla ilişkiler yöntemleri farklılaşabilmektedir (Mıhçıoğlu, 1967; Çevik ve Göksu, 2003).

Kurumların devleti temsil ettiği gibi çalışanlar da kurumu temsil etmektedir. Bu nedenle halkla ilişkilerin sadece bu alanda çalışanlar tarafından değil, bütün çalışanlar tarafından benimsenmesi gerekmektedir. Ayrıca kurumun yöneticileri tarafından da destek verilmesi gerekmektedir. Çünkü halkla ilişkiler uygulanması için mali desteğe ihtiyaç vardır. Yöneticiler tarafından bu ihtiyaçların karşılanması gerekmektedir (Mıhçıoğlu, 1967).

Halkla ilişkiler, halkın isteğinin ön planda olmasını, halkın katılımının sağlanmasını gerektirdiği için demokrasi ile yönetilen ülkelerde uygulanması söz konusudur. Demokrasinin sonucu olarak ortaya çıkan baskı grupları halkla ilişkileri etkilemektedir. İktidarı ele geçirme amacı gütmeyen, iktidarın dışında kalarak onu etkilemeye baskı altında tutmaya çalışan gruplara baskı grubu denir. Baskı grupları, bu örgüt altında toplanan kişilerin grup halinde etkilenmesine neden olacaktır (Çevik ve Göksu, 2003).

Halkla ilişkilerin geliştirilmesi hizmet alanların farkındalığını geliştirir. Halk, gelişmeler ve uygulamalarla ilgili bilinçli bir hale gelir. Halkın talep ve istekleri artar, bunun karşılığı olarak kurum ve kuruluşlarda kendi planlamalarını yaparak kendilerini geliştirir. Böylece kurumlar kendilerini geliştirmeye, yeniliklere yönelirler. Ayrıca halktan alınan fikirler de yeni projelerin ortaya çıkmasına öncülük edebilir (Mıhçıoğlu, 1967).

2.2.6. Halkla İlişkiler ve Polis

Halkla ilişkiler uzun soluklu bir süreçtir. Halkla ilişkilerde teşkilatı oluşturan tüm personele görev ve sorumluluk düşmektedir. Elbette alt yapı çalışmaları ve teknik işler için oluşturulacak komisyon ve görevliler olacaktır. Bunlar sadece yol ve yöntemlerin belirlenmesi, belki taktik ve teknikler konusunda yol gösterici olacaktır. Gerçek arzu edilen halkla ilişkiler temasa geçildiği her an arzu edilen kişilere bağlı olmayan belli bir standarda kavuşturulmuş kalıcı ve güven verebilen bir halkla ilişkiler arzusudur.

Halkla ilişkilerle görevli personelin eğitimden geçmesi, yapılacak çalışmalarda bizzat kendisinin veya yönlendireceği kişiler tarafından çalışmaların yapılması kaliteyi artıracaktır. Yapılan konferans, huzur toplantıları vb. çalışmalarda okuma yazma bilmeyen, eğitimsiz kişilerin olabileceği unutulmamalı eğitim çalışmaları anlaşılabilir ve günlük konuşmalar seviyesinde olmalıdır. Eğer mümkün olursa merkezden, eğitilmiş personelin karakollar ve ilçe teşkilatlarında görevlendirilerek yürütülecek halkla ilişkiler çalışmaları sistemi düzenli hale getirerek aynılığı sağlayacaktır.

Halkla ilişkilerin temelinde insan ve insani ilişkiler yer almaktadır. Yapılan çalışmalar yine insan eserleri olacaktır. Burada üzerinde durulması gereken önemli konu ilişkiye geçecek kişinin de gerekli eğitimi almış olmasıdır. Ülkemizde hem Emniyet Teşkilatı tarafından hem de dışarıdan yapılan anketlerde en çok şikayet edilen konu, polisin kabalığı ve davranış bozukluğudur. 21. yüzyılda polisten beklenen insan haklarına saygılı, hukukun üstünlüğüne inanmış, saygıyı ve iletişimi temel alan, vatandaşın desteğini almayı başarmış, hem teşkilat içinde kendi personeliyle barışık, aynı anda ilişkiye girdiği dıştan kurumların güvenini kazanmış kaliteli hizmet sunmayı amaç edinmiş modern bir kuruluş olması arzusudur.

Halkla ilişkiler uygulaması konusunda farklı görüşler bulunmasına rağmen genelde izlenecek yolun dört aşamalı olduğu belirtilmektedir. Bunlar bilgi toplama, planlama, uygulama ve değerlendirme aşamalarıdır (Asna, 1997: 235-244; Sabuncuoğlu, 2001: 9). Tortop'a göre hazırlık, planlama ve yürütme olmak üzere üç aşama vardır.

İlk aşama olan bilgi toplama aşamasında amaç hedef kitle hakkında bilgi toplamak, hedef kitlenin tutumları (duygu, düşünce ve eğilimler) hakkında bilgi sahibi olmaktır. Bu aşama, bilimsel yöntemlerin kullanıldığı, gerçeğe dayalı bilgilerin elde edildiği süreçtir. Burada kullanılan araçlar çok önemlidir. Genellikle sosyal bilimlerde kullanılan mülakat, telefon görüşmesi, gözlem ve anketler gibi araçlar kullanılmaktadır. Ancak bu araçların, kullanılan yöntem konusunda eğitim almış kişiler tarafından uygulanması önemlidir. Uygulama yapılırken hedef kitlenin özelliklerinin iyi bilinmesi gerekmektedir. Ayrıca uygulama yapan kişilerin

çalıştıkları kurum hakkında tüm bilgilere hakim olmaları gerekmektedir (Çevik ve Göksu, 2007).

Bilgi toplama aşaması tamamlandıktan sonra planlama aşamasına geçilmektedir. Planlama aşamasında elde edilen bilgiler doğrultusunda uygulanacak olan yönteme karar verilir ve uygulama hakkında detaylı bir plan oluşturulur. Hangi iletişim aracının kullanılacağına, personelin kim olacağına, halkla ilişkiler kampanyasının ne kadar süreyle devam edeceğine, halka verilecek mesajın ne olacağına ve uygulamanın maliyetinin ne kadar olacağına bu aşamada ayrıntılı olarak karar verilir. Planlama aşaması deneme aşaması olarak da düşünülebilir. Mesajın etkili biçiminin oluşturulmasında en belirleyici ölçüt halkın kendisidir. Bu nedenle tanıtım mesajının önce hedef kitlenin özelliklerini taşıyan küçük gruplarda test edilmesi, denenmesi gerekir. Çünkü bu aşamada planlanan uygulamam önce küçük bir grup üzerinde denenmeli, başarılı olunduğu takdirde hedef kitlenin tümüne uygulanmalıdır (Çevik ve Göksu, 2003).

Halkla ilişkiler uygulamasında üçüncü aşama olan, uygulama aşaması eksiksiz yürütülmesi gereken önemli bir aşamadır. Çünkü yapılan araştırmaların güvenilirliği, yapılan planlamanın eksiksizliği düzgün bir uygulama gerçekleştirilemezse hiçbir işe yaramaz. Uygulama aşamasında ortaya çıkacak herhangi bir problem halkla ilişkiler kampanyasının başarısızlığına sebep olur (Çevik ve Göksu, 2007).

Son aşama olan değerlendirme aşamasında, yürütülen halkla ilişkiler kampanyasının sonuçları incelenmektedir. Geri besleme yapılarak halkın tepkisinin ne olduğu incelenir. Bu aşamada önemli olan, olumsuz bir durumla karşı karşıya kalındığında aksaklığın hangi aşamada olduğunun saptanmasıdır. Bu çok önemli bir konudur. Çünkü aksaklığın kaynağı bulunamazsa yeniden yürütülecek olan kampanyanın sonucu da ilkinden farklı olmayacaktır. Bu nedenle bu aşamada da uzmanların yardımı alınarak sonuçlar iyi bir şekilde analiz edilmeli ve aksaklıklar giderilmeye çalışılmalıdır (Çevik ve Göksu, 2003).

2.3. ALGI VE POLİS ALGISI

Algı kavramının tanımı ve içeriği kavramlarla ilgili 2.1.3. Algı Kavramı bölümünde ele alındığı için burada ayrıca üzerinde durulmayacaktır.

2.3.1. Nesne Algılama

Algılama sürecinde, uyarıcılardan gelen uyarımlar organize olmuş bir biçimde, bütün halinde beyine iletilirler ve bir bütün olarak anlam kazanırlar. Uyarıcının tek tek parçalarına bakıldığında aynı anlamı vermek mümkün değildir. Zaten bir nesneden tek bir uyarıcı değil, uyarıcı grupları gelmektedir. Kişi bu uyarıcı gruplarına tepki verir (Atkinson ve diğerleri, 1995; Baymur, 1978).

Algısal örgütlenmede, şekil-zemin ilişkisi ve algısal gruplama önemli iki kavramdır. İnsanlar, baktıkları nesneleri şekil ve zemin olarak görme eğilimindedirler. Her zaman bir zemin üzerinde bir şekil görülmektedir. Bu örgütlü bir şekilde algılama gerçekleştiğinin bir kanıtı olarak kabul edilmektedir. Bu şekilde algılama sonucu, nesneler bir zeminin üzerinde daha çok göze çarpmaktadır. Şekil-zemin ilişkisi sadece görme duyusuyla ilgili değildir. Duyma ile ilgili bir örnek verilecek olunursa dinlenen müziklerde akorlar zemin, melodi ise şekil olarak kabul edilebilir (Atkinson ve diğerleri, 1995:192; Morgan, 1986:125).

İnsanlar, gördükleri şeyleri yapılandırmaya, gruplandırmaya eğilimlidirler. Gruplamada önemli olan bir şeklin diğerine olan yakınlığıdır. Kişi bu parçaları, ortamdan aldığı ipucuyla bir şekle benzetir. Böylece kişi parçaları bir bütün olarak algılamakta, bir şekil olarak anlamlandırmaktadır (Atkinson ve diğerleri, 1995:193; Morgan, 1986: 266).

Algı sürecinde gruplama dışında etkili olan bir diğer kavram da algısal değişmezliktir. İnsanlar, uyarıcıların özelliklerini değil, sadece uyarıcıları algılamaktadırlar. Ve bu algılama sırasında, bir istikrarlılık söz konusudur. Bahsedilen istikrar, nesnelerin bazı nitelikleri bir kere öğrenildikten sonra farklı koşullarda, farklı açılardan, farklı durumlarda görülseler bile aynı biçimde algılanmasıdır. Daha önceden gördüğümüz nesnenin neye benzediğini biliriz. Hangi açıdan olursa olsun bu nesnenin şeklinin değişmeyeceğini biliriz. Buna şekil

değişmezliği ilkesi adı verilmektedir (Atkinson ve diğerleri, 1995:194; Morgan, 1986: 267-268; Baymur, 1978: 126).

Benzer şekilde, bilinen bir nesnenin uzaklığı önemli değildir, kişi nesneyi gerçek boyutuna göre algılayacaktır. Uzakta bulunan bir nesne, gözün ağtabakasındaki imgesi küçüktür. Bu mesafe arttıkça da imge küçülür. Buna rağmen algılanan boyut değişmemektedir. Bu ilkeye büyüklük ilkesi denmektedir. Algısal değişmezliğin bir diğer ilkesi ise parlaklık değişmezliği ilkesidir. Bu ilke, nesnelerden yansıyan ışığın şiddetiyle ilgilidir. Nesnelere gelen ışık miktarıyla ilişkili değildir (Atkinson ve diğerleri, 1995:196-197; Morgan 1986: 269; Baymur, 1978: 127).

Uyarının yerinin uzak yada yakın olması algıyı etkileyecektir. Yakındaki cisimler daha kolay algılanır, net ve gür şekilde duyulan seslere yakında diye yorum yapılır. Olaylar da aynıdır. Örneğin; meslek grupları içerisinde terörü en fazla hisseden en yakınında olarak algılayan asker ve polistir. Çünkü onlar doğrudan hedeftirler ve olayların odak noktasındadırlar. Mahkemede hakimlerin yüksekte durması, sanıklar açısından hakimin yüce ve kudretli bir makam, kendisinin ise güçsüz, aciz ve küçük birisi olduğu şeklinde algılanır (Göksu, 2007:42-43)

2.3.2. Algıda Bilişsel Süreçler

Psikolojinin bilişsel süreçlerle ilgilenen alt alanı Bilişsel Psikolojidir. Bilişsel psikologlar algıyı bir hipotez olarak tanımlarlar. Bu hipotez, algılama süreci sırasında duyuşsal verilerle ortaya çıkmaktadır. Nesneden uyarıcı geldiğinde, bilişsel süreçler devreye girmekte ve duyuşsal veriler kullanılmaktadır. Zihin, nesneyi kişinin duyuşsal verileriyle tutarlı bir biçimde algılama eğilimindedir. Bu hipotez, kişiye tanıdık gelmeyen, belirsiz nesneler söz konusu olduğunda geçerlidir. Belirsiz bir nesneyle karşılaşıldığında, algı sistemi hipotez test eder gibi, nesneyi duyuşsal verilerle en tutarlı olabilecek şekilde test etmeye başlamaktadır (Atkinson ve diğerleri, 1995:205).

Bilişsel psikologlara göre algı sürecini etkileyen diğer kavramlar da bağlam ve deneyimdir. Kişinin nesneyi hangi bağlamda gördüğü önemlidir. Ancak kişinin geçmiş deneyimleri algılama sürecinde daha önemli bir kavramdır. Bilişsel

psikolojiye göre insanlar, geçmişte yaşadıkları her olayla ilgili, karşılaştıkları her uyararla ilgili bir şema oluştururlar (Atkinson ve diğerleri, 1995: 205). Daha geniş bir tanım yapılacak olunursa şema, kişinin insanlarla, olaylarla veya nesnelerle ilgili edindiği bilgileri toplayan ve sentezleyen zihinsel çerçevedir. Bu şemalar kişinin algısını etkileyen inançlar ve beklentiler olarak düşünülebilir. Şemalar kategoriler halinde kodlanmış bilgilerdir. Yeni bir uyarıcıyla karşılaşıldığında, algılama ve anlamlandırma bu hazır kodlar doğrultusunda yapılır (Budak, 2003: 711).

Algılama, iki evreli bir süreç olarak düşünülmektedir. Bir uyararla karşılaşıldığında zihin, kişinin içinde bulunduğu bağlama göre ve kişinin geçmiş deneyimlerine, beklentilerine dayanarak bir tahminde bulunur. Bu tahmine göre, uyarıcının özelliklerine göre belleğinden bir şema çağırır. Bu aşamada ikinci evre başlar. Çağırılan şema ile uyarıcının özellikleri karşılaştırılır. Eğer uyarıcının özellikleri şemaya uyum sağlıyorsa uyarıcı tanımlanır, ancak uymuyorsa bu süreç yeniden başlar. Bütün bu anlatılanlardan anlaşılacağı gibi algılama, anlamlandırma sürecidir. Algılanan uyarıcılar anlam ifade etmektedir. Bu uyarıcılar ise, algılayan kişiler tarafından anlamlandırılmaktadır (Atkinson ve diğerleri, 1995: 206).

2.3.3. Sosyal Algı

Psikolojinin, toplumsal davranışı inceleyen alt alanına sosyal psikoloji adı verilmektedir. Daha kapsamlı bir açıklama yapılacak olunursa, sosyal psikologlar, insanların sosyal ve toplumsal ortamdaki davranışlarını, bu davranışlarının özelliklerini ve nedenlerini bilimsel olarak inceler (Kağıtçıbaşı, 1999). Araştırma kapsamında incelenecek olan sosyal algı, sosyal psikolojinin incelediği konulardan bir tanesidir.

İzlenim oluşturma sosyal algının ilk basamağı olarak kabul edilmektedir. İzlenim, herhangi bir kişiyle karşılaşıldığında ilk anda göze çarpan, fark edilen en belirgin özelliğe göre biçimlenmektedir. İzlenim oluştuktan sonra ise yargılama süreci adı verilen, karşılaşılan kişinin davranışlarının nedenlerinin anlamaya yönelik ikinci basamak başlar. Bu süreç ise, izlenim oluşturma sürecinde elde edilen ipuçlarından yararlanarak, kişinin davranışlarının nedenlerinin anlamlandırılmasını amaçlar (Kağıtçıbaşı, 1999: 19).

İzlenim oluşturma, bütün insanlarda bulunan önemli ve evrensel bir özelliktir. Bütün insanlar, karşılarındaki kişi hakkında fazla bir bilgiye sahip olmamalarına rağmen bu kişiler hakkında izlenim oluşturma eğilimi göstermektedirler (Freedman ve diğerleri, 2003). İzlenim oluşturma sürecinde, kişi hakkında elde edilen bilgiler, veriler bir yargı haline getirilmektedir. Farklı kaynaklardan elde edilen bu bilgilere yenileri eklendiğinde bu bilgiler önceki bilgiler doğrultusunda değerlendirilmektedir (Kağıtçıbaşı, 1999: 218).

Kişilerin algılanmasında önemli bir konu tutarlılıktır. Nesnelerin algılanmasında da söz konusu olmasına rağmen kişilerin algılanmasında tutarlılık daha güçlü bir eğilimdir. İnsanlar, kişilerin özelliklerini değerlendirirken tutarlı bir bütün halinde algılamak isterler. Bu nedenle de tutarlı olmayan özelliklerle karşılaştıklarında değişik yollara başvurarak tutarlılığı sağlamaya çalışırlar. Bazı kişiler bu konuda başarılı olurken, bazıları ise tutarlılığı sağlayamaz ve gerçekten, bütünlükten çok uzak bir izlenim oluştururlar. Değerlendirme boyutu, izlenimlerin oluşmasında etkili olan etkenlerden bir tanesidir. Kişileri, mutlu-üzgün, iyi-kötü, güçlü-zayıf, etken-edilgen gibi çeşitli boyutlara göre değerlendiririz. Bir kişinin değerlendirilmesinde birden fazla boyut geçerli olabilir. Ancak bir boyut, kişinin davranışlarını açıklama konusunda diğer boyutlardan daha geçerli olabilir. Kişi, bu temel farklılaşma boyutu adı verilen bu boyut üzerinden değerlendirildiğinde, kişiye yönelik algı bu boyuta göre şekillenmektedir. Bu genelleme, bu boyutla ilişkisiz özellikleri de kapsamaktadır (Freedman ve diğerleri, 2003: 96).

Bir kişi hakkında elde edilen pek çok bilginin nasıl bir bütün haline getirildiği, nasıl bir izlenim oluşturulduğu ile ilgili temel iki model bulunmaktadır. Bunlar, ortalama alma ve toplam alma modelleridir. Bunlardan bir tanesi ortalama almadır. Bu modele göre bir kişi hakkında elde edilen bilgiler olumlu, olumsuz olarak değerlendirilir. Kişinin iyi olarak kabul edilen özellikleri olumlu (+) değer alırken, iyi olmayan özellikleri olumsuz (-) değer alırlar. Olumlu ve olumsuz değerler de (+3) ve (-3) olmak üzere kendi aralarında derecelendirilmektedir. Kişi hakkında genel bir izlenim oluşturulurken ise bütün özellikler toplanır ve ortalaması alınır. Toplam alma modelinde ise özelliklere ilişkin değerler sadece toplanır (Freedman ve diğerleri, 2003: 97).

Ortalama alma modelini etkileyen iki faktör vardır. Bunlardan ilki bağlamdır. Bağlam, algılama sürecini etkilemektedir. Bir kişi hakkında elde edilen yeni bilgiler, eğer o kişiyi daha önceden tanıyorsak, önceki bilgiler doğrultusunda değerlendirilecektir. Bu nedenle de tutarlılık sağlanabilmesi için gelen bilgiler eski bilgiler doğrultusunda çarpıtılmaktadır. Etkileyen bir diğer faktör de olumsuzluk etkisidir. İnsanlar, olumsuz özelliklere, olumlu özelliklerden daha fazla dikkat ederler. Özellikle aşırı olumsuz bir özellik değerlendirmeyi çok fazla etkilemektedir. Kişinin diğer bütün özellikleri olumlu olsa bile aşırı olumsuz tek bir özellik kişi hakkında olumsuz bir izlenim oluşturulmasına neden olur. Buradan da anlaşılacağı gibi olumlu bir yargıyı değiştirmek, olumsuz bir yargıyı değiştirmekten çok daha kolaydır (Kağıtçıbaşı, 1999: 218; Freedman ve diğerleri, 2003: 102).

Nesneleri algılamak ile kişileri algılamak arasındaki temel farklılık, kişilerin içsel durumları hakkında çıkarsamalar yapılmaya çalışılmasıdır. Bir nesneyi algılarken sadece görünümüyle ilgili özellikleri söz konusudur. Ancak, söz konusu bir insan olduğunda, kişinin duyguları, düşünceleri ve kişilik özellikleri gibi özellikleri hakkında yorum yapmaya, yargılarda bulunmaya çalışırız. Bu yargılarda bulunurken, eğer kişinin içsel özelliklerine ilişkin ipuçlarını doğru olarak algılamışsak, uygun ipuçları sağlanmışsa bu yargılar doğru olacaktır. Ancak çoğu zaman kişinin duyguları, kişilik özellikleri gibi içsel durumlarıyla ilgili yargıda bulunmak çok zordur. Bu zorluğun nedeni, sadece ipuçlarından yola çıkarak yargıda bulunulabilmesidir. Kişinin yansıttığı, doğrudan gözlenebilen kadarıyla tahminde bulunmaktadır (Freedman ve diğerleri, 2003:104).

İnsanların duygularıyla ilgili tahminde bulunmanın yolu yüz ifadelerinden çıkarsama yapmaktır. Yapılan araştırmalara göre duygulara, heyecanlara ilişkin yüz ifadeleri bütün kültürlerde aşağı yukarı aynıdır. Ancak yine de kültürel farklılıkların olduğu belirtilmektedir. Yüz ifadelerinin kültürel farklılıklar göstermesi, içsel durumların her zaman doğru olarak algılanamayacağının en güzel örneğidir (Kağıtçıbaşı, 1999: 222-223).

Algılama sürecini etkileyen pek çok etken bulunmaktadır. Bunlar, algılayan kişinin durumu, algılanan kişiye ilişkin bilgiler, algısal yanlılıklar ve kalıp yargılardır.

Bu etkenlerden algılayan kişinin durumu, kişinin algılama sürecinde ne gibi duygusal bir durum içerisinde bulunduğuyula ilgilidir. İnsanlar, kendi duygularını algıladıkları kişilere yansıtma eğilimi göstermektedirler. Ayrıca algılayan kişinin gereksinimleri de yargıyı etkileyebilmektedir. Algılama sürecinde içerisinde bulundukları duygusal durum yüzünde bazı özelliklere duyarlı olabilmektedirler. Gereksinimler ve duygular yargılama sürecini büyük ölçüde etkilemektedir (Freedman ve diğerleri, 2003: 107).

Algılayan kişiye ilişkin bilgi de kişi hakkındaki yargıyı etkilemektedir. Burada açıklanması gereken bir kavram sosyal gruplamadır. Bir gruba ait ortak özellikleri paylaşan insanlar o grubun üyesi olarak tanımlanmaktadır. Bu tanımlama sürecine de sosyal gruplama adı verilmektedir. Bireyleri gruplar olarak algılamak, toplumla, çevreyle kurulan ilişkileri, algılama süreçlerini kolaylaştırmaktadır. Bu nedenle insanları gruplara ait olarak algılama eğilimi vardır (Kağıtçıbaşı, 1999: 219).

Algılama sürecini etkileyen algısal yanlılıklar, hale etkisi, mantıksal hata, olumluluk eğilim ve yansıtma eğilimdir. Algılanan kişi hakkında iyi veya kötü olarak değerlendirilmesi ve kişiye ait bütün özelliklerin bu değerlendirmeden yola çıkılarak yapılmasına Hale etkisi adı verilmektedir. Bir kişi, iyi olarak algılandığında bütün iyi özellikler bu kişiye yüklenir. Benzer şekilde, kötü olarak algılanan bir kişi olumsuz bir çerçeveye oturtulur ve kişiyi diğer bütün özelliklerinin de kötü olduğu yargısına varılır (Freedman ve diğerleri, 2003: 111).

Belirli özellikler insanlar tarafından birbirine daha yakın olarak algılanır. Bu özellikler bir grup olarak düşünülmektedir. Bu nedenle algılanan bir kişi bu grup özelliklerden birine sahip olduğunda, otomatik olarak gruptaki diğer özelliklere de sahip olduğu yargısına varılmaktadır. Kişide bulunan bir özellikten diğer özelliklerin de çıkarsaması eğilimine mantıksal hata adı verilmektedir. Olumluluk eğilimi ise, daha önce de bahsedildiği gibi insanların, algıladıkları kişileri olumlu olarak değerlendirme eğilimi göstermeleridir. Olumlu değerlendirmeler, yargılar daha kolay ve daha çabuk öğrenilir. Bu nedenle kişi hakkında başka yönde bir bilgi yoksa olumlu olarak algılanan bir kişinin diğer özellikleri de olumlu olarak değerlendirilir. Ayrıca kişiye ilişkin değerlendirmede değişiklik olduğu zaman bu değişikliğin daha olumlu olması yönünde bir eğilim de bulunmaktadır. Ancak bu durum diğer bütün koşulların

eşit olması halinde gerçekleşmektedir (Kağıtçıbaşı, 1999: 225; Freedman ve diğerleri, 2003: 212 - 213).

Yansıtma eğilimi algısal yanlılığın son çeşididir. Bu eğilim insanların, diğer kişilerin de kendilerine benzediğini düşünmelerinden kaynaklanmaktadır. Yaş, köken, sosyoekonomik düzey gibi demografik özellikler açısından benzer gruplara ait insanlar için yansıtma eğilimi doğru sonuçlar vermektedir. Ancak, bu koşullar farklı olduğunda kişinin yanlış yargılarda bulunmasına neden olacaktır. Ayrıca bu eğilim algılanan kişiler hakkındaki bilgilerin, algılayan kişinin kendine benzer olarak değerlendirebilmesi için çarpıtılmaktadır. Bu çarpıtma sonucunda da algılama sonucunda elde edilen yargılar, algılanan kişiden çok algılayan kişinin özelliklerini yansıtacaktır. Doğru yargılarla hiçbir ilgisi olmayan değerlendirmeler ortaya çıkacaktır (Freedman ve diğerleri, 2003: 113-114).

Kişilerin bir gruba ait olması da algılama sürecini etkilemektedir. Grupların ortak davranışları, değer yargıları ve özellikleri bulunmaktadır. Bu nedenle algılayan kişi eğer grup hakkında bilgi sahibiyse, bu ortak özellikleri grubun bütün üyelerine genellemektedir. Grup hakkında doğru bilgilere sahipse algılanan kişi hakkında doğru yargılara varacaktır. Ancak yanlış bilgilerle gruba ilgisiz yargılara varılabilir ve bu yargı grubun bütün üyelerine genellenebilir (Kağıtçıbaşı, 1999: 225; Freedman ve diğerleri, 2003: 113-114).

Algılama sürecini etkileyen son etken kalıp yargılardır. Kağıtçıbaşı'na (1999:251) göre kalıp yargılar "bir toplumsal gruba ilişkin inanç ve yargılardır". Bir gruba ait bir kişi hakkında bir yargıya varılırken, eğer kişinin ait olduğu gruba ilgili kalıp yargılar doğruysa ve kişi grubun özelliklerini taşıyorsa doğru bir sonuca ulaşılabilir. Kalıp yargılar yanlış olabilir ya da kişi grubun bütün özelliklerini taşımıyor olabilir, grubu temsil etmeyen bir kişi olabilir. Bu gibi durumlarda da kalıp yargılar yanlış değerlendirmelere neden olabilmektedir. Bu nedenle kalıp yargılara göre değerlendirme yapmak çoğu durumda doğru değildir. İnsanlar sadece kalıp yargılara göre değerlendirilmemelidir (Freedman ve diğerleri, 2003: 118).

Sosyal algı konusunda göz önünde bulundurulması gereken şey, her insanın diğerleri ile ilgili algısı farklıdır. Çünkü her insanın dünyaya, yaşama bakış açısı, kuralları farklıdır. Bu nedenle kişileri algılarken her insan farklı özellikleri vurgulamaktadır (Freedman ve diğerleri, 2003: 121).

2.3.4. Halkın Polis Algısı

Halkın polisi nasıl algıladığını anlayabilmek için devleti, kamuyu nasıl algıladığının bilinmesi gerekmektedir. Bunun en büyük nedeni, polis teşkilatının devleti doğrudan yansıtan kamu kurumlarından biri olmasıdır.

Türkiye'de toplumun her zaman ikinci planda kaldığından daha önce bahsedilmiştir. Türk tarihine bakıldığında sivil toplum gelişmemiştir. Bunun yerine devlet, bürokrasi tarafından geliştirilmiştir. Bürokrasi, toplumu kontrol eden topluma egemen olan bir yapıya sahiptir. Bürokrasinin bu kadar güçlü olması da kamu kurumlarının topluma değil, devlete karşı sorumluluk duymasına neden olmuştur. Bu durum halkın devlete güvenmemesine neden olmaktadır (Çevik ve Göksu, 2003).

Polis halkla ilişkiler konularında gelişmiş ülkelere baktığımız zamanda her ülke polisinin kendine has halkla ilişkiler metodu ve polisiye uygulamalarını görmekteyiz. İngiltere polisinin slogan haline getirdiği "Size yardım etmemizi istiyorsanız, lütfen bize yardım ediniz" sözü doğru bir yaklaşımdır. Çünkü bilindiği gibi suçluları yakalama ve kamu düzenini sağlama noktalarında halkın birlik ve beraberliğine, sorumluluğunun bilincinde olmasına ihtiyaç vardır. İşlenen suçlar bölgesel farklılıklar gösterse bile genelde evrensel bir yapısı vardır.

Bu durum polis teşkilatı açısından düşünülecek olursa devlete olan güvensizliğin, devletin kamu kurumu olarak polisler için de geçerli olduğu söylenebilir. Özellikle polis teşkilatının, zor kullanma yetkisine sahip silahlı bir kurum olması halkla arasında mesafe olmasına neden olmaktadır. Bazı durumlarda ise ufak da olsa olumsuz olayların gerçekleşmesi halkın güvenini iyice sarsmakta, halkın gözündeki polis imajını kötü etkilemektedir (Çevik ve Göksu, 2003).

Son dönemde halkla ilişkilere verilen önem gittikçe artmaktadır. Bir kamu kurumu olarak polis teşkilatı da bu yönde çalışmalarını arttırmıştır. Özellikle meslek gereği insanlarla sürekli iletişim içerisinde olmaları açısından bu gelişmeler önemlidir. Çünkü halkın güveni ve katılımı bu sayede elde edilebilir. Son dönemde yapılan araştırmalarda ortaya çıkan sonuçlar da halkın polis teşkilatına eskisi gibi olumsuz bakılmadığı, halkla ilişkiler uygulamalarının etkili olduğunu ortaya koymaktadır.

2.4. TÜRK POLİS EĞİTİMİ VE HALKLA İLİŞKİLER

Ülkemizde ilk polis okulu Osmanlı İmparatorluğu döneminde 1907 yılında Selanik'te kurulmuştur. Okul öğrencilerini Selanik ve Üsküp gibi illerden gönderilen memur ve amirler teşkil ediyordu. Önceleri yabancı olan okul müdürlüğünü daha sonra Türk görevliler devralmıştır. İkinci Meşrutiyetin ilanından sonra Selanik'teki polis okulu kapatıldı. Zaman zaman belirli yerlerde toplanarak polislere sadece konferans verilmesiyle yetinildi. (<http://www.ozgurdunya.net/geçmişten-günümüze-türk-polis-teşkilatı-t23796.2008.3-5>)

İkinci polis okulu 1909 senesinde Zaptiye Nezareti'nin kaldırılıp yerine Emniyet-i Umumiye Müdürlüğünün kurulmasından sonra İstanbul'da kuruldu. Günün o zamanki şartlarına göre geniş bir eğitim kadrosuyla öğretime başlayan okulun, memleketin her tarafından hatta İran'dan bile polis ve polis amirleri gönderildi. Daha sonra Beyrut, Erzurum, Bağdat, Adana ve Trabzon'da polis okulları açılmış, Birinci Dünya Savaşı sırasında ise İstanbul dışındaki tüm okullar kapatılmıştır.

Cumhuriyetin kurulmasından sonra 1923 yılında Konya'da 1926 yılında Trabzon'da polis okulu açılmıştır. Ancak bu okullar 1931'de kapatılmış, sadece İstanbul'daki polis okulu eğitime devam etmiştir. Teşkilat yapılandırılmasının geliştirilmesiyle birlikte 6 Kasım 1937 yılında, 4 Haziran 1937 tarihli 3201 sayılı Emniyet Teşkilat Kanunu'nun 18. maddesine dayanılarak Polis Enstitüsü ve Polis Koleji eğitim öğretime açılmıştır. Polis Enstitüsünde eğitim 1984 yılında 4 yıla çıkartılarak Polis Akademisi'ne dönüştürülmüştür. Son olarak 2001 yılında çıkartılan kanunla birlikte Polis Akademisi üniversite statüsüne getirilmiştir. Polis Akademisi

üniversitenin adı olmuş, eski Polis Akademisi Güvenlik Birimleri Fakültesi, polis okulları da 2 yıllık meslek yüksek okulları olmuştur.

2.5. TÜRK EMNİYET TEŞKİLATINDA HALKLA İLİŞKİLER

2.5.1. Poliste Halkla İlişkilerin Geçmişteki Durumu

Geçmişe doğru bir inceleme yapıldığında halkla ilişkiler konusunda polisin çok başarılı olduğu görülebilir. Bir zamanların bekçi amca tabiri konunun belki kısa ama öz ana fikrini bize verir. İnsanların bekçi amca ile anısı veya ilişkisi olmayan hemen hemen yok denecek kadar azdır. Modern anlamda yerleştirilmek istenen halkla ilişkilerin temeli belki de eskideki gibi mahallelinin veya sokağın bekçi amcası olabilme arzusudur. Polisin halkla ilişkisi genelde iki şekilde olmaktadır. Birincisi adli veya idari konularda mecburiyete dayanan ve genelde istekleri dışında şüpheli veya sanık olarak karakola veya şubeye getirmek suretiyle gerçekleşen; diğeri ise teşkilatların bilgilendirme, ziyaret veya kutlamalar dolayısıyla insanların kendi kararlarıyla yapılan ziyaret ve başka şekildeki ilişkiler olmaktadır. Elbette rızaya dayalı ilişki teşkilatın reklamı açısından daha önemli gibi gözükse de önemli olan kişilerle bir şekilde karşılıklı ilişki konumuna gelinebilmesidir. O durumda da işlemleri hızlandırmak, halkla ilişkilere önem vererek polisin görevini yaparken ne kadar özverili şeffaf ve kanun ve yönetmeliklere bağlılığı konusunda görsel çalışmalar yapılabilir.

Geçmişte yakalanan suçlu oranı ile değerlendirilen polislik anlayışı değişmiştir. Günümüzde polis teşkilatının başarısı, yakalanan suçluların yanı sıra, suçu önlemedeki başarı ve halkın katılımını sağlanması ile ölçülmektedir. Gelişmiş ülkelerde yapılan araştırmalarda polisin suç ile ilgili fiillerin %90 gibi çok büyük bir kısmının halkın verdiği bilgiler ve yardımlarla çözüldüğü tespit edilmiştir (Seyhan, 2002:198).

Halkın katılımının sağlanabilmesi de halkın teşkilata olan güveni ile sağlanabilmektedir. Halkın güveni kazanıldıktan sonra onların da yardımlarıyla suç önleme konusunda daha başarılı olunabilir.

Polislik mesleği, diğer mesleklere göre daha fazla halkla ilişkileri gerektirmektedir. Çünkü mesleğin gereği olarak polisler sürekli halkla iç içedirler. Polislik halkın içinde halkla yapılan bir görevdir. Aristo polisliği insan oğlunun en medeni buluşlarından biri olarak görmüş ve aynı zamanda polisliğin halkla birlikte yapılması gerektiğini ileri sürmüştür (Fındıklı, 1995 : 273). Halkla ilişkiler sayesinde polisin kendini halka tanıtmayı, halkı da daha iyi tanıması amaçlanır. Halkın teşkilatı tanınması önemlidir çünkü tanıtım sonucunda aslında halkın ve teşkilatın çıkarlarının, amaçlarının ve gereksinimlerinin ortak olduğu belirtilmelidir. Bu sayede de polisin ve halkın bütünleşmesi sağlanmalıdır (Çevik ve Göksu, 2003). Ayrıca, halkın polis teşkilatından beklentileri belirlenmeli, hem teşkilat hem de halkın istekleri doğrultusunda uygun bir yol bulunmalıdır. Böylece hem halkın katılımı sağlanmış olmakta hem de halkın güveni kazanılmaktadır.

2.5.2. Emniyet Genel Müdürlüğünde Halkla İlişkiler Uygulamaları

Emniyet Genel Müdürlüğü gerek kendi bünyesinde gerekse il emniyet müdürlükleri bünyesinde halkla ilişkiler anlamında bir çok çalışmayı yapmakta ve sürdürmektedir. Özellikle 17 Eylül 2001 tarihinde EGM bünyesinde kurulan Basın Protokol ve Halkla İlişkiler Şube Müdürlüğü (BPHİŞM) ilk toplantısını da 21 Eylül 2001 tarihinde gerçekleştirmiştir. Şubenin yapmış olduğu halkla ilişkiler çalışmaları ilk önce kendi personeline yönelik kurslar şeklindedir. Kurslarda halkla ilişkilerin önemi, toplam kalite yönetimi, halkla ilişkiler, polis medya ilişkileri, etkili iletişim teknikleri, poliste meslek etiği vb. konularda dersler verilmiştir. Basın mensuplarına yönelik 149 toplantı gerçekleştirilmiş, bu toplantılarda 1256 sayfa bilgi notu dağıtılmıştır.

Emniyet Genel Müdürlüğü bünyesinde 1950 yılından itibaren kesintisiz yayın yapan Polis Radyosu müzik ve eğlence programları yanında halkın güvenliği ve halkı ilgilendiren polisiye ve diğer konularla ilgili olarak halkı düzenli olarak bilgilendirmektedir.

Polis Teşkilatında halkla ilişkileri düzenlemek amacıyla 1988 yılında Basın ve Yayın Şube Müdürlüğü kurulmuştur. 1990 yılında yeniden yapılandırılarak Büro Amirliği, Basın Bürosu, Halkla İlişkiler Bürosu ve Genel Evrak ve İstatistik Bürosu olmak üzere dört birime ayrılmıştır. Son olarak da 1997 yılında, bu dört birime

Protokol Bürosu da eklenmiş ve Basın, Protokol ve Halkla İlişkiler şube Müdürlüğü olarak yeniden yapılandırılmıştır ( evik ve Göksu, 2003).

Emniyet Teşkilatında, Basın, Protokol ve Halkla İlişkiler şube Müdürlüğü yanı sıra halkı bilinçlendirmek, halkla ilişkileri geliştirme çalışmalarını Araştırma, Planlama ve Koordinasyon (APK) Daire Başkanlığı da yürütmektedir. Bu bağlamda APK, kitaplar, yayınlar, tanıtıcı broşürler, değişik suçlarla ilgili aydınlatıcı broşür ve tanıtımlar suçlarla ilgili istatistikler hazırlayarak faaliyetlerde bulunmaktadır. APK dışında  ocuk şubeleri de kendi bünyelerinde halkla ilişkiler uygulamaları yapmaktadırlar. Çocuklara karşı işlenen suçlarla mücadele yöntemleri, okullarda toplantılar yapma, broşür çıkartma gibi faaliyetler buna örnek olarak verilebilir.

Bu birimlerin dışında, günümüz teknolojisinde hiç şüphe yok ki bilgilendirme en hızlı şekilde internet sayesinde olmuştur. Polis teşkilatına ulaşmak çok zorken, internet sayesinde vatandaşlar Türkiye'nin her yerinden teşkilata ulaşabilmekte, teşkilat hakkında bilgi sahibi olabilmektedir. Emniyet Teşkilatının internet sitesinden şikayette bulunulabilmekte, her türlü şikayet yapılabilmektedir. Sitede, halkın yorumları, istekleri ve görüşleriyle ilgili de e-mail adresi bulunmaktadır. Bütün vatandaşlar istedikleri gibi e-mail gönderebilmektedir. Özellikle internetin gelişmesi, halkın her türlü bilgiyi edinebilmesi Polis Teşkilatının halka hizmet ettiğinin bir göstergesi olara kabul edilmektedir. İnternet sayfasıyla birlikte halk ile Polis Teşkilatı arasındaki mesafe azalmıştır.

2.5.3. Farklı Polis Uygulamalarında Halkla İlişkiler

Polis Teşkilatı hizmet açısından kendi içerisinde hizmetlere göre farklı birimlere ayrılmaktadır. Karakol, trafik, kaçakçılık ve organize suçla mücadele, pasaport,  evik kuvvet, terör,  ocuk şubeleri bu hizmet alanlarından bir kaçıdır. Halkla en fazla iletişim içerisinde bulunması, polisin görev yaptığı bütün yerleşim yerlerinde bulunması ve asayişin sağlanması en fazla kullanılan yer olması nedeniyle karakollar halkla ilişkiler açısından diğer birimlere göre daha fazla önem taşımaktadır. Karakolların adalete açılan ilk kapı tabiriyle anılması halkın ulaşabileceği yerde halkla ilk temas kurulan yer olmasından dolayıcıdır. Kısaca karakollar, polisin imajı olduğu söylenebilir.

Vatandaşların polis algısı, büyük ölçüde karakoldaki polislerin davranışlarına göre şekillenmektedir. Olumsuz davranışlarla karşılaşan kişilerin polise güveni kalmayacaktır. Bu nedenle karakol polislerinin, hangi kesimden olursa olsun tüm vatandaşların isteklerini, şikayetlerini dikkate alması, vatandaşa elinden geldiği kadar yardımcı olması, güvenilir olması gerekmektedir. Bu sayede halkın güveni, desteği ve yardımı elde edilebilmektedir. Vatandaşların çekinmeden karakola gelmeleri sağlanmalıdır.

Karakolda görevli olan polislerin dikkat etmeleri gereken bazı konular vardır. Polislerin vatandaşlara saygılı, yardımsever davranmaları ve olumlu yaklaşımları gerekmektedir. Ancak bu ilişkinin sınırlarını korumak gerekmektedir. Halkla ilişkiler iş ilişkisi ile sınırlı kalmalı, kişisel ilişkiye, samimiyete dönüşmemelidir. Samimi olma durumu görev esnasında objektif olunamamasına, sorunlar ortaya çıkmasına sebep olabilir (Çevik ve Göksu, 2007).

Karakolda çalışan polislerden sonra halkla en fazla iletişimi içerisinde olan polisler trafik polisleridir. Trafik polisleri trafiğin denetimini sağlar ve tescil hizmetlerinden sorumludur. Tescil hizmeti büro hizmeti özelliği taşımaktayken denetleme görevi büro dışında, trafikte gerçekleştirilmektedir. Denetleme, bölge ve şehir hizmetleri olarak ikiye ayrılmaktadır (Çevik ve Göksu, 2003).

Trafik polisi diğer kesime oranla, toplumu oluşturan bütün sosyal sınıf mensuplarıyla sürekli temas halindedir. Genel asayiş veya adli ve idari polis, daha çok toplumun belirli bir kesimiyle temas halindedir. Trafik polisi ise tam aksine toplumun tüm kesimiyle temas halindedir. Her ne kadar genel zabitanın tutumlarının topluma karşı daima tutarlı ve mükemmel olması gerekirse de trafik polisinin davranışları daha tutarlı ve hatasız olmalıdır. Çünkü trafik polisi bir başka söylemle Emniyet Teşkilatının vitrini konumundadır.

Trafik polisleri, gün boyunca yayalar ve sürücülerle temas halindedir. Bu nedenle trafik polisleri polisin imajı ve polis halkla ilişkileri için son derece önemlidir. Trafik polislerinin özellikle halkı rahatsız etmeyecek, halkın huzurunu kaçırmayacak şekilde denetim görevini yapmaları gerekmektedir. Ayrıca denetim

yaparken nazik, kibar, ölçülü davranmalı, yapıcı ve hataları düzeltici olmalı ve halkın her kesimine karşı aynı muameleyi yapmalıdır. Özellikle denetlemede çalışan amir ve memurların halkla ilişkiler konusunda eğitimli olmaları gerekmektedir.

Trafik konusunda Fahri Müfettişlik uygulaması ile çok önemli bir halkla ilişkiler konusunda açılım sağlanmıştır. Fahri müfettişler 40 yaşın üzerinde, yüksek öğrenimli ve hiç trafik suçu işlememiş kişilerden seçilmektedir. Bunlar trafikte gördükleri ceza teşkil edecek durumları, eksiklikleri trafik polislerine bildirmektedirler. Bu kişilere kimlik verilmiş ve ceza tutanağı verilerek ceza kesmeleri mümkünleştirilmiştir. Bu durum halkın hem teşkilatı tanınması hem de halkın yönetime olan güven ve desteğini arttıracak niteliktedir. Ayrıca fahri trafik müfettişlerinin varlığı diğer şoförlerin kurallara daha fazla dikkat etmelerini sağlayacaktır. Fahri trafik müfettişliği uygulaması halkla ilişkiler açısından çok önemli bir adımdır.

Daha önceleri toplum polisi olarak bilinen polis birimi, günümüzde Çevik Kuvvet polisi olarak adlandırılmaktadır. 1982 yılında kurulan çevik kuvvet, şehirlerde gerçekleştirilen toplumsal olaylara müdahale etmektedir. Toplantı, protesto, futbol maçları, gösteri yürüyüşleri toplumsal olaylar vb. olaylar sırasında polis bu yürüyüşlerin düzenli, çevreye zarar vermeyecek şekilde gerçekleşmesini sağlamak ve herhangi bir olay olduğunda asayiş i tekrar sağlamakla görevlidir. Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'nda hem bu gösterilerin nerede, nasıl ve ne amaçla yapılabileceğiyle ilgili düzenleme vardır hem de polise bu konuda görev ve yetkiler verilmiş, hangi yöntemlerle müdahale edileceği ile ilgili açıklama yapılmıştır.

Kanunla düzenlenen müdahale yetkisi sınırlarında kalmak ve suçlu ile suçsuzu birbirinden ayırt edebilmek, çevik kuvvetin halkla ilişkiler konusunda dikkat etmesi gereken iki önemli konudur. Halkın polise güvenmesi gerekmektedir. Polisin yasal olmayan davranışlarda bulunmayacağına inanmalıdırlar. Bu sayede yasal olan gösteri ve yürüyüşler hiçbir sorun yaşamadan bitirilecektir. Halkın desteği, yardımı sağlanmış olacaktır. Bunun gerçekleşebilmesi için polisin her toplumsal olaya yasadışı olarak bakmaması gerekmekte ve yasal olan olayların sorunsuz, huzurlu gerçekleştirilebilmesi için gerekli önlemleri alması gerekmektedir.

Karakol ve trafik polislerinin daha fazla halkla iç içe olduklarından bahsedilmişti. Ancak yaptıkları görev düşünüldüğünde halkla ilişkiler ve polis imajı ile ilgili Çevik Kuvvet daha fazla göz önünde bulunmaktadır. Çünkü yürüyüş, gösteri gibi toplumsal olaylar medyada büyük ilgi görmekte, dolayısıyla çevik kuvvet medya tarafından görüntülenmektedir. Gösterilerin yanı sıra futbol maçları, konserler gibi olaylarda da çevik kuvvetin görevli olması bu duruma örnek gösterilebilir. Çevik kuvvetin herhangi bir olumsuz davranışı veya uygulaması tüm Türkiye'de seyredilmektedir. Polis imajının olumlu yönde değiştirilebilmesi için çevik kuvvetin halkla ilişkilere önem vermesi gerekmektedir (Çevik ve Göksu, 2003).

2.5.4. Halkla İlişkilerde Toplum Desteğinin Önemi

1820' li yıllarda İngiliz İçişleri Bakanı Sir Robert Peel görevi boyunca organize bir polis teşkilatı kurabilmek için uğraşmış ve 1829 yılında askeri birliklerden giyiniş, disiplin ve hiyerarşik yapı itibariyle farklı bir mantaliteye sahip, halka hizmet eden bir teşkilat kurulması için Metropolitan Polis Yasasını çıkarmıştır (<http://www.centrex.police.uk/busines/history.html>,2006). Peel'in düşüncesinde, polis halk için halkla birlikte çalışırken aşağıdaki 9 prensibin bulunması gerekir. Bunlar kısaca;

A - Polis suçu önler ve asayişini temin eder, asker gibi silahlı kuvvet ve mahkemeler gibi cezalandırma yöntemleri kullanmaz.

B - Polis görev yaparken gücünü halktan alır.

C - Suç toplumun kaçınılmaz sorunudur.

D - Polisin toplumdan güç alması polis halk işbirliğinin oluşması ve suçla mücadele için önemli bir faktördür.

E - Polis sadece ikna ve ihtarına uyulmadığı zaman güç kullanır.

F - Polis halktan bir kesimdir. Tek farkı her vatandaşın yapması gereken konuyu yaptığı için devletten maaş alır.

G - Toplumun huzurunu temin eden polise halk yardım eder.

Ğ - Polisin verimliliği meydana çıkan somut bir şey değil suçun meydana gelememesi ve asayişin sağlanmasıdır.

H - Polis halkı korumakla mükelleftir. Bu görevini yaparken siyasetten bağımsız, hukuk kuralları çerçevesinde yapmalıdır.

2.5.5. Halkla İlişkileri Destekleyen Teoriler; Normatif Destek Teorisi (Normative Sponsorship Teorisi)

Halkla ilişkilerin gelişiminde toplumun polisten memnuniyetsizliği ve teknolojik gelişme önemli bir faktör olmuştur. Teknolojik gelişme neticesinde toplum ile polisin arasındaki mesafe oldukça açılmıştır. Teknolojik imkanlar, araba, telefon, telsiz toplumla polisin arasına girmiş, yüz yüze ilişki çok azalmıştır. Artık polis kendisine gelen ihbarlar ile hareket eden bir duruma gelmiştir. Bundan sonra polis; normatif destek teorisiyle ilgili olarak ABD Michigan eyaletindeki Flint adlı kasabada, yaya- devriye uygulamaların değerlendirmek için bir çalışma yapılmıştır. Çalışma sonucunda elde edilen verilere göre değişim için polis-toplum işbirliği şarttır (Trojanowicz vd, 1986). Ayrıca, halkın desteği polisin yapmaya çalışacağı değişimlerin meşruiyetini onaylama anlamı da içermektedir. Tüm bu gelişmeler çerçevesinde artık polisin halkla ilişki kurma, yüzyüze gelme zorunluluğu doğmuştur.

2.5.6. Yaya Devriye

Son yıllardaki polis teşkilatında hızla artan teknolojik gelişmeler, olay yerine ulaşmada, hızlı hareket etmede, telsiz ve bilgisayar ile hızlı koordine neticesinde, hızlı bir şekilde sonuca varma konularında çok faydalı olmuş ve teşkilatımızda örnek bir teşkilat haline gelmiştir. Ancak bu gelişmeler polis ile halkı birbirine yabancılaştırmış ve artık polis halkını daha az tanıyan bir konuma gelmiştir. Polisin olayları önlemede ki kabiliyeti azalırken kendisine gelen ihbarla suç olduktan sonraki müdahaledeki hızı artmıştır. 1980 lerin başında ABD deki Flint kentindeki yaya devriyelerin toplum üzerindeki etkileri ile ilgili yapılan çalışmalar göstermiştir ki; sorunları çözme, suçları önleme konusunda yaya devriyelerin halkla daha kolay ilişki kurduğu ve suç oranını da düşürdüğü tespit edilmiştir (Trojanowicz vd, 1986).

2.5.7. Kırık Pencereler Teorisi (BrokenWindows Theory)

Kırık pencereler teorisi 1982 yılında Wilson ve Kelling tarafından ortaya atılmıştır. Bu teze göre eğer kırık bir cam tamir edilmezse uzun vadede binanın tamamen tahrip olmasına neden olabilecektir. Aynı şekilde kırık camdan içeriye tinerici ve balici girebilecek ve her türlü zararı verebilecektir. Kırık pencereler teorisi genelleştirilirse suçların işlenme prosedürün anlama açısından önemli bir teori olduğu anlaşılabacaktır (Wilson ve Kelling, 1982).

Kırık pencereler teorisi toplum içindeki düzensizlikler ile suç arasındaki ilişkiyi anlama açısından önemlidir. Terk edilmiş harabe yapılar, yarım bırakılmış inşaatların olduğu bir yerleşim alanında evsizler ve tinerciler bu tür yerlere yerleşebilir, o mahal ve semti suç bölgesi haline getirebilirler. Yaya devriye gibi polisi topluma ve çevreye yanaştıracak bir uygulamada yoksa polisin bu düzensizlikten haber alması oldukça zor olacaktır.

2.5.8. Soruna Yönelik Polislik (Problem Oriented Policing)

Bu tezi ortaya atan Herman Goldstein'e göre özel şirketler herhangi bir sorun hissettiklerinde önleyici tedbirler alırlar. Polis ise olay olduktan sonra müdahale ederek önleyici yaklaşıma göre mağdurların oluşmasına ve daha çok zaman almasına meydan vermektedir. Soruna yönelik polislikte asli polisin asli görevinin yanı sıra toplumdaki ferdi olaylara da eğilerek sorunların çözümüne yönelik gayret gösterilmesidir. Polis tutuklama ve operasyon yapma gibi faaliyetlerin popüler olduğu, sadece klasik polisiye metotların iş kategorisine konulduğu ancak sorun çözmeye yönelik çalışmaların rağbet görmediği bir alt kültür ortamında çalışır (Goldstein 1987). Soruna yönelik polislik polise geleneksel yaklaşımda değişiklik öngörür. Soruna yönelik polislikte polis sorunu anlama ve pratik çözümler üretim kapasitesine sahip olmalıdır. Bu çözümlerin uygulamasını takip eder ve sonuca ulaştırmak için gayret gösterir.

2.5.9. Suçtan Zarar Görme Korkusu

Kişilerde mağdur olma korkusu, suça maruz kalma riskiyle gelişen korku ve endişe karışımı bir duygusal ifadedir (Sims vd, 2002). Vatandaşın polise karşı tavırları ile sosyal ve fiziki kabalıklar, mağdur olma korkusu, polisle etkileşime girmiş olma ve demografik ve sosyal değişkenler (yaş, cinsiyet, gelir düzeyi, eğitim düzeyi) arasındaki ilişkiler incelenmiş ve şu sonuçlar elde edilmiştir.

1 - Cinsiyet, mağdur olma korkusu ile ilintilidir. Erkeklerle göre kadınlarda daha fazladır.

2 - Yaşı arttıkça insanların polise bakışı daha olumsuz olmaktadır.

3 - Zencilerin beyazlara gör polise bakış açıları daha olumludur.

4 - Polisler halk arasındaki etkileşimin artmasının kişilerin polise bakış açısında etkisi yoktur.

5 - Mağdur olma korkusu ile kişilerin polise bakışı arasında kayda değer bir ilişki vardır, ancak bu ilişki yaş, ırk ve kişilerin toplumdaki düzensizliğe bakış açısı arasındaki ilişkiden daha zayıftır (Sims vd., 2002:462).

Hawdon ve Ryan (2003) tarafından yapılan bir başka araştırmada kişilerin polise olan bakış açısı incelendiğinde aşağıdaki sonuçlara varılmıştır.

1 - Kişilerin topluma duygusal bağları arttıkça polise karşı bakışları olumsuzlaşmaktadır.

2 - Polis ile halkın kontak kurması, iyi bir ilişkiye sahip olması vatandaşın polisin etkinliğini değerlendirmesini etkilememektedir.

3 - Kadınlar erkeklere göre polisten daha çok memnundur.

4 - Suç mağduru olmak polise bakışı değiştirmemektedir

5 - Suç mağduru olmaktan korkmak polise bakışı değiştirmektedir.

Yukarıdaki araştırmadan da anlaşılan sonuca göre polis, suç oranını azaltmanın yanında suç mağduru olma korkusunu da azaltmaya çalışmalıdır (Hawdon ve Ryan, 2003).

2.5.10.Halkla İlişkilerde İletişim Mekanizmalarının Önemi

Güvenli bir ortamın sağlanabilmesi için halkın desteği önemlidir. Halkın desteği de ancak vatandaşlara polisin görev ve yetkileri hakkında yeterli bilgiyi verebilmek, güvenlik konusu ile ilgili alınan tedbirler hakkında bilgilendirme yapmak ve vatandaşların da şikayette, ihbarda bulunabileceği mekanizmalar oluşturmak ve işler hale getirilmelidir (EGM, 2006:13-14).

2.5.11. Ailelere Yönelik İletişimin Geliştirilmesi

Toplumun en küçük çekirdeği olan ailenin korunması, aile içindeki risk altında olan çocuk ve kadınların korunmaları ile ilgili olarak sivil toplum kuruluşları ve resmi kurum ve kuruluşlarla iletişime geçilmelidir (EGM, 2006:19). Konferanslar veya bilgilendirici sempozyumlar düzenleyerek aile içi bireylerin görevi, ailenin toplumsal değerleri hakkında eğitici ve bilgilendirici çalışmalar yapılmalıdır.

2.5.12.Okul Yönetimleriyle İletişim.

Polisin okullarda alacağı güvenlik tedbirlerinde başarısı okul öğrencilerinin polise bakış açısıyla doğru orantılıdır. Bu nedenle okullarda yapılacak eğitim çalışmaları,

bilgilendirme amaçlı toplantılar düzenli olarak yapılmalıdır (EGM, 2006: 20-21). Öğrencilerin okula geliş - gidiş saatlerinde güvenliğin kontrol altına alınması, öğretmen ve velilerin alınan tedbirlere katkıda bulunması, çocukların boş vakitlerinde eğitici toplantıların yapılması amaca uygun iletişim için önemlidir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ALAN ARAŞTIRMASI VE BULGULAR

3.1.YÖNTEM

3.1.1.Amaç

Yapılan araştırmanın amacı halkla ilişkiler bağlamında halkın polisi nasıl algıladığının belirlenmesidir. Bu amaç doğrultusunda halkın polisin imajı, polisin uygulamalarını algılama şekli ve halkın polise olan güveni incelenmiştir.

3.1.2.Önem

Bu araştırma ile, halkın polis algısını belirleyerek polis-halkla ilişkiler konusunda mevcut literatüre katkıda bulunulacağı düşünülmektedir. Halkın, polisin yaptığı uygulamalar hakkında ne düşündüğü, polisin imajını nasıl algıladığı ve halkın polise olan güveninin nasıl olduğunun belirlenmesi ile birlikte, günümüzde çok büyük önem taşıyan halkla ilişkiler faaliyetlerinin daha iyi bir şekilde uygulanmasının sağlanmasına yardımcı olunabilir. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda öneriler sunularak halkla ilişkiler konusuna katkıda sağlanmak istenmiştir. Ayrıca bu araştırmada halkın polis algısının incelenmesi, araştırmayı diğer araştırmalardan ayırmaktadır.

3.1.3 Kapsam ve Sınırlılıklar

Kapsam : Burada esnaf kelimesinden anlaşılması gereken, belli bir miktarda bütçesi olan genelde Kazan ilçe nüfusuna kayıtlı olabildiği gibi diğer il ve ilçelerden göç etmiş uzun bir süre ilçede ikamet eden gerçek kişiler anlaşılmalıdır. Alan çalışması yaparken kesinlikle ilçe nüfusuna kayıtlı olan veya olmayan diye bir ayrıma gidilmemiş çok fazla olmayan esnaf sayısı da göz önüne alındığında ilçedeki gerçek düşünceyi oluşturması bakımından merkezi yerde bulunanlarla anket çalışması yapılmıştır.

Yapılan alan çalışmasında polisin halkla ilişkilerdeki fonksiyonu, algılanmasının şeklini en iyi tanımlayacak ve yorumlayacak esnaf olduğu için özellikle seçilmiştir. Polisin de sokakta çalıştığı göz önüne alındığında güneşin doğuşundan batımına kadar, özel günlerde bayram, yılbaşı v.s daha uzun süreli esnaf polis daima birlikte, etkileyen ve etkilenen konumdadır. Yapılan uygulamalar ve

araştırmalar genelde bu çevreden başlamakta, can alıcı ve önemli olayların müdahalesi ve yakalama olayı esnafın gözü önünde olabilmektedir. Esnafın kendi arasındaki diyalog ve haberleşme ilçenin de bir şekilde haberlerini ve gündemini yansıtmaktadır.

Sınırlılıklar :Halkın polis algısını incelemeye yönelik yapılan bu araştırmada katılımcılar Ankara ilinin Kazan ilçesinde bulunan esnaf ile sınırlandırılmıştır. Bu sınırlılığın nedeni, Türkiye'deki tüm halka ulaşıp uygulama yapmanın g olmasıdır. Ayrıca, katılımcıların tüm Türkiye genelini temsil edemeyecek kadar küçük bir grup olması, elde edilen bulguların genellenmesini engellemektedir.

3.1.4.Katılımcılar

Araştırmanın rneklemini Ankara ilinin Kazan ilçesinde bulunan 101 esnaf oluştırmaktadır. Katılımcıların demografik özelliklerine ait tablolar aşağıda verilmiştir. 101 katılımcının 82 erkek, 19'u ise bayandır. Katılımcılar 29'u 18-25 yaş, 25'i 26-35 yaş, 32'si 36-45 yaş arasındaki ve 15'i 46 yaş ve üzeri kişilerden oluşmaktadır.

Katılımcıların eğitim düzeylerine bakıldığında 4'ünün ilkokul terk, 18'inin ilkokul mezunu, 23'ünün ortaokul mezunu, 49'unun lise mezunu, 6'sının niversite mezunu ve 1'inin de master/doktora mezunu olduğu görülmektedir. Gelir düzeylerine bakıldığında katılımcıların 19'unun gelirinin 480 YTL (asgari ücret) ve altı, 48'inin gelirinin 481-1.000 YTL arası, 21'inin gelirinin 1.001-1.500 YTL arası ve 13'ünün gelirinin 1.501 ve üzeri olduğu belirlenmiştir (Katılımcıların demografik özelliklerine ilişkin tablolar aşağıda verilmiştir).

Özetle esnafın genelde erkek, genç, düşük gelirli ve ortaokul-lise mezunu olduğu söylenbilir.

Tablo 1: Katılımcıların Yaşa Göre Dağılımı

Yaş	Sayı	Yüzde
18-25	29	28.7
26-35	25	24.8
36-45	32	31.7
46 yaş ve zeri	15	14.9
Toplam	101	100

Tablo 2 : Katılımcıların Eğitim Düzeyi

Eğitim Düzeyi	Sayı	Yüzde
İlkokul terk	4	4
İlkokul mezunu	18	17.8
Ortaokul mezunu	23	22.8
Lise mezunu	49	48.5
Üniversite mezunu	6	5.9
Master/Doktora mezunu	1	1
Toplam	101	100

Tablo 3: Katılımcıların Gelir Düzeyi

Gelir düzeyi	Sayı	Yüzde
0-480	19	18.8
481-1.000	48	47.5
1.001-1.500	21	20.8
1.501 ve üzeri	13	12.9
Toplam	101	100

3.1.5. Araçlar

Yapılan araştırmanın amacı doğrultusunda hazırlanan bir anket esnafa uygulanmıştır (Bkz. Ek-2). Uygulanan ankette cinsiyet, yaş, gelir düzeyi ve eğitim düzeyi gibi demografik özelliklerle ilgili sorular bulunmaktadır. Ankette, demografik özelliklerin yanı sıra halkın polis algısına yönelik 21 madde bulunmaktadır. Bu sorular özelliklerine göre üç kategoride toplanmışlardır. Bu kategoriler polisin uygulaması, polisin imajı ve polise olan güvendir. Uygulanan ankette her maddede 1- Tamamen katılıyorum, 2- Katılıyorum, 3- Kararsızım, 4- Katılmıyorum ve 5- Hiç katılmıyorum ifadelerini içerecek şekilde likert tipi derecelendirme yapılmış ve anketler bu derecelendirme üzerinden değerlendirilmiştir.

3.1.6. işlem

Hazırlanan anket, Ankara ilinin Kazan ilçesinde bulunan esnafa uygulanmıştır. Anket katılımcılara bireysel olarak verilmiş ve anketler uygulanır uygulanmaz geri toplanmıştır. Katılımcılar anketi yaklaşık 15 dakikada cevaplamışlardır. Uygulamadan elde edilen veriler SPSS for Windows programında değerlendirilmiştir.

3.2. BULGULAR

Yapılan araştırma amacıyla uygulanan 21 maddelik anket, soruların özelliklerine göre polisin uygulaması, polisin imajı ve polise olan güven olmak üç kategoriye ayrılmıştır. Elde edilen verilerin analiz sonuçları bu kategorilere göre değerlendirilmiştir.

3.2.1. Polisin Uygulaması

Uygulanan anketin, polisin uygulamasına ilişkin maddelerinde genel olarak halkın polisin uygulamalarını nasıl algıladığı ile ilgili ifadeler yer almaktadır. Bu kategoriye ilişkin ilk cümle "Polisin güvenliği sağlama konusunda başarılı olduğunu düşünüyorum" cümlesidir, yani 2. maddedir. Tablo 4 de görüldüğü gibi bu soruya katılımcıların %44.6'sı polisin güvenliği sağlama konusunda başarılı olduğuna tamamen katılmakta, %38.6'sı katılmaktadır. Katılımcıların %7.9'u kararsızım, %7.9'u katılmıyorum, ise hiç katılmıyorum cevabını vermişlerdir. Sonuç olarak ankete katılanların olumlu görüş bildirme oranları dikkate alındığında Polis'in güvenliği sağlamada %83.20 oranında başarılı oldu anlaşılmaktadır.

Tablo 4 : Polisin Güvenliği Sağlamada Başarı Durumu

"Polisin güvenliği sağlama konusunda başarılı olduğunu düşünüyorum."	Sayı	Yüzde
Tamamen katılıyorum	45	44.6
Katılıyorum	39	38.6
Kararsızım	8	7.9
Katılmıyorum	8	7.9
Hiç katılmıyorum	1	1
Toplam	101	100

Polisin güvenliği sağlama konusundaki başarısı ile ilgili olan bu maddeye verilen cevapların yaşa ve eğitim durumuna göre dağılımı Tablo 4-2 ve Tablo 4-3'te gösterilmektedir. Yaşa göre dağılıma bakıldığında 36-45 yaş arası katılımcılarda, polisin güvenliği sağlama konusunda başarılı olduğu düşüncesi daha yüksektir. 36-45 yaş arasındaki katılımcıların 8'i ise bu maddeye katılıyorum cevabını vermiştir. Bu yaş grubundan diğer maddeleri işaretleyen katılımcı bulunmamaktadır. 18-25 yaş arasındaki katılımcıların 22'si tamamen katılıyorum, 4'ü katılıyorum, 3'ü ise hiç katılmıyorum cevabını vermişlerdir. 26-35 yaş arasındaki katılımcıların verdiği cevaplara bakıldığında 13'ünün tamamen katılıyorum, 12'sinin katılıyorum cevabını verdikleri görülmektedir. 46 yaş ve üstü grubundaki katılımcıların ise 9'u tamamen katılıyorum, 5'i katılıyorum ve 1'i hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir.

Tablo 4-2 : Polisin Güvenliği Sağlamada Başarılı Görülme Durumunun Yaşa Göre Karşılaştırılması

YAŞ			Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Hiç katılmıyorum	Toplam
	18-25	Sayı	22	4	3	29
		Yüzde	21.8	4	3	28.7
	26-35	Sayı	13	12	0	25
		Yüzde	12.9	11.9	0	24.8
	36-45	Sayı	24	8	0	32
		Yüzde	23.8	7.9	0	31.7
	46 ve üstü	Sayı	9	5	1	15
		Yüzde	8.9	5	1	14.9
	Toplam		Sayı	68	29	4
Yüzde			63.7	28.7	4	100

Tablo 4-3'te görüldüğü gibi polisin güvenliği sağlama konusunda başarılı olduğuna ilişkin inanç eğitim düzeyine göre çok farklılık göstermemektedir. Katılımcıların büyük çoğunluğu olumlu yanıt vermişlerdir.

Tablo 4-3: Polisin Güvenliği Sağlamada Başarılı Görölme Durumunun Eğitim Düzeyine Göre Karşılaştırılması

			Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Hiç katılmıyorum	Toplam
Eğitim düzeyi	İlkokul terk	Sayı	1	3	0	4
		Yüzde	1	3	0	4
	İlkokul mezunu	Sayı	15	2	1	18
		Yüzde	14.9	2	1	17.8
	Ortaokul mezunu	Sayı	17	5	1	23
		Yüzde	16.8	5	1	22.8
	Lise mezunu	Sayı	30	17	2	59
		Yüzde	29.7	16.8	2	48.5
	Üniversite mezunu	Sayı	4	2	0	6
		Yüzde	4	2	0	5.9
Toplam		Sayı	68	29	4	101
		Yüzde	67.3	28.7	4	100

Polisin uygulamasına yönelik bir diğer madde ise 5. maddedir. Polisin caydırıcılığı ile ilgili olan bu maddeye, katılımcıların %31.7'si hiç katılmıyorum, %28.7'si katılmıyorum, %14.9'u kararsızım, %11.9'u katılıyorum ve %11.9'u tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Verilen cevaplar göz önüne alındığında polis %60.40 oranında suça karşı caydırıcıdır denilebilir (Bkz. Tablo 5).

Tablo 5 : Polisin Suç ve Suçlulara Karşı Caydırıcılığı

Madde 5."Polisin suç ve suça karşı caydırıcı olabildiğini düşünmüyorum."	Sayı	Yüzde
Hiç katılmıyorum	32	31.7
Katılmıyorum	29	28.7
Kararsızım	15	14.9
Katılıyorum	12	11.9
Tamamen katılıyorum	13	12.9
Toplam	101	100

Anketin 5. maddesine verilen cevapların yaşa göre dağılımı Tablo 5-2'de görülmektedir. Tabloda da görüldüğü gibi 18-25 yaş grubundaki katılımcıların 10'u hiç katılmıyorum, 4'ü katılmıyorum, 5'i kararsızım, 6'sı katılıyorum ve 4'ü tamamen katılıyorum cevaplarını vermişlerdir. 26-35 yaş grubuna bakıldığında katılımcıların 5'i hiç katılmıyorum, 8'i katılmıyorum, 6'sı kararsızım, 3'ü katılıyorum ve 3'ü tamamen katılıyorum cevaplarını vermişlerdir. Bu maddeye en çok olumlu cevap veren grup olan 36-45 yaş grubundaki katılımcıların hiç katılmıyorum, 10'u katılmıyorum, 4'ü kararsızım, 3'ü katılıyorum ve 4'ü tamamen katılıyorum cevaplarını vermişlerdir. Son olarak 46 yaş ve üstü gruptaki katılımcıların 6'sı hiç katılmıyorum, 7'si katılmıyorum ve 2'si tamamen katılıyorum cevaplarını vermişlerdir.

Tablo 5-2: Polis'in Suç ve Suçlulara Karşı Caydırıcılığı Düşüncesinin Yaşa Göre Dağılımı

			Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum	Toplam
Yaş	18-25	Sayı	4	6	5	4	10	29
		Yüzde	4	5.9	5	4	9.9	27.8
	26-35	Sayı	3	3	6	8	5	25
		Yüzde	3	3	5.9	7.9	5	24.8
	36-45	Sayı	4	3	4	10	11	32
		Yüzde	4	3	4	9.9	10.9	31.7
	46 ve üstü	Sayı	2	0	0	7	6	15
		Yüzde	2	0	0	6.9	5.9	14.9
Toplam		Sayı	13	12	15	29	32	101
		Yüzde	12.9	11.9	14.9	28.7	31.7	100

Katılımcıların 5. Maddeye verdikleri cevapların eğitim düzeyine göre dağılımlarına bakıldığında ise ilkokul mezunu olmayan katılımcıların hepsi olumlu cevaplar vermişlerdir. İlkokul mezunu olan katılımcıların 14'ü hiç olumlu cevap verirken 4'ü olumsuz cevap vermiştir. Ortaokul mezunu katılımcıların 12'si olumlu, 7'si olumsuz cevap vermiş, 4'ü ise kararsız olduklarını bildirmişlerdir. Lise mezunu katılımcıların 27'si olumlu, 12'si olumsuz cevap verirken 10'u kararsız kalmıştır. Üniversite mezunu katılımcıların 4'ü olumlu, 1'i olumsuz cevap vermiş, 1'i ise

kararsız kalmıştır. Son olarak master/doktora mezunu katılımcı 5. maddeye olumlu cevap vermiştir (Bkz. Tablo 5-3)

Tablo 5- 3 : Polisın Suç ve Suçlulara Karşı Caydırıcılığı Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

			Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum	Toplam
Eğitim düzeyi	İlkokul terk	Sayı	0	0	0	1	3	4
		Yüzde	0	0	0	1	3	4
	İlkokul mezunu	Sayı	2	2	0	7	7	18
		Yüzde	2	2	0	6.9	6.9	17.8
	Ortaokul mezunu	Sayı	5	2	4	4	8	23
		Yüzde	5	2	4	4	7.9	22.8
	Lise mezunu	Sayı	6	6	10	14	13	49
		Yüzde	5.9	5.9	9.9	13.9	12.9	48.5
	Üni. Mezunu	Sayı	0	1	1	3	1	6
		Yüzde	0	1	1	3	1	5.9
	Master/ Doktora mezunu	Sayı	0	0	0	1	0	1
		Yüzde	0	0	0	1	0	1
Toplam		Sayı	13	12	15	32	29	101
		Yüzde	12.9	11.9	14.9	31.7	28.7	100

Katılımcıların, müdahale etmek zorunda kaldıkları durumlarda işyerlerinin zarar görmemesi için önlem almalarıyla ilgili olan 8. Maddesine verilen yanıtlar Tablo 6'da görülmektedir. Tabloda da görüldüğü gibi katılımcıların %43.6'sı tamamen katılıyorum, %36.6'sı katılıyorum, %8.9'u kararsızım, %5'i katılmıyorum ve %5.9'u hiç katılmıyorum cevabını vermişlerdir. Verilen cevaplardan da anlaşılacağı üzere polis %80.20 oranında müdahale etmek zorunda kaldığı olaylarda işyerlerinin zarar görmemesi için özen göstermektedir (Bkz. Tablo 6).

Tablo 6 : Polis'in Müdahale Etmek Zorunda Kaldığı Olaylarda İşyerlerinin Zarar Görmemesi İçin Gösterdiği Özen

Madde 8. "Polis'in müdahale etmek zorunda kaldığı olaylarda işyerlerinin zarar görmemesi için gerekli özeni gösterdiğini düşünüyorum."	Sayı	Yüzde
Tamamen katılıyorum	44	43.6
Katılıyorum	37	36.6
Kararsızım	9	8.9
Katılmıyorum	5	5
Hiç katılmıyorum	6	5.9
Toplam	101	100

Madde 8'e verilen yanıtların yaşa göre dağılımı Tablo 6-2'de verilmektedir. Buna göre 18-25 yaş arasındaki katılımcıların 13'ü tamamen katılıyorum, 6'sı katılıyorum, 5'i kararsızım, 2'si katılmıyorum ve 3'ü hiç katılmıyorum cevabını vermişlerdir. 26-35 yaş grubundaki katılımcıların 13'ü tamamen katılıyorum, 9'u katılıyorum, 2'si kararsızım ve 1'i hiç katılmıyorum cevabını vermişlerdir. 36-45 yaşa grubundaki katılımcıların 12'si tamamen katılıyorum, 14'ü katılıyorum, 1'i kararsızım, 3'ü katılmıyorum ve 2'si hiç katılmıyorum cevabını vermişlerdir. Son grup olan 46 yaş üstü katılımcıların 6'sı tamamen katılıyorum, 8'i katılıyorum ve 1'i kararsızım cevabını vermişlerdir.

Tablo 6-2 : Polis'in Müdahale Etmek Zorunda Kaldığı Olaylarda İşyerlerinin Zarar Görmemesi İçin Gösterdiği Özen İle İlgili Düşüncelerin Yaşa Göre Dağılımı

			Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum	Toplam
Yaş	18-25	Sayı	13	6	5	2	3	29
		Yüzde	12.9	5.9	5	2	3	27.8
	26-35	Sayı	13	9	2	0	1	25
		Yüzde	12.9	8.9	2	0	1	24.8
	36-45	Sayı	12	14	1	3	2	32
		Yüzde	11.9	13.9	1	3	2	31.7
	46 ve üstü	Sayı	6	8	1	0	0	15
		Yüzde	5.9	7.9	1	0	0	14.9
	Toplam	Sayı	44	37	9	5	6	101
		Yüzde	43.6	36.6	8.9	5	5.9	100

Verilen yanıtların eğitim düzeyine göre dağılımına bakıldığında ise ilkokul mezunu olmayan katılımcıların hepsi olumlu, ilkokul mezunu olan katılımcıların 13'ü olumlu, 2'si olumsuz yanıt vermiştir. İlkokul mezunu olan katılımcıların 3'ü kararsız olduklarını belirtmişlerdir. Ortaokul mezunlarının 17'si olumlu, 4'ü olumsuz yanıt vermiş, 2'si de kararsız olduklarını belirtmişlerdir. Lise mezunu katılımcıların 40'ı olumlu, 5'i olumsuz yanıt vermiş, 4'ü ise kararsız kalmıştır. Üniversite ve master/doktora mezunu katılımcıların hepsi 8. maddeye olumlu cevap vermişlerdir (Bkz. Tablo 6-3).

Tablo 6-3 : Polis'in Müdahale Etmek Zorunda Kaldığı Olaylarda İşyerlerinin Zarar Görmemesi İçin Gösterdiği Özen İle İlgili Düşüncelerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

			Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum	Toplam
Eğitim düzeyi	İlkokul terk	Sayı	2	2	0	0	0	4
		Yüzde	2	2	0	0	0	4
	İlkokul mezunu	Sayı	8	5	3	0	2	18
		Yüzde	7.9	5	3	0	2	17.8
	Ortaokul mezunu	Sayı	10	7	2	2	2	23
		Yüzde	9.9	6.9	2	2	2	22.8
	Lise mezunu	Sayı	21	19	4	3	2	49
		Yüzde	20.8	18.8	4	3	2	48.5
	Üni. Mezunu	Sayı	2	4	0	0	0	6
		Yüzde	2	4	0	0	0	5.9
	Master/ Doktora mezunu	Sayı	1	0	0	0	0	1
		Yüzde	1	0	0	0	0	1
Toplam		Sayı	44	37	9	5	6	101
		Yüzde	43.6	36.6	8.9	5	5.9	100

Polis'in iş merkezlerinin bulunduğu yerlerde aldığı güvenlik tedbirlerinin yeterliliği ile ilgili maddeye verilen cevaplar ise şu şekildedir: katılımcıların %28.7'si tamamen katılıyorum, %31.7'si katılıyorum, %19.8'i kararsızım, %13.9'u katılmıyorum ve %5.9'u hiç katılmıyorum cevabını vermişlerdir. Sonuç olarak polis'in iş merkezlerinin bulunduğu yerlerde almış olduğu güvenlik tedbirleri %60.40 oranında yeterli görülmektedir (Bkz. Tablo 7).

Tablo 7 : Polis'in İş Merkezlerinin Bulunduğu Yerlerde Aldığı Güvenlik Tedbirlerinin Yeterliliği

Madde 11. "Polis'in iş merkezlerinin bulunduğu yerlerde aldığı güvenlik tedbirlerinin yeterli olduğunu düşünüyorum."	Sayı	Yüzde
Tamamen katılıyorum	29	28.7
Katılıyorum	32	31.7
Kararsızım	20	19.8
Katılmıyorum	14	13.9
Tamamen katılmıyorum	6	5.9
Toplam	101	100

İş merkezlerinin bulunduğu yerde polis'in aldığı güvenlik önlemleri ile ilgili olan 11. maddeye verilen yanıtların yaşa göre dağılımına bakıldığında 18-25 yaş grubundaki katılımcıların 9'u tamamen katılıyorum, 8'i katılıyorum, 5'i kararsızım, 3'ü katılmıyorum ve 4'ü hiç katılmıyorum şeklinde yanıt verdiği görülmektedir. 26-35 yaş arasındaki katılımcıların 6'sı tamamen katılıyorum, 6'sı katılıyorum, 8'i kararsızım, 4'ü katılmıyorum ve 1'i hiç katılmıyorum şeklinde yanıt vermiştir. 36-45 yaş grubundaki katılımcıların 10'u tamamen katılıyorum, 9'u katılıyorum, 5'i kararsızım, 7'si katılmıyorum ve 1'i hiç katılmıyorum şeklinde yanıt vermiştir. 46 yaş ve üstü katılımcıların ise 4'ünün tamamen katılıyorum, 9'unun katılıyorum ve 2'sinin kararsızım şeklinde yanıt verdiği görülmektedir (Bkz. Tablo 7-2).

Tablo 7-2: Polis'in İş Merkezlerinin Bulunduğu Yerlerde Aldığı Güvenlik Tedbirlerinin Yeterli Olup Olmadığı Düşüncesinin Yaşa Göre Dağılımı

			Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum	Toplam
Yaş	18-25	Sayı	9	8	5	3	4	29
		Yüzde	8.9	7.9	5	3	4	27.8
	26-35	Sayı	6	6	8	4	1	25
		Yüzde	5.9	5.9	7.9	4	1	24.8
	36-45	Sayı	10	9	5	7	1	32
		Yüzde	9.9	8.9	5	6.9	1	31.7
	46 ve üstü	Sayı	4	9	2	0	0	15
		Yüzde	4	8.9	2	0	0	14.9
Toplam		Sayı	29	32	20	14	6	101
		Yüzde	28.7	31.7	19.8	13.9	5.9	100

11.maddeye verilen yanıtların eğitim düzeyine göre dağılım Tablo 7-3'de gösterilmektedir. Buna göre ilkokul mezunu olmayan katılımcıların hepsi olumlu yanıt vermişlerdir. İlkokul mezunu olan katılımcıların 14'ü olumlu, 1'i olumsuz ve 3'ü kararsız yanıt vermişlerdir. Ortaokul mezunu katılımcıların 14'ü olumlu, 4'ü kararsız ve 5'i olumsuz yanıt vermişlerdir. Lise mezunu katılımcıların 26'sı olumlu, 11'i kararsız ve 12'si olumsuz yanıt vermişlerdir. Üniversite mezunu katılımcıların 2'si olumlu, 2'si olumsuz yanıt vermiş, 2'si ise kararsız olduklarını belirtmiştir. Son olarak master/doktora mezunu olan katılımcı bu maddeye olumlu yanıt vermiştir.

Tablo 7-3: Polisin İş Merkezlerinin Bulunduğu Yerlerde Aldığı Güvenlik Tedbirlerinin Yeterli Olup Olmadığı Düşüncesinin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

			Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum	Toplam
Eğitim düzeyi	İlkokul terk	Sayı	2	2	0	0	0	4
		Yüzde	2	2	0	0	0	4
	İlkokul mezunu	Sayı	7	7	3	0	1	18
		Yüzde	6.9	6.9	3	0	1	17.8
	Ortaokul mezunu	Sayı	8	6	4	3	2	23
		Yüzde	7.9	5.9	4	3	2	22.8
	Lise mezunu	Sayı	12	14	11	9	3	49
		Yüzde	11.9	13.9	10.9	8.9	3	48.5
	Üni. Mezunu	Sayı	0	2	2	2	0	6
		Yüzde	0	2	2	2	0	5.9
	Master/ Doktora mezunu	Sayı	0	1	0	0	0	1
		Yüzde	0	1	0	0	0	1
Toplam		Sayı	29	32	20	14	6	101
		Yüzde	28.7	31.7	19.8	13.9	5.9	100

Polisin gençleri kazanmaya yönelik eğitim faaliyetleri içerisinde olması gerekliliği ile ilgili maddeye katılımcıların %51.5'i tamamen katılıyorum, %38.6'sı katılıyorum, %5'i kararsızım, %2'si katılmıyorum ve %3'ü hiç katılmıyorum cevabını vermişlerdir. Sonuç olarak polisin gençleri kazanmaya yönelik eğitim faaliyetlerinde bulunması gerektiği görülmektedir (Bkz. Tablo 8).

Tablo 8 : Polislin Gençleri Kazanmaya Yönelik Eğitim Faaliyetlerinin Gerekliliği

Madde 14. "Polisin gençleri kazanmaya yönelik eğitim faaliyetleri içerisinde olması gerektiğini düşünüyorum."	Sayı	Yüzde
Tamamen katılıyorum	52	51.5
Katılıyorum	39	38.6
Kararsızım	5	5
Katılmıyorum	2	2
Tamamen katılmıyorum	3	3
Toplam	101	100

Madde 14'e verilen yanıtların yaşa göre dağılımına bakıldığında 18-25 yaş arasındaki katılımcıların 19'unun tamamen katılıyorum, 6'sının katılıyorum, 3'ünün kararsızım ve 1'inin katılmıyorum yanıtını verdiği görülmektedir. 26-35 yaş grubundaki katılımcıların tamamen katılıyorum, 13'ü katılıyorum ve 1'i kararsızım yanıtını vermiştir. 36-45 yaş grubundaki katılımcıların 16'sı tamamen katılıyorum, 11'i katılıyorum, 2'si kararsızım, 1'i katılmıyorum ve 2'sinin hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Son olarak 46 yaş ve üstü katılımcıların 6'sı tamamen katılıyorum ve 9'u katılıyorum yanıtını vermişlerdir (Bkz. Tablo 8-2).

Tablo 8-2 : Polislin Gençleri Kazanmaya Yönelik Eğitim Faaliyetlerinin Gerekliliği Düşüncesinin Yaşa Göre Dağılımı

			Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum	Toplam
Yaş	18-25	Sayı	19	6	3	1	0	29
		Yüzde	18.8	5.9	3	1	0	27.8
	26-35	Sayı	11	13	1	0	0	25
		Yüzde	10.9	12.9	1	0	0	24.8
	36-45	Sayı	16	11	2	1	2	32
		Yüzde	15.8	10.9	2	1	2	31.7
	46 ve üstü	Sayı	6	9	0	0	0	15
		Yüzde	5.9	8.9	0	0	0	14.9
Toplam		Sayı	52	39	5	2	3	101
		Yüzde	51.5	38.6	5	2	3	100

Polisin, gençleri kazanmaya yönelik eğitim faaliyetleri yürütmesi gerektiği ile ilgili olan 14. maddeye verilen yanıtların eğitim düzeyine göre dağılımına bakıldığında ilkokul mezunu katılımcıların tümü olumlu cevap vermişlerdir. İlkokul mezunu katılımcıların 15'i olumlu, 2'si kararsız ve 1'i olumsuz yanıt vermiştir. Ortaokul mezunu katılımcıların 20'si olumlu, 3'ü ise olumsuz yanıt vermiştir. Lise mezun katılımcıların 47'si olumlu, 1'i kararsız ve 1'i olumsuz yanıt vermiştir. Master/doktora mezunu katılımcı ile üniversite mezunu katılımcıların 4'ü 14. maddeye olumlu yanıt vermiştir. Üniversite mezunu 2 katılımcı ise kararsız olduklarını belirtmişlerdir (Bkz. Tablo 8-3).

Tablo 8-3 : Polisin Gençleri Kazanmaya Yönelik Eğitim Faaliyetlerinin Gerekliliği Düşüncesinin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

			Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum	Toplam
Eğitim düzeyi	İlkokul terk	Sayı	1	3	0	0	0	4
		Yüzde	1	3	0	0	0	4
	İlkokul mezunu	Sayı	8	7	2	0		18
		Yüzde	7.9	6.9	2	0		17.8
	Ortaokul mezunu	Sayı	14	6	0	2		23
		Yüzde	13.9	5.9	0	2		22.8
	Lise mezunu	Sayı	28	19	1	0		49
		Yüzde	27.7	18.8	1	0		48.5
	Üni. Mezunu	Sayı	1	3	2	0	0	6
		Yüzde	1	3	2	0	0	5.9
	Master/ Doktora mezunu	Sayı	0	1	0	0	0	1
		Yüzde	0	1	0	0	0	1
Toplam		Sayı	52	39	5	2	3	101
		Yüzde	51.5	38.6	5	2	3	100

İş yerlerinin bulunduğu caddelerde uygulanan park yasağının müşteri potansiyelini düşürdüğü inancı ile ilgili 17. maddeye katılımcıların %57.5'i tamamen katılıyorum, %20.8'i katılıyorum, %5'i kararsızım, %14.9'u katılmıyorum ve %11.9'u hiç katılmıyorum cevabını vermişlerdir. Ankete katılanların verdikleri cevaplardan da anlaşılacağı üzere işyerlerinin bulunduğu caddelerde uygulanan park

yasağı iş yerlerinin müşteri kapasitesini %78.30 oranında etkilemektedir (Bkz. Tablo 9).

Tablo 9 : İş Yerlerinin Bulunduğu Caddelerde Uygulanan Park Yasağının Müşteri Potansiyeline Etkisi

Madde 17. "İş yerlerinin bulunduğu caddelerde uygulanan park yasağının müşteri potansiyelini düşürdüğünü düşünüyorum."	Sayı	Yüzde
Hiç katılıyorum	48	57.5
Katılmıyorum	21	20.8
Kararsızım	5	5
Katılıyorum	15	14.9
Tamamen katılıyorum	12	11.9
Toplam	101	100

Anketin, iş yerlerinin bulunduğu caddelerde uygulanan park yasağının müşteri potansiyelini düşürdüğü ile ilgili olan 17. maddesine verilen yanıtların yaşa göre dağılımına bakıldığında 18-25 yaş grubundaki katılımcıların 2'si tamamen katılıyorum, 4'ü katılıyorum, 1'i kararsızım, 3'ü katılmıyorum ve 19'u hiç katılmıyorum şeklinde yanıt vermişlerdir. 26-35 yaş arasındaki katılımcıların 3'ü tamamen katılıyorum, 4'ü katılıyorum, 2'si kararsızım, 7'si katılmıyorum ve 9'u hiç katılmıyorum şeklinde yanıt vermişlerdir. 36-45 yaş grubundaki katılımcıları 6'sı tamamen katılıyorum, 3'ü katılıyorum, 7'si katılmıyorum ve 16'sı hiç katılmıyorum şeklinde yanıt vermişlerdir. Son grup olan 46 yaş ve üstü katılımcıların 1'i tamamen katılıyorum, 4'ü katılıyorum, 2'si kararsızım, 4'ü katılmıyorum ve 4'ü hiç katılmıyorum şeklinde yanıt vermişlerdir (Bkz. Tablo 9-2).

Tablo 9- 2 : İş Yerlerinin Bulunduğu Caddelerde Uygulanan Park Yasağının Müşteri Potansiyeline Etkisi Hakkında Görüşlerin Yaşa Göre Dağılımı

			Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum	Toplam
Yaş	18-25	Sayı	2	4	1	3	19	29
		Yüzde	2	4	1	3	18.8	27.8
	26-35	Sayı	3	4	2	7	9	25
		Yüzde	3	4	2	6.9	8.9	24.8
	36-45	Sayı	6	3	0	7	16	32
		Yüzde	5.9	3	0	6.9	15.8	31.7
	46 ve üstü	Sayı	1	4	2	4	4	15
		Yüzde	1	4	2	4	4	14.9
Toplam		Sayı	12	15	5	21	48	101
		Yüzde	11.9	14.9	5	20.8	47.5	100

17. maddeye verilen yanıtların eğitim düzeyine göre dağılımına bakıldığında ise ilkokul mezunu olmayan katılımcıların 3'ü olumlu, 1'i olumsuz yanıt vermiştir. İlkokul mezunu olan katılımcıların 13'ü olumlu, 5'i olumsuz yanıt vermiştir. Ortaokul mezunu katılımcıların 14 olumlu, 1'i kararsız, 8'i ise olumsuz yanıt vermiştir. Üniversite mezunu katılımcıların 4'ü olumlu, 1'i kararsız, 1'i ise olumsuz yanıt vermiştir. Master/doktora mezunu katılımcı ise bu maddeye olumsuz yanıt vermiştir (Bkz. Tablo 9-3).

Tablo 9- 3 : İş Yerlerinin Bulunduğu Caddelerde Uygulanan Park Yasağının Müşteri Potansiyeline Etkisi Hakkında Görüşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

			Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum	Toplam
Eğitim düzeyi	İlkokul terk	Sayı	0	1	0	1	2	4
		Yüzde	0	1	0	1	2	4
	İlkokul mezunu	Sayı	3	2	0	4	9	18
		Yüzde	3	2	0	4	8.9	17.8
	Ortaokul mezunu	Sayı	6	2	1	4	10	23
		Yüzde	5.9	2	1	4	9.9	22.8
	Lise mezunu	Sayı	3	9	3	10	24	49
		Yüzde	3	8.9	3	9.9	23.8	48.5
	Üni. Mezunu	Sayı	0	1	1	2	2	6
		Yüzde	0	1	1	2	2	5.9
	Master/ Doktora mezunu	Sayı	1	0	0	0	0	1
		Yüzde	1	0	0	0	0	1
Toplam		Sayı	12	15	5	21	48	101
		Yüzde	11.9	14.9	5	20.8	47.5	100

Uygulanan ankette, polisin uygulamaları kategorisinde yer alan son madde, polisin iş merkezlerinin bulunduğu yerlerde aldığı trafik önlemlerinin gerekliliği ile ilgili olan 20. maddedir. Bu maddeye katılımcıların %53.5'i tamamen katılıyorum, %34.7'si katılıyorum, %5'i kararsızım, %4'ü katılmıyorum ve %3'ü hiç katılmıyorum cevabını vermişlerdir. Bu çerçevede polisin iş merkezlerinin bulunduğu yerlerde almış olduğu trafik tedbirleri %88.20 oranında gereklidir denilebilir (Bkz. Tablo 10).

Tablo10 : Polis'in İş Merkezlerinin Bulunduğu Yerlerde Aldığı Trafik Önlemlerinin Gerekliliği

Madde 20. "Polis'in iş merkezlerinin bulunduğu yerlerde aldığı trafik önlemlerinin gerekli olduğunu düşünüyorum."	Sayı	Yüzde
Tamamen katılıyorum	54	53.5
Katılıyorum	35	34.7
Kararsızım	5	5
Katılmıyorum	4	4
Hiç katılmıyorum	3	3
Toplam	101	100

İş merkezlerinin bulunduğu yerlerde aldığı trafik önlemlerinin gerekliği ile ilgili olan 20. Maddeye verilen yanıtların yaşa göre dağılımı Tablo 10-2'de gösterilmektedir. Tabloya göre 18-25 yaş grubundaki katılımcıların 17'si tamamen katılıyorum, 6'sı katılıyorum, 3'ü kararsızım, 1'i katılmıyorum ve 2'si hiç katılmıyorum yanıtını vermişlerdir. 26-35 yaş arasındaki katılımcıların 11'i tamamen katılıyorum, 9'u katılıyorum, 2'si kararsızım ve 3'ü katılmıyorum yanıtını vermişlerdir. 36-45 yaş grubu katılımcıların 20'si tamamen katılıyorum, 11'i katılıyorum ve 1'i hiç katılmıyorum yanıtını vermişlerdir. 46 yaş ve üstü katılımcıların ise 6'sının tamamen katılıyorum ve 9'unun katılıyorum yanıtını verdikleri görülmektedir.

Tablo 10-2 : Polis'in İş Merkezlerinin Bulunduğu Yerlerde Aldığı Trafik Önlemlerinin Gerekliliği Konusunda ki Görüşlerin Yaşa Göre Dağılımı

			Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum	Toplam
Yaş	18-25	Sayı	17	6	3	1	2	29
		Yüzde	16.8	5.9	3	1	2	27.8
	26-35	Sayı	11	9	2	3	0	25
		Yüzde	10.9	8.9	2	3	0	24.8
	36-45	Sayı	20	11	0	0	1	32
		Yüzde	19.8	10.9	0	0	1	31.7
	46 ve üstü	Sayı	6	9	0	0	0	15
		Yüzde	5.9	8.9	0	0	0	14.9
Toplam		Sayı	54	35	5	4	3	101
		Yüzde	53.5	34.7	5	4	3	100

Bu maddeye verilen yanıtların eğitim düzeylerine göre dağılımlarına bakıldığında ise ilkokul mezunu olmayan katılımcıların hepsinin olumlu yanıt verdiği görülmektedir. İlkokul mezunu katılımcıların 15'i olumlu, 2'si kararsız ve 1'i olumsuz yanıt vermiştir. Ortaokul mezunu katılımcıların 23'ü olumlu ve 2'si olumsuz yanıt vermiştir. Lise mezunu katılımcıların 43'ü olumlu, 3'ü kararsız ve 3'ü de olumsuz yanıt vermiştir. Üniversite mezunlarının 5'i olumlu ve 1'i olumsuz yanıt verirken, master/doktora mezunu katılımcı bu maddeye olumlu yanıt vermiştir (Bkz. Tablo 10-3).

Tablo 10-3: Polisin İş Merkezlerinin Bulunduğu Yerlerde Aldığı Trafik Önlemlerinin Gerekliği Konusunda ki Düşüncelerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

			Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum	Toplam
Eğitim düzeyi	İlkokul teri	Sayı	1	3	0	0	0	4
		Yüzde	1	3	0	0	0	4
	İlkokul mezunu	Sayı	11	4	2	0		18
		Yüzde	10.9	4	2	0		17.8
	Ortaokul mezunu	Sayı	16	5	0	1		23
		Yüzde	15.8	5	0	1		22.8
	Lise mezunu	Sayı	24	19	3	2		49
		Yüzde	23.8	18.8	3	2		48.5
	Üni. Mezunu	Sayı	2	3	0	1	0	6
		Yüzde	2	3	0	1	0	5.9
	Master/ Doktora mezunu	Sayı	0	1	0	0	0	1
		Yüzde	0	1	0	0	0	1
Toplam		Sayı	54	35	5	4	3	101
		Yüzde	53.5	34.7	5	4	3	100

3.2.2. Polisin İmajı

Yapılan araştırmada uygulanan anketin polisin imajıyla ilgili olan kategorisinde genel olarak maddeler, halkın polisi davranış olarak nasıl algıladığı ve beklentilerini içermektedir. Bu kategorideki ilk madde polisin halka davranışını içeren 3. maddedir. Bu maddeye katılımcıların %44.6'sı tamamen katılıyorum, %38.6'sı katılıyorum, %9.9'u kararsızım, %3'ü katılmıyorum ve %4'ü hiç katılmıyorum cevabını

vermişlerdir. Sonuç olarak %83.20 oranında polisin halka sıcak davrandığı görülmektedir (Bkz. Tablo 11).

Tablo 11: Polisin Halka Yaklaşımı

Madde 3. "Polislerin halka sıcak davrandığını düşünüyorum."	Sayı	Yüzde
Tamamen katılıyorum	45	44.6
Katılıyorum	39	38.6
Kararsızım	10	9.9
Katılmıyorum	3	3
Hiç katılmıyorum	4	4
Toplam	101	100

Anketin 3. Maddesine verilen yanıtların yaşa göre dağılımı Tablo 11-2'de gösterilmektedir. Tabloda da görüldüğü gibi 18-25 yaşa grubundaki katılımcıların 13'ü tamamen katılıyorum, 10'u katılıyorum, 3'ü kararsızım ve 3'ü hiç katılmıyorum yanıtını vermişlerdir. 26-35 yaş grubundaki katılımcıların 11'i tamamen katılıyorum, 13'ü katılıyorum ve 1'i kararsızım yanıtını vermişlerdir. 36-45 yaş grubundaki katılımcıların 15'i tamamen katılıyorum, 9'u katılıyorum, 5'i kararsızım, 2'si, katılmıyorum ve 1'i hiç katılmıyorum yanıtını vermişlerdir. 46 yaş ve üstü gruptaki katılımcıların 6'sı tamamen katılıyorum, 7'si katılıyorum, 1'i kararsızım ve 1'i katılmıyorum yanıtını vermişlerdir.

Tablo 11-2 : Polisin Halka Sıcak Davrandığı Düşüncesi İle Katılımcıların Yaş Durumunun Karşılaştırılması

			Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum	Toplam
Yaş	18-25	Sayı	13	10	3	0	3	29
		Yüzde	12.9	9.9	3	0	3	27.8
	26-35	Sayı	11	13	1	0	0	25
		Yüzde	10.9	12.9	1	0	0	24.8
	36-45	Sayı	15	9	5	2	1	32
		Yüzde	14.9	8.9	5	2	1	31.7
	46 ve üstü	Sayı	6	7	1	1	0	15
		Yüzde	5.9	6.9	1	1	0	14.9
	Toplam	Sayı	45	39	10	3	4	101
		Yüzde	44.6	38.6	9.9	3	4	100

Polisin halka sıcak davrandığı ile ilgili olan 3. Maddeye verilen yanıtların eğitim düzeyine göre dağılımına bakıldığında ilkokul mezunu olmayan katılımcıların hepsi polisin halka sıcak davrandığını düşünmektedir. İlkokul mezunu katılımcıların 16'sı olumlu yanıt vermiş, 2'si ise kararsız kalmıştır. Ortaokul mezunu katılımcıların 18'i olumlu, 3'ü kararsız ve 2'si olumsuz yanıt vermiştir. Lise mezunu katılımcıların 41'i olumlu, 5'i kararsız ve 3'ü olumsuz yanıt vermiştir. Üniversite mezunu katılımcıların 4'ü olumlu, 2'si ise olumsuz yanıt vermiştir. Master/doktora mezunu katılımcı olumlu yanıt vermiştir (Bkz. Tablo 11-3).

Tablo 11-3: Polisin Halka Sıcak Davrandığı Düşüncesi İle Katılımcıların Eğitim Düzeyi İli Karşılaştırılması

			Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum	Toplam
Eğitim düzeyi	İlkokul terk	Sayı	2	2	0	0	0	4
		Yüzde	2	2	0	0	0	4
	İlkokul mezunu	Sayı	10	6	2	0	0	18
		Yüzde	9.9	5.9	2	0	0	17.8
	Ortaokul mezunu	Sayı	14	4	3		1	23
		Yüzde	13.9	4	3		1	22.8
	Lise mezunu	Sayı	18	23	5		2	49
		Yüzde	17.8	22.8	5		2	48.5
	Üni. Mezunu	Sayı	0	4	0		1	6
		Yüzde	0	4	0		1	5.9
	Master/ Doktora mezunu	Sayı	1	0	0	0	0	1
		Yüzde	1	0	0	0	0	1
Toplam		Sayı	45	39	10	3	4	101
		Yüzde	44.6	38.6	9.9	3	4	100

Polisin halkın sevgisini kazanmak için sosyal etkinlikler düzenlenmesinin gerekliliği ile ilgili maddeye katılımcıların %55.4'ü tamamen katılıyorum, %37.6'sı katılıyorum, %4'ü kararsızım, katılmıyorum ve %2'si hiç katılmıyorum cevabını vermişlerdir. Verilen cevaplara bakıldığında katılımcıların %93'ü polisin halk ile birlikte sosyal etkinlikler düzenlenmesinin halkla ilişkilerde çok önemli olduğu görüşünü taşımaktadır. (Bkz. Tablo 12).

Tablo 12 : Polislin Halkın Sevgisini Kazanmak İçin Halkla Birlikte Sosyal Etkinlikler Düzenlemesinin Önemi

Madde 6. "Polisin halkın sevgisini kazanmak için halkla birlikte sosyal etkinlikler düzenlemesi gerektiğini düşünüyorum."	Sayı	Yüzde
Tamamen katılıyorum	56	55.4
Katılıyorum	38	37.6
Kararsızım	4	4
Katılmıyorum	1	1
Hiç katılmıyorum	2	2
Toplam	101	100

Bu maddeye verilen yanıtların yaşa göre dağılımları Tablo 12-2'de görülmektedir. Tabloda da görüldüğü gibi 18-25 yaş grubundaki katılımcıların 17'si tamamen katılıyorum, 9'u katılıyorum ve 3'ü kararsızım yanıtını vermiştir. 26-35 yaş grubundaki katılımcıların 15'i tamamen katılıyorum, 8'i katılıyorum, 1'i kararsızım ve 1'i katılmıyorum yanıtını vermiştir. 36-45 yaş arasındaki katılımcıların 16'sı tamamen katılıyorum, 14'ü katılıyorum ve 2'si hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. 46 yaş ve üstü gruptaki katılımcıların 8'i tamamen katılıyorum ve 7'si katılıyorum yanıtını vermiştir.

Tablo 12-2 : Polislin Halkın Sevgisini Kazanmak İçin Halkla Birlikte Sosyal Etkinlikler Düzenlemesinin Önemi İli İlgili düşüncelerin Yaşa Göre Dağılımı

			Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum	Toplam
Yaş	18-25	Sayı	17	9	3	0	0	29
		Yüzde	16.8	8.9	3	0	0	27.8
	26-35	Sayı	15	8	1	1	0	25
		Yüzde	14.9	7.9	1	1	0	24.8
	36-45	Sayı	16	14	0	0	2	32
		Yüzde	15.8	13.9	0	0	2	31.7
	46 ve üstü	Sayı	8	7	0	0	0	15
		Yüzde	7.9	6.9	0	0	0	14.9
Toplam		Sayı	56	38	4	1	2	101
		Yüzde	55.4	37.6	4	1	2	100

Bu maddeye verilen yanıtların eğitim düzeylerine göre dağılımına bakıldığında ilkokul mezunu olmayan katılımcıların hepsi olumlu yanıt vermişlerdir. İlkokul mezunu olan katılımcıların 17'si olumlu, 1'i ise olumsuz yanıt vermiştir. Ortaokul mezunu olan katılımcıların 22'si olumlu yanıt vermiş 1'i ise kararsız kalmıştır. Lise mezunu katılımcıların 44'ü olumlu, 3'ü kararsız ve 2'si olumsuz yanıt vermiştir. Üniversite ve master/doktora mezunu katılımcıların hepsi olumlu yanıt vermişlerdir (Bkz. Tablo 12-3).

Tablo 12-3: Polisin Halkın Sevgisini Kazanmak İçin Halkla Birlikte Sosyal Etkinlikler Düzenlemesinin Önemi İli İlgili Düşüncelerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

			Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum	Toplam
Eğitim düzeyi	İlkokul terk	Sayı	2	2	0	0	0	4
		Yüzde	2	2	0	0	0	4
	İlkokul mezunu	Sayı	12	5	0	0	1	18
		Yüzde	11.9	5	0	0	1	17.8
	Ortaokul mezunu	Sayı	12	10	1	0	0	23
		Yüzde	11.9	9.9	1	0	0	22.8
	Lise mezun	Sayı	26	18	3	1	1	49
		Yüzde	25.7	17.8	3	1	1	48.5
	Üni. Mezunu	Sayı	3	3	0	0	0	6
		Yüzde	3	3	0	0	0	5.9
	Master/ Doktora mezunu	Sayı	1	0	0	0	0	1
		Yüzde	1	0	0	0	0	1
Toplam		Sayı	56	38	4	1	2	101
		Yüzde	55.4	37.6	4	1	2	100

Polisin, madde bağımlılığı, terör vb. konularda halkı bilinçlendirme çalışmaları yürütmesi ile ilgili sorulan soruya katılımcıların %58.4'ü tamamen katılıyorum, %33.7'si katılıyorum, %3'ü kararsızım, katılmıyorum ve %4'ü hiç katılmıyorum cevabını vermişlerdir. Ankete verilen cevaplara bakıldığında %92.10 oranında katılımcının bu tür çalışmaların gerekli olduğunu düşündükleri görülmektedir (Bkz. Tablo 13).

Tablo 13 : Madde Bağımlılığı, Terör vb. Konularda Polisin Halkı Bilinçlendirici Çalışmaları

Madde 9. "Madde bağımlılığı, terör vb. konularda polisin halkı bilinçlendirici çalışmalar yürütmesi gerektiğini düşünüyorum."	Sayı	Yüzde
Tamamen katılıyorum	59	58.4
Katılıyorum	34	33.7
Kararsızım	3	3
Katılmıyorum	1	1
Hiç katılmıyorum	4	4
Toplam	101	100

Polisin bilinçlendirici çalışmalar yürütmesi ile ilgili olan bu maddeye verilen yanıtların yaşa göre dağılımına bakıldığında 18-25 yaş grubundaki katılımcıların 17'si tamamen katılıyorum, 7'si katılıyorum, 1'i kararsızım, 1'i katılmıyorum ve 3'ü hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. 26-35 yaş grubundaki katılımcıların 12'si tamamen katılıyorum, 11'i katılıyorum, 1'i kararsızım ve 1'i hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. 36-45 yaş grubundaki katılımcıların 21'i tamamen katılıyorum ve 11'i katılıyorum yanıtını vermiştir. 46 yaş ve üstü katılımcıların 9'u tamamen katılıyorum, 5'i katılıyorum ve 1'i kararsızım yanıtını vermiştir (Bkz. Tablo 13-2).

Tablo 13-2 : Madde Bağımlılığı, Terör vb. Konularda Polisin Halkı Bilinçlendirici Çalışmaları İli İlgili Görüşlerin Yaşa Göre Dağılımı

			Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum	Toplam
Yaş	18-25	Sayı	17	7	1	1	3	29
		Yüzde	16.8	6.9	1	1	3	27.8
	26-35	Sayı	12	11	1	0	1	25
		Yüzde	11.9	10.9	1	0	1	24.8
	36-45	Sayı	21	11	0	0	0	32
		Yüzde	20.8	10.9	0	0	0	31.7
	46 ve üstü	Sayı	9	5	1	0	0	15
		Yüzde	8.9	5	1	0	0	14.9
Toplam		Sayı	59	34	3	1	4	101
		Yüzde	58.4	33.7	3	1	4	100

Anketin 9. maddesine verilen yanıtların eğitim düzeyine göre dağılımı Tablo 13-3'de gösterilmektedir. Tabloda da görüldüğü gibi ilkokul mezunu olamayan katılımcıların hepsi bu maddeye olumlu yanıt vermişlerdir. İlkokul mezunu olan katılımcıların 17'si olumlu yanıt vermiş, 1 katılımcı ise kararsız kalmıştır. Ortaokul mezunu katılımcıların 22'si olumlu, 1'i ise olumsuz yanıt vermiştir. Lise mezunu katılımcıların 44'ü olumlu, 2'si kararsız ve 3'ü olumsuz yanıt vermiştir. Üniversite mezunu katılımcıların 5'i olumlu, 1'i ise olumsuz yanıt vermiştir. Master/doktora mezunu katılımcı ise bu maddeye olumlu yanıt vermiştir.

Tablo 13-3: Madde Bağımlılığı, Terör vb. Konularda Polislin Halkı Bilinçlendirici Çalışmaları İli İlgili Görüşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

			Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum	Toplam
Eğitim düzeyi	İlkokul terk	Sayı	2	2	0	0	0	4
		Yüzde	2	2	0	0	0	4
	İlkokul mezunu	Sayı	12	5	1	0	0	18
		Yüzde	11.9	5	1	0	0	17.8
	Ortaokul mezunu	Sayı	14	8	0	0	1	23
		Yüzde	13.9	7.9	0	0	1	22.8
	Lise mezunu	Sayı	28	16	2	0	3	49
		Yüzde	27.7	15.8	2	0	3	48.5
	Üni. Mezunu	Sayı	2	3	0	1	0	6
		Yüzde	0	3	0	1	0	5.9
	Master/ Doktora mezunu	Sayı	1	0	0	0	0	1
		Yüzde	1	0	0	0	0	1
Toplam		Sayı	59	34	3	1	4	101
		Yüzde	58.4	33.7	3	1	4	100

Polisin, gençlere polislik mesleğini tanıtıcı etkinlikler düzenlemesiyle ilgili olan madde uygulanan anketin, polisin imajı ile ilgili olan kategorinin bir diğer maddesidir. Bu maddeye katılımcıların %39.6'sı tamamen katılıyorum, %36.6'sı katılıyorum, %11.9'u kararsızım, %8.9'u katılmıyorum ve %3'ü hiç katılmıyorum cevabını vermişlerdir. Ankete verilen cevaplar incelendiğinde %76.20 oranında

polisin gençlere yönelik polislik mesleğini tanıtıcı etkinlikler düzenlemesi gerektiği anlaşılmaktadır. (Bkz. Tablo 14).

Tablo 14 :Polisin Gençlere Polislik Mesleğini Tanıtıcı Etkinliklerin Gerekliliği

Madde 12. "Polisin gençlere polislik mesleğini tanıtıcı etkinlikler yapabileceğini düşünüyorum."	Sayı	Yüzde
Tamamen katılıyorum	40	39.6
Katılıyorum	37	36.6
Kararsızım	12	11.9
Katılmıyorum	9	8.9
Hiç katılmıyorum	3	3
Toplam	101	100

Bu maddeye verilen yanıtların yaşa göre dağılımına bakıldığında 18-25 yaş grubundaki katılımcıların 12'si tamamen katılıyorum, 7'si katılıyorum, 6'sı kararsızım, 3'ü katılmıyorum ve 1'i hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. 26-35 yaş grubu katılımcıların 10'u tamamen katılıyorum, 9'u katılıyorum, 3'ü kararsızım ve 3'ü katılmıyorum yanıtını vermiştir. 36-45 yaş grubundaki katılımcıların 15'i tamamen katılıyorum, 11'i katılıyorum, 3'ü kararsızım, 1'i katılmıyorum ve 2'si hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Katılımcıların son grubunu oluşturan 46 yaş ve üstü katılımcıların 3'ü tamamen katılıyorum, 10'u katılıyorum ve 2'si katılmıyorum yanıtını vermiştir (Bkz. Tablo 14-2).

Tablo 14-2 : Polisin Gençlere Polislik Mesleğini Tanıtıcı Etkinliklerin Gerekliliği Düşüncesinin Yaşa Göre Dağılımı

			Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum	Toplam
Yaş	18-25	Sayı	12	7	6	3	1	29
		Yüzde	11.9	6.9	5.9	3	1	27.8
	26-35	Sayı	10	9	3	3	0	25
		Yüzde	9.9	8.9	3	3	0	24.8
	36-45	Sayı	15	11	3	1	2	32
		Yüzde	14.9	10.9	3	1	2	31.7
	46 ve üstü	Sayı	3	10	0	2	0	15
		Yüzde	3	9	0	2	0	14.9
Toplam		Sayı	40	37	12	9	3	101
		Yüzde	39.6	36.6	11.9	8.9	3	100

Aynı şekilde bu maddeye verilen yanıtların eğitim düzeyine göre dağılımı Tablo 14-3'te görülmektedir. İlkokul mezunu olmayan katılımcıların hepsi bu maddeye olumlu yanıt vermişlerdir. İlkokul mezunu olan katılımcıların ise 13'ü olumlu, 2'si kararsız, 3'ü olumsuz yanıt vermişlerdir. Ortaokul mezunu katılımcıların 18'i olumlu, 2'si kararsız ve 3'ü olumsuz yanıt vermiştir. Lise mezunu katılımcıların 37'si olumlu, 7'si kararsız ve 5'i olumlu yanıt vermişlerdir. Üniversite mezunu katılımcıların 4'ü olumlu, 1'i kararsız ve 1'i olumsuz yanıt vermiştir. Master/doktora mezunu olan katılımcı olumlu yanıt vermiştir.

Tablo 14-3 : Polislin Gençlere Polislik Mesleğini Tanıtıcı Etkinliklerin Gerekliliği Düşüncesinin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

			Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum	Toplam
Eğitim düzeyi	İlkokul terk	Sayı	1	3	0	0	0	4
		Yüzde	1	3	0	0	0	4
	İlkokul mezunu	Sayı	8	5	2	2	1	18
		Yüzde	7.9	5	2	2	1	17.8
	Ortaokul mezunu	Sayı	10	8	2	3	0	23
		Yüzde	9.9	7.9	2	3	0	22.8
	Lise mezunu	Sayı	18	19	7	3	2	49
		Yüzde	17.8	18.8	6.9	3	3	48.5
	Üni. Mezunu	Sayı	3	1	1	1	0	6
		Yüzde	3	1	1	1	0	5.9
	Master/ Doktora mezunu	Sayı	0	1	0	0	0	1
		Yüzde	0	1	0	0	0	1
Toplam		Sayı	40	37	12	9	3	101
		Yüzde	39.6	36.6	11.9	8.9	3	100

Uygulanan anketin 15. maddesinde katılımcılara, polislin sosyal ve ekonomik durumu göz önünde bulundurularak ileride çocuklarının polis olmasını isteyip istemedikleri sorulmuştur. Katılımcıların %32.7'si tamamen katılıyorum, %24.8'i katılıyorum, %11.9'u kararsızım, %15.8'i katılmıyorum ve %14.9'u hiç katılmıyorum cevabını vermişlerdir. Ankete verilen cevaplar göz önüne alındığında

%57.50 oranında polislik mesleğinin sosyal ve ekonomi yönüyle tercih edildiği anlaşılmaktadır (Bkz. Tablo 15).

Tablo 15 : Polisin Sosyal Ve Ekonomik Durumunu Dikkate Alındığında Mesleki Açıdan Tercih Durumu

Madde 15. "Polisin sosyal ve ekonomik durumunu göze alarak çocuğumun polis olmasını isterim."	Sayı	Yüzde
Tamamen katılıyorum	33	32.7
Katılıyorum	25	24.8
Kararsızım	12	11.9
Katılmıyorum	16	15.8
Hiç katılmıyorum	15	14.9
Toplam	101	100

Anketin 15. maddesine verilen yanıtların yaşa göre dağılımı Tablo 15-2'de görülmektedir. 18-25 yaş grubundaki katılımcıların 10'u tamamen katılıyorum, 7'si katılıyorum, 3'ü kararsızım, 3'ü katılmıyorum ve 6'sı hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. 26-35 yaş grubundaki katılımcıların 7'si tamamen katılıyorum, 4'ü katılıyorum, 5'i kararsızım, 4'ü katılmıyorum ve 6'i hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. 36-45 yaş arasındaki katılımcıların 13'ü tamamen katılıyorum, 5'i katılıyorum, 3'ü kararsızım, 7'si katılmıyorum ve 4'ü hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. 46 yaş ve üstü grubundaki katılımcıların ise 3'ü tamamen katılıyorum, 9'u katılıyorum, 1'i kararsızım ve 2'si katılmıyorum yanıtını vermiştir.

Tablo 15-2 : Polisin Sosyal Ve Ekonomik Durumu Dikkate Alındığında Mesleki Açıdan Tercih Durumunun Yaşa Göre Dağılımı

			Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum	Toplam
Yaş	18-25	Sayı	10	7	3	3	6	29
		Yüzde	9.9	6.9	3	3	5.9	27.8
	26-35	Sayı	7	4	5	4	5	25
		Yüzde	6.9	4	5	4	5	24.8
	36-45	Sayı	13	5	3	7	4	32
		Yüzde	12.9	5	3	6.9	4	31.7
	46 ve üstü	Sayı	3	9	1	2	0	15
		Yüzde	3	8.9	1	2	0	14.9
Toplam		Sayı	33	25	12	16	15	101
		Yüzde	32.7	24.8	11.9	15.8	14.9	100

Çocuklarının ileride polis olmalarıyla ilgili olan bu maddeye verilen yanıtların eğitim düzeyine göre dağılımına bakıldığında ise ilkokul mezunu katılımcıların hepsinin olumlu yanıt verdiği görülmektedir. İlkokul mezunu katılımcıların 12'si olumlu, 2'si kararsız ve 4'ü olumsuz yanıt vermiştir. Ortaokul mezunu katılımcıların 10'u olumlu, 4'ü kararsız ve 9'u olumsuz yanıt vermiştir. Lise mezunu katılımcıların 28'inin olumlu, 6'sının kararsız, 15'inin ise olumsuz yanıt verdiği görülmektedir. Üniversite mezunu katılımcıların 4'ü olumlu yanıt verirken 2'si olumsuz yanıt vermiştir. Master/doktora mezunu katılımcı ise bu maddeye olumsuz yanıt vermiştir (Bkz. Tablo 15-3).

Tablo 15-3: Polislerin Sosyal Ve Ekonomik Durumu Dikkate Alındığında Mesleki Eğitimi Tercih Durumunun Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

			Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum	Toplam
Eğitim düzeyi	İlkokul terk	Sayı	1	3	0	0	0	4
		Yüzde	1	3	0	0	0	4
	İlkokul mezunu	Sayı	9	3	2	3	1	18
		Yüzde	8.9	3	2	3	1	17.8
	Ortaokul mezunu	Sayı	10	0	4	4	5	23
		Yüzde	9.9	0	4	4	5	22.8
	Lise mezunu	Sayı	13	15	6	6	9	49
		Yüzde	12.9	14.9	5.9	5.9	8.9	48.5
	Üni. Mezunu	Sayı	0	4	0	2	0	6
		Yüzde	0	4	0	2	0	5.9
	Master/ Doktora mezunu	Sayı	0	0	0	1	0	1
		Yüzde	0	0	0	1	0	1
Toplam		Sayı	33	25	12	16	15	101
		Yüzde	32.7	24.8	11.9	15.8	14.9	100

Polislerin aldıkları eğitimin yeterli olup olmadığına ilişkin maddeye katılımcıların %35.6'sı tamamen katılıyorum, %24.8'i katılıyorum, %24.8'i kararsızım, %10.9'u katılmıyorum ve %4'ü hiç katılmıyorum cevabını vermişlerdir. Katılımcıların cevaplarına göre %60.40 oranında polise verilen mesleki eğitim yeterlidir (Bkz. Tablo 16).

Tablo 16 : Polislere Verilen Mesleki Eğitimin Yeterliliği

Madde 18. "Polislerin aldığı mesleki eğitimin yeterli olduğunu düşünüyor."	Sayı	Yüzde
Tamamen katılıyorum	36	35.6
Katılıyorum	25	24.8
Kararsızım	25	24.8
Katılmıyorum	11	10.9
Hiç katılmıyorum	4	4
Toplam	101	100

Bu maddeye verilen yanıtların yaşa göre dağılımına göre 18-25 yaş grubu aralığında yer alan katılımcıların 12'si tamamen katılıyorum, 7'si katılıyorum, 7'si kararsızım, 2'si katılmıyorum ve 1'i hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. 26-35 yaş grubundaki katılımcıların 6'sı tamamen katılıyorum, 5'i katılıyorum, 12'si kararsızım, 1'i katılmıyorum ve 1'i hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. 36-45 yaş grubundaki katılımcıların 14'ü tamamen katılıyorum, 6'sı katılıyorum, 4'ü kararsızım, 6'sı katılmıyorum ve 2'si hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. 46 yaş ve üstü grupta yer alan katılımcıların ise 4'ü tamamen katılıyorum, 7'si katılıyorum, 2'si kararsızım ve 2'si katılmıyorum yanıtını vermiştir (Bkz. Tablo 16-2).

Tablo 16-2 : Polislere Verilen Mesleki Eğitimin Yeterliliği Konusunda Görüşlerin Yaşa Göre Dağılımı

			Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum	Toplam
Yaş	18-25	Sayı	12	7	7	2	1	29
		Yüzde	11.9	6.9	6.9	2	1	27.8
	26-35	Sayı	6	5	12	1	1	25
		Yüzde	5.9	5	11.9	1	1	24.8
	36-45	Sayı	14	6	4	6	2	32
		Yüzde	13.9	5.9	4	5.9	2	31.7
	46 ve üstü	Sayı	4	7	2	2	0	15
		Yüzde	2	6.9	2	2	0	14.9
Toplam		Sayı	36	25	25	11	4	101
		Yüzde	35.6	24.8	24.8	10.9	4	100

Polislerin aldıkları eğitimin yeterliliğinin sorulduğu maddeye verilen yanıtların eğitim düzeyine göre dağılımı Tablo 16-3'de görülmektedir. Tabloya göre ilköğretim mezunu olmayan katılımcıların hepsi bu maddeye olumlu yanıt vermiştir. İlkokul mezunu olan katılımcıların 14'ü olumlu, 3'ü kararsız ve 1'i olumsuz yanıt vermiştir. Ortaokul mezunu olan katılımcıların 15'i olumlu, 5'i kararsız ve 3'ü olumsuz yanıt vermiştir. Lise mezunu katılımcıların 24'ü olumlu, 17'si kararsız ve 8'i olumsuz yanıt vermiştir. Üniversite mezunu olan katılımcıların 3'ü olumlu yanıt verirken 3'ü olumsuz yanıt vermiştir. Son olarak master/doktora mezunu olan katılımcı olumlu yanıt vermiştir.

Tablo 16-3: Polislere Verilen Mesleki Eğitimin Yeterliliği Konusunda Görüşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

			Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum	Toplam
Eğitim düzeyi	İlkokul terk	Sayı	1	3	0	0	0	4
		Yüzde	1	3	0	0	0	4
	İlkokul mezunu	Sayı	9	5	3	1	0	18
		Yüzde	8.9	5	3	1	0	17.8
	Ortaokul mezunu	Sayı	11	4	5	2	1	23
		Yüzde	10.9	4	5	2	1	22.8
	Lise mezunu	Sayı	15	9	17	5	3	49
		Yüzde	14.9	8.9	16.8	5	3	48.5
	Üni. Mezunu	Sayı	0	3	0	3	0	6
		Yüzde	0	3	0	3	0	5.9
	Master/ Doktora mezunu	Sayı	0	1	0	0	0	1
		Yüzde	0	1	0	0	0	1
Toplam		Sayı	36	25	25	11	4	101
		Yüzde	35.6	24.8	24.8	10.9	4	100

Polisin imajı ile ilgili kategoride yer alan son soru ise katılımcıların polisin görev ve sorumluluklarına ilişkin bilgi sahibi olup olmadıklarıdır. Tablo 17'de de görüldüğü gibi Katılımcıların %46.5'i polisin görevlerini bildiğini belirtirken, %53.5'i ise polisin görev ve sorumluluklarını bilmediklerini belirtmişlerdir.

Tablo 17 : Halkın Polisin Görev Ve Sorumlulukları Hakkındaki Bilgisi

Madde 21. "Polisin görev ve sorumluluklarını bilmiyorum."	Sayı	Yüzde
Hayır	47	46.5
Evet	54	53.5
Toplam	101	100

Bu maddeye verilen yanıtların yaşa göre dağılımı Tablo 17-2'de görülmektedir. 18-25 yaş grubundaki katılımcıların 15'i polisin görev ve sorumluluklarını bildiğini, 14 kişi ise bilmediğini belirtmiştir. 26-35 yaş grubundaki katılımcıların 11'i polisin görev ve sorumluluklarını bildiğini, 14 kişi ise bilmediğini belirtmiştir. 36-45 yaş grubundaki katılımcıların 14'ü bu konuda bilgi sahibiyken, 18 bilgi sahibi olmadığını

belirtmiştir. 46 yaş ve üstü grubu oluşturan katılımcıların da 7'si bilgi sahibi olduğunu, 8'i ise bilgi sahibi olmadığını belirtmiştir.

Tablo 17-2: Halkın Polisin Görev Ve Sorumlulukları Hakkındaki Bilgisinin Yaşa Göre Dağılımı

			Hayır	Evet	Toplam
Yaş	18-25	Sayı	15	14	29
		Yüzde	14.9	13.9	28.7
	26-35	Sayı	11	14	25
		Yüzde	10.9	13.9	24.8
	36-45	Sayı	14	18	32
		Yüzde	13.9	17.8	31.7
	46 ve üstü	Sayı	7	8	15
		Yüzde	6.9	7.9	14.9
Toplam		Sayı	47	54	101
		Yüzde	46.5	53.5	100

Bu maddeye verilen yanıtların eğitim düzeyine göre dağılımında ise ilköğretim mezunu olmayan katılımcılardan 1'i polisin görev ve sorumluluklarını bildiğini, diğer 4 kişi ise bilmediklerini belirtmişlerdir. İlkokul mezunu katılımcıların 11'i bu konuda bilgi sahibi olduklarını, 7'si ise bilgi sahibi olmadığını belirtmiştir. Ortaokul mezunu katılımcıların 8'i bilgi sahibi olduğunu, 15'ise bilgi sahibi olmadığını belirtmiştir. Lise mezunu katılımcılara bakıldığında ise 23'ünün polisin görev ve sorumlulukları hakkında bilgi sahibi olduklarını, 26'sının ise bilgi sahibi olmadığını belirttiği görülmektedir. Üniversite mezunu katılımcıların 4'ü bu konuda bilgi sahibi olduklarını, 2'si ise bilgi sahibi olmadıklarını belirtmişlerdir. Son olarak master/doktora mezunu katılımcı, polisin göreve sorumlulukları hakkında bilgi sahibi olmadığını belirtmiştir (Bkz. Tablo 17-3).

Tablo 17-3 : Halkın Polisin Görev Ve Sorumlulukları Hakkındaki Bilgisinin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

			Hayır	Evet	Toplam
Eğitim düzeyi	İlkokul terk	Sayı	1	3	4
		Yüzde	1	3	4
	İlkokul mezunu	Sayı	11	7	18
		Yüzde	10.9	6.9	17.8
	Ortaokul mezunu	Sayı	8	15	23
		Yüzde	7.9	14.9	22.8
	Lise mezunu	Sayı	23	26	49
		Yüzde	22.8	25.7	48.5
	Üniversite mezunu	Sayı	4	2	6
		Yüzde	4	2	5.9
	Master/doktora mezunu	Sayı	0	1	1
		Yüzde	0	1	1
Toplam		Sayı	47	54	101
		Yüzde	46.5	53.5	100

3.2.3. Halkın Polise Olan Güveni

Ankette yer alan son kategori olan polise olan güven kategorisinde yer alan maddeler, halkın polise duyduğu güven ve polisin uygulamalarına olan güven ile ilgili maddelerdir. Bu kategorideki ilk madde polis karakoluna çekinmeden gidilebilmesi ile ilgili olan maddedir. Bu maddeye katılımcıların %67.3'ü tamamen katılıyorum, %28.7'si katılıyorum ve %4'ü hiç katılmıyorum şeklinde yanıt vermişlerdir. Karasızım ve katılmıyorum şıklarını ise katılımcılardan hiçbiri işaretlememiştir. Ankete verilen cevaplar dikkate alındığında %96 oranında vatandaş polis karakollarına çekinmeden gidebileceğini belirterek polise güven duyduğunu göstermektedir. (Bkz. Tablo 18).

Tablo 18 : Halkın Polise Duyduğu Güven

Madde 1. "Polis karakoluna çekinmeden gidebilirim."	Sayı	Yüzde
Tamamen katılıyorum	68	67.3
Katılıyorum	29	28.7
Kararsızım	0	0
Katılmıyorum	0	0
Hiç katılmıyorum	4	4
Toplam	101	100

Bu maddeye verilen yanıtların yaşa göre dağılımı Tablo 18-2 görülmektedir. Buna göre 18-25 yaş grubundaki katılımcıların 22'si tamamen katılıyorum, 4'ü katılıyorum, 1'i ise katılmıyorum yanıtını vermiştir. 26-35 yaş grubundaki katılımcıların 13'ü tamamen katılıyorum, 12'si katılıyorum yanıtını vermiştir. 36-45 yaş grubundaki katılımcıların 24'ü tamamen katılıyorum ve 8'i katılıyorum yanıtını vermiştir. 46 yaş ve üstü olan katılımcıların 9'u tamamen katılıyorum ve 5'i katılıyorum yanıtını vermiştir.

Tablo 18-2 : Halkın Polise Duyduğu Güven İle İlgili Düşüncelerin Yaşa Göre Dağılımı

			Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum	Toplam
Yaş	18-25	Sayı	22	4	0	0	1	29
		Yüzde	21.8	4	0	0	1	27.8
	26-35	Sayı	13	12	0	0	0	25
		Yüzde	12.9	11.9	0	0	0	24.8
	36-45	Sayı	24	8	0	0	0	32
		Yüzde	23.8	7.9	0	0	0	31.7
	46 ve üstü	Sayı	9	5	0	0	1	15
		Yüzde	8.9	5	0	0	1	14.9
Toplam	Sayı	68	29	0	0	4	101	
	Yüzde	67.3	28.7	0	0	4	100	

Yanıtların eğitim düzeyine göre dağılımına bakıldığında ise ilkokul mezunu olmayan katılımcıların hepsi, polis karakoluna çekinmeden gidebileceklerini belirtmişlerdir. İlkokul mezunu katılımcıların 17'si çekinmeyeceğini, 1'i ise çekineceğini belirtmiştir. Ortaokul mezunu katılımcıların 22'si bu maddeye olumlu, 1'i ise olumsuz yanıt vermiştir. Lise mezunu katılımcıların 47'si olumlu, 2'si ise olumsuz yanıt vermiştir. Üniversite ve master/doktora mezunu katılımcıların hepsi polis karakoluna çekinmeden gidebileceklerini belirtmişlerdir (Bkz.Tablo18-3).

Tablo 18-3 : Halkın Polise Duyduğu Güven İle İlgili Düşüncelerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

			Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum	Toplam
Eğitim düzeyi	İlkokul terk	Sayı	1	3	0	0	0	4
		Yüzde	1	3	0	0	0	4
	İlkokul mezunu	Sayı	15	2	0	0	1	18
		Yüzde	14.9	2	0	0	1	17.8
	Ortaokul mezunu	Sayı	17	5	0	0	1	23
		Yüzde	16.8	5	0	0	1	22.8
	Lise mezunu	Sayı	30	17	0	0	2	49
		Yüzde	29.7	16.8	0	0	2	48.5
	Üni. Mezunu	Sayı	4	2	0	0	0	6
		Yüzde	4	2	0	0	0	5.9
	Master/ Doktora mezunu	Sayı	1	0	0	0	0	1
		Yüzde	1	0	0	0	0	1
Toplam		Sayı	68	29	0	0	4	101
		Yüzde	67.3	28.7	0	0	4	100

Polisin halka kendini ifade edip edemediği ile ilgili maddeye katılımcıların %24.8'i hiç katılmıyorum, %28.7'si katılmıyorum, %13.9'u kararsızım, %15.8'i katılıyorum ve %16.8'i tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Ankete verilen cevaplar incelendiğinde Kazan esnafının % 53.50 si polisin halka kendisini ifade edebildiğini düşünmektedir (Bkz. Tablo 19).

Tablo 19 : Polislin Halka Kendini İfade Etmesi

Madde 4. "Polisin halka kendini ifade edemediğini düşünüyorum."	Sayı	Yüzde
Hiç katılmıyorum	25	24.8
Katılmıyorum	29	28.7
Kararsızım	14	13.9
Katılıyorum	16	15.8
Tamamen katılıyorum	17	16.8
Toplam	101	100

Anketin 14. maddesine verilen yanıtların yaşa göre dağılımına bakıldığında 18-25 yaş grubundaki katılımcıların 7'si tamamen katılıyorum, 3'ü katılıyorum, 1'i kararsızım, 9'u katılmıyorum ve 9'u hiç katılmıyorum şeklinde yanıt vermişlerdir. 26-35 yaş grubundaki katılımcıların 2'si tamamen katılıyorum, 3'ü katılıyorum, 8'i kararsızım, 10'u katılmıyorum ve 2'si hiç katılmıyorum şeklinde yanıt vermişlerdir. 36-45 yaş grubundaki katılımcıların 6'sı tamamen katılıyorum, 6'sı katılıyorum, 3'ü kararsızım, 8'i katılmıyorum ve 9'u hiç katılmıyorum şeklinde yanıt vermişlerdir. Son olarak 46 yaş ve üstü katılımcıların 2'si tamamen katılıyorum, 4'ü katılıyorum, 2'si kararsızım, 2'si katılmıyorum ve 5'i hiç katılmıyorum şeklinde yanıt vermişlerdir (Bkz. Tablo 19-2).

Tablo 19-2 : Polislin Halka Kendini İfade Etmesi İle İlgili Düşüncelerin Yaşa Göre Dağılımı

			Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum	Toplam
Yaş	18-25	Sayı	7	3	1	9	9	29
		Yüzde	6.9	3	1	8.9	8.9	27.8
	26-35	Sayı	2	3	8	10	2	25
		Yüzde	2	3	7.9	9.9	2	24.8
	36-45	Sayı	6	6	3	8	9	32
		Yüzde	5.9	5.9	3	7.9	8.9	31.7
	46 ve üstü	Sayı	2	4	2	2	5	15
		Yüzde	2	4	2	2	5	14.9
Toplam		Sayı	17	16	14	29	25	101
		Yüzde	16.8	15.8	13.9	28.7	24.8	100

Polisin halka kendini ifade edemediği ile ilgili olan bu maddeye verilen yanıtların eğitim düzeyine göre dağılımı Tablo 19-3'te görülmektedir. Buna göre ilkokul mezunu katılımcıların ikisi polisin kendini ifade edebildiğini, 2'si ise edemediğini belirtmiştir. İlkokul mezunu katılımcıların 8'i ifade edebildiğini, 7'si edemediğini düşünmektedir, 3'ü ise kararsız kalmıştır. Ortaokul mezunu katılımcıların 12'si bu konuda olumlu, 10'u olumsuz düşünmektedir, 1'i ise kararsız kalmıştır. Lise mezunu katılımcıların 28'i polisin kendini ifade edebildiğini, 12'si edemediğini düşünmektedir. 9'u ise konu hakkında kararsızdır. Üniversite mezunlarının 3'ü konu hakkında olumlu, 2'si olumsuz düşünmektedir, 1'i ise kararsızdır. Son olarak master/doktora mezunu katılımcı polislerin kendilerini ifade edebildiklerini düşünmektedir.

Tablo 19- 3 : Polisin Halka Kendini İfade Etmesi İli İlgili Düşüncelerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

			Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum	Toplam
Eğitim düzeyi	İlkokul terk	Sayı	2	0	0	0	2	4
		Yüzde	2	0	0	0	2	4
	İlkokul mezunu	Sayı	2	5	3	2	6	18
		Yüzde	2	5	3	2	5.9	17.8
	Ortaokul mezunu	Sayı	5	5	1	6	6	23
		Yüzde	5	5	1	5.9	5.9	22.8
	Lise mezunu	Sayı	7	5	9	18	10	49
		Yüzde	6.9	5	8.9	17.8	9.9	48.5
	Üni. Mezunu	Sayı	1	1	1	2	1	6
		Yüzde	1	1	1	2	1	5.9
	Master/ Doktora mezunu	Sayı	0	0	0	1	0	1
		Yüzde	0	0	0	1	0	1
Toplam		Sayı	17	16	14	29	25	101
		Yüzde	16.8	15.8	13.9	28.7	24.8	100

Polisten asayiş ile ilgili bir konu hakkında yardım istendiğinde derhal kişiye cevap verileceği ile ilgili maddeye, Tablo 20 görüldüğü gibi katılımcıların %39.6'sı tamamen katılıyorum, %39.6'sı katılıyorum, %10.9'u kararsızım, %3'ü katılmıyorum

ve %6.9'u hiç katılmıyorum cevabını vermişlerdir. Ankete verilen cevaplar incelendiğinde polisin %79.20 oranında vatandaşların bilgi taleplerine yeterli ölçülerde cevap verebildiği anlaşılmaktadır.

Tablo 20 : Polisin Halkın Bilgi Taleplerine Yaklaşımı

Madde 7. "Polislerden asayişle ilgili bir konu ile ilgili isteğim olduğunda derhal bana cevap verileceğini düşünüyorum."	Sayı	Yüzde
Tamamen katılıyorum	40	39.6
Katılıyorum	40	39.6
Kararsızım	11	10.9
Katılmıyorum	3	3
Hiç katılmıyorum	7	6.9
Toplam	101	100

Anketin 7. maddesine verilen yanıtların yaşa göre dağılımına bakıldığında 18-25 yaş grubundaki katılımcıların tamamen katılıyorum, 10'u katılıyorum, 3'ü kararsızım, 2'si katılmıyorum ve 3'ü hiç katılmıyorum yanıtını vermişlerdir. 26-35 yaş grubundaki katılımcıların 9'u tamamen katılıyorum, 12'si katılıyorum ve 4'ü kararsızım yanıtını vermişlerdir. 36-45 yaş grubundaki katılımcıların 14'ü tamamen katılıyorum, katılıyorum, 2'si kararsızım, 1'i katılmıyorum ve 4'ü hiç katılmıyorum yanıtını vermişlerdir. 46 yaş ve üstü olan katılımcıların ise 6'sı tamamen katılıyorum, 7'si katılıyorum ve 2'si kararsızım yanıtını vermişlerdir (Bkz. Tablo 20-2).

Tablo 20-2 : Polis'in Halkın Bilgi Taleplerine Yaklaşımı Hakkında Düşüncelerin Yaşa Göre Dağılımı

			Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum	Toplam
Yaş	18-25	Sayı	11	10	3	2	3	29
		Yüzde	10.9	9.9	2	2	3	27.8
	26-35	Sayı	9	12	4	0	0	25
		Yüzde	8.9	11.9	4	0	0	24.8
	36-45	Sayı	14	11	2	1	4	32
		Yüzde	13.9	10.9	2	1	4	31.7
	46 ve üstü	Sayı	6	7	2	0	0	15
		Yüzde	5.9	6.9	2	0	0	14.9
Toplam		Sayı	40	40	11	3	7	101
		Yüzde	39.6	39.6	10.9	3	6.9	100

Bu maddeye verilen yanıtların eğitim düzeyine göre dağılımı Tablo 20-3'de gösterilmiştir. Tabloda da görüldüğü gibi ilkokul mezunu olmayan katılımcıların hepsi bu soruya olumlu yanıt vermiştir. İlkokul mezunu olan katılımcıların 15'i olumlu, 2'si kararsız ve 1'i olumsuz yanıt vermiştir. Ortaokul mezunu katılımcıların 18'i olumlu, 3'ü kararsız ve 2'si olumsuz yanıt vermiştir. Lise mezunu katılımcıların 37'si olumlu, 6'sı kararsız, 6'sı ise olumsuz yanıt vermiştir. Üniversite mezunlarının 5'i olumlu, 1'i ise olumsuz yanıt vermiştir. Son olarak master/doktora mezunu katılımcı bu soruya olumlu yanıt vermiştir.

Tablo 20-3 : Polislin Halkın Bilgi Taleplerine Yaklaşımı Hakkında Düşüncelerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

			Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum	Toplam
Eğitim düzeyi	İlkokul terk	Sayı	2	2	0	0	0	4
		Yüzde	2	2	0	0	0	4
	İlkokul mezunu	Sayı	10	5	2	0	1	18
		Yüzde	9.9	5	2	0	1	17.8
	Ortaokul mezunu	Sayı	11	7	3	1	1	23
		Yüzde	10.9	6.9	3	1	1	22.8
	Lise mezunu	Sayı	15	22	6	2	4	49
		Yüzde	14.9	21.8	5.9	2	4	48.5
	Üni. Mezunu	Sayı	1	4	0	0	1	6
		Yüzde	1	4	0	0	1	5.9
	Master/ Doktora mezunu	Sayı	1	0	0	0	0	1
		Yüzde	1	0	0	0	0	1
Toplam		Sayı	40	40	11	3	7	101
		Yüzde	39.6	39.6	10.9	3	6.9	100

Kişilerin ev veya iş yerlerinden ayrıldıkları zaman, ev veya iş yerlerinin güvende olduğuna olan inançları ile ilgili madde anketin 10. Maddesidir. Bu maddeye katılımcıların %31.7'si tamamen katılıyorum, %30.7'si katılıyorum, %19.8'i kararsızım, %10.9'u katılmıyorum ve %6.9'u hiç katılmıyorum cevabını vermişlerdir. Ankete verilen cevaplar göz önüne alındığında kazan esnafının %62.407 ı evinden ve işyerinden ayrıldığında evinin ve işyerinin güvende olduğunu düşünmektedir (Bkz. Tablo 21).

Tablo 21 : Halkın Ev Ve İş Yerlerinin Güvenliği İle İlgili Düşüncesi

Madde 10. "Evimden veya işyerinden ayrıldığım zaman evimin ve işyerimin güvende olduğunu düşünüyorum."	Sayı	Yüzde
Tamamen katılıyorum	32	31.7
Katılıyorum	31	30.7
Kararsızım	20	19.8
Katılmıyorum	11	10.9
Hiç katılmıyorum	7	6.9
Toplam	101	100

Bu maddeye verilen yanıtların yaşa göre dağılımı Tablo 21-2'de görülmektedir. Tabloya göre 18-25 yaş grubundaki katılımcıların tamamen katılıyorum, 5'i katılıyorum, 8'i kararsızım, 3'ü katılmıyorum ve 2'si hiç katılmıyorum şeklinde yanıt vermiştir. 26-35 yaş grubundaki katılımcıların ise 6'sı tamamen katılıyorum, 9'u katılıyorum, 6'sı kararsızım, 3'ü katılmıyorum ve 1'i hiç katılmıyorum şeklinde yanıt vermiştir. 36-45 yaş grubundaki katılımcıların 12'si tamamen katılıyorum, 10'u katılıyorum, 2'si kararsızım, 5'i katılmıyorum ve 3'ü hiç katılmıyorum şeklinde yanıt vermiştir. 46 ve üstü katılımcılar ise 3'ü tamamen katılıyorum, 7'si katılıyorum, 4'ü kararsızım ve 1'i hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir.

Tablo 21-2 : Halkın Ev Ve İş Yerlerinin Güvenliği İle İlgili Düşüncesinin Yaşa Göre Dağılımı

			Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum	Toplam
Yaş	18-25	Sayı	11	5	8	3	2	29
		Yüzde	10.9	5	7.9	3	2	27.8
	26-35	Sayı	6	9	6	3	1	25
		Yüzde	5.9	8.9	5.9	3	1	24.8
	36-45	Sayı	12	10	2	5	3	32
		Yüzde	11.9	9.9	2	5	3	31.7
	46 ve üstü	Sayı	3	7	4	0	1	15
		Yüzde	3	6.9	4	0	1	14.9
Toplam		Sayı	32	31	20	11	7	101
		Yüzde	31.7	30.7	19.8	10.9	6.9	100

Güvende olma hissiyle ilgili olan bu maddeye verilen yanıtların eğitim düzeyine göre dağılımına bakıldığında ilkokul mezunu olmayan katılımcıların hepsi olumlu yanıt vermiştir. İlkokul mezunu olan katılımcıların 15'i olumlu, 2'si kararsız, 1'i ise olumsuz yanıt vermiştir. Ortaokul mezunlarını 16'sı olumlu, 1'i kararsız ve 6'sı olumsuz yanıt vermiştir. Lise mezunu katılımcıların 24'ü olumlu, 15'i kararsız, 10'u ise olumsuz yanıt vermiştir. Üniversite mezunu katılımcıların 3'ü olumlu, 2'si kararsız ve 1'i olumsuz yanıt vermiştir. Master/doktora mezunu katılımcı ev veya iş

yerinden ayrıldığında bu yerlerin güvende olduğunu düşündüğünü belirtmiştir (Bkz. Tablo 21-3).

Tablo 21-3 : Halkın Ev Ve İş Yerlerinin Güvenliği İle İlgili Düşüncesinin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

			Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum	Toplam
Eğitim düzeyi	İlkokul terk	Sayı	1	3	0	0	0	4
		Yüzde	1	3	0	0	0	4
	İlkokul mezunu	Sayı	8	7	2	0	1	18
		Yüzde	7.9	6.9	2	0	1	17.8
	Ortaokul mezunu	Sayı	8	8	1	2	4	23
		Yüzde	7.9	7.9	1	2	4	22.8
	Lise mezunu	Sayı	13	11	15	8	2	49
		Yüzde	12.9	10.9	14.9	7.9	2	48.5
	Üni. Mezunu	Sayı	1	2	2	1	0	6
		Yüzde	1	2	2	1	0	5.9
	Master/ Doktora mezunu	Sayı	1	0	0	0	0	1
		Yüzde	1	0	0	0	0	1
Toplam		Sayı	40	40	11	3	7	101
		Yüzde	39.6	39.6	10.9	3	6.9	100

Katılımcıların polis araçları gördüğünde huzursuzluk yaşamaları ile ilgili madde uygulanan anketin 13. maddesidir. Bu maddeye katılımcıların %8.9'u hiç katılmıyorum, %14.9'u katılmıyorum, %5.9'u kararsızım, %27.7'si katılıyorum ve %42.6'sı tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Ankete verilen cevaplar incelendiğinde vatandaşların %70.30' u polis araçlarını gördüklerinde huzursuz olmaktadır (Bkz. Tablo 22).

Tablo 22 : Polis Araçlarının Halk Üzerindeki Etkisi

Madde 13. "Polis araçları gördüğümde huzursuzluğa kapılıyorum."	Sayı	Yüzde
Hiç katılmıyorum	9	8.9
Katılmıyorum	15	14.9
Kararsızım	6	5.9
Katılıyorum	28	27.7
Tamamen katılıyorum	43	42.6
Toplam	101	100

Bu maddeye verilen yanıtların yaşa göre dağılımı Tablo 22-2'de görülmektedir. Tabloya göre 18-25 yaş grubundaki katılımcıların 12'si tamamen katılıyorum, 7'si katılıyorum, 3'ü kararsızım, 3'ü katılmıyorum ve 4'ü hiç katılmıyorum şeklinde yanıt vermiştir. 26-35 yaş grubundaki katılımcıların 13'ü tamamen katılıyorum, 8'i katılıyorum, 1'i kararsızım, 2'si katılmıyorum ve 1'i hiç katılmıyorum şeklinde yanıt vermiştir. 36-45 yaş grubundaki katılımcıların 13'ü tamamen katılıyorum, 8'i katılıyorum, 1'i kararsızım, 6'sı katılmıyorum ve 2'si hiç katılmıyorum şeklinde yanıt vermiştir. 46 yaş ve üstü katılımcıların 5'i tamamen katılıyorum, 3'ü katılıyorum, 1'i kararsızım, 4'ü katılmıyorum ve 2'si hiç katılmıyorum şeklinde yanıt vermiştir.

Tablo 22-2 : Polis Araçlarının Halk Üzerindeki Etkisinin Yaşa Göre Dağılımı

			Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum	Toplam
Yaş	18-25	Sayı	12	7	3	3	4	29
		Yüzde	11.9	6.9	3	3	4	27.8
	26-35	Sayı	13	8		2	1	25
		Yüzde	12.9	7.9		2	1	24.8
	36-45	Sayı	13	10		6	2	32
		Yüzde	12.9	9.9		5.9	2	31.7
	46 ve üstü	Sayı	5	3		4	2	15
		Yüzde	5	3		4	2	14.9
Toplam		Sayı	43	28	6	15	9	101
		Yüzde	42.6	27.7	5.9	14.9	8.9	100

Verilen yanıtların eğitim düzeyine göre dağılımına bakıldığında ilkokul mezunu olmayan katılımcıların 2'si polis aracı gördüklerinde huzursuzluğa kapıldıklarını, 2'si ise kapılmadıklarını belirtmişlerdir. İlkokul mezunu katılımcıların 4'ü böyle bir durumda huzursuzluk duymayacaklarını, 14'ü ise duyacaklarını belirtmişlerdir. Ortaokul mezunu katılımcıların 5'i olumlu, 2'si kararsız ve 16'sı olumsuz yanıt vermiştir. Lise mezunu katılımcıların ise 12'si olumlu, 4'ü kararsız ve 33'ü olumsuz yanıt vermiştir. Üniversite mezunu katılımcıların 1'i olumlu, 5'i olumsuz yanıt vermiştir. Master/doktora mezunu katılımcı ise polis aracı gördüğü zaman huzursuzluğa kapılmayacağını belirtmiştir (Bkz. Tablo 22-3).

Tablo 22- 3 : Polis Araçlarının Halk Üzerindeki Etkisinin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

			Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum	Toplam
Eğitim düzeyi	İlkokul terk	Sayı	1	1	0	2	0	4
		Yüzde	1	1	0	2	0	4
	İlkokul mezunu	Sayı	8	6	0	1	3	18
		Yüzde	7.9	5.9	0	1	3	17.8
	Ortaokul mezunu	Sayı	8	8	2	2	3	23
		Yüzde	7.9	7.9	2	2	3	22.8
	Lise mezunu	Sayı	22	11	4	10	2	49
		Yüzde	21.8	10.9	4	9.9	2	48.5
	Üni. Mezunu	Sayı	4	1	0	0	1	6
		Yüzde	4	1	0	0	0	5.9
	Master/ Doktora mezunu	Sayı	0	0	0	1	0	1
		Yüzde	0	0	0	1	0	1
Toplam		Sayı	40	40	11	3	7	101
		Yüzde	39.6	39.6	10.9	3	6.9	100

Polis teşkilatını olumlu yönde geliştiği ile ilgili maddeye katılımcıların %42.6'sı tamamen katılıyorum, %33.7'si katılıyorum, %9.9'u kararsızım, %5'i katılmıyorum ve %8.9'u hiç katılmıyorum cevabını vermişlerdir. Sonuç olarak Kazan esnafının %76.30'u Polis Teşkilatında olumlu yönde gelişmeler olduğuna inanmaktadır (Bkz. Tablo 23).

Tablo 23 : Polis Teşkilatında Meydana Gelen Gelişmeler

Madde 16. "Polis teşkilatında olumlu yönde gelişmeler olduğuna inanıyorum."	Sayı	Yüzde
Tamamen katılıyorum	43	42.6
Katılıyorum	34	33.7
Kararsızım	10	9.9
Katılmıyorum	5	5
Hiç katılmıyorum	9	8.9
Toplam	101	100

Bu maddeye verilen yanıtların yaşa göre dağılımı Tablo 23-2'de görülmektedir. 18-25 yaş grubundaki katılımcıların 10'u tamamen katılıyorum, 9'u katılıyorum, 4'ü kararsızım, 3'ü katılmıyorum ve 3'ü hiç katılmıyorum yanıtını vermişlerdir. 26-35 yaş grubundaki katılımcıların 11'i tamamen katılıyorum, 9'u katılıyorum, 3'ü kararsızım ve 2'si hiç katılmıyorum yanıtını vermişlerdir. 36-45 yaş grubundaki katılımcıların 16'sı tamamen katılıyorum, 8'i katılıyorum, 2'si kararsızım, 2'si katılmıyorum ve 4'ü hiç katılmıyorum yanıtını vermişlerdir. Son olarak 46 yaş ve üstü katılımcıların 6'sı tamamen katılıyorum, 8'i katılıyorum ve 1'i kararsızım yanıtını vermişlerdir.

Tablo 23-2 : Polis Teşkilatında Meydana Gelen Gelişmeler İli İlgili Görüşlerin Yaşa Göre Dağılımı

			Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum	Toplam
Yaş	18-25	Sayı	10	9	4	3	3	29
		Yüzde	9.9	8.9	4	3	3	27.8
	26-35	Sayı	11	9	3	0	2	25
		Yüzde	10.9	8.9	3	0	2	24.8
	36-45	Sayı	16	8	2	2	4	32
		Yüzde	15.8	7.9	2	2	4	31.7
	46 ve üstü	Sayı	6	8	1	0	0	15
		Yüzde	5.9	7.9	1	0	0	14.9
Toplam		Sayı	43	34	10	5	9	101
		Yüzde	42.6	33.7	9.9	5	8.9	100

Anketin 13. Maddesine verilen yanıtların eğitim düzeyine göre dağılımı Tablo 23-3'te görülmektedir. Buna göre ilkokul mezunu olamayan katılımcıların hepsi polis teşkilatının olumlu yönde geliştiğine inandıklarını belirtmiştir. İlkokul mezunu olan katılımcıların 16'sı olumlu gelişmelerin olduğunu, 2'si ise olmadığını belirtmiştir. Ortaokul mezunu katılımcıların 13'ü bu konuya olumlu, 2'si kararsız ve 8'i olumsuz yanıt vermiştir. Lise mezunu katılımcıların 39'u olumlu, 8'i kararsız ve 2'si olumsuz yanıt vermiştir. Üniversite mezunu katılımcıların 4'ü olumlu, 2'si olumsuz yanıt vermiştir. Son olarak master/doktora mezunu katılımcı polis teşkilatında olumlu yönde gelişmeler olduğuna inandığını belirtmiştir.

Tablo 23-3 : Polis Teşkilatında Meydana Gelen Gelişmeler İli İlgili Görüşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

			Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum	Toplam
Eğitim düzeyi	İlkokul terk	Sayı	1	3	0	0	0	4
		Yüzde	1	3	0	0	0	4
	İlkokul mezunu	Sayı	11	5	0	0	2	18
		Yüzde	10.9	5	0	0	2	17.8
	Ortaokul mezunu	Sayı	11	2	2	3	5	23
		Yüzde	10.9	2	2	3	5	22.8
	Lise mezunu	Sayı	18	21	8	0	2	49
		Yüzde	17.8	20.8	7.9	0	2	48.5
	Üni. Mezunu	Sayı	2	2	0	0	2	6
		Yüzde	2	2	0	0	2	5.9
Toplam		Sayı	43	34	10	5	9	101
		Yüzde	42.6	34.7	9.9	5	8.9	100

Uygulanan ankette halkın polise olan güveni ile ilgili kategoride bulunan son soru, polisin yürüttüğü idari konularda vaktinde hizmet verdiği ile ilgili olan 19. maddedir. Bu maddeye katılımcıların %44.6'sı tamamen katılıyorum, %35.6'sı katılıyorum, %12.9'u kararsızım, %4'ü katılmıyorum ve %3'ü hiç katılmıyorum

cevabını vermişlerdir. Ankete verilen cevaplara göre Kazan esnafının %80.20 „si polisin yürütmekte olduğu idari hizmetlerde yeterli olduğunu düşünmektedir. (Bkz. Tablo 24).

Tablo 24 : Polisin Yürüttüğü İdari Hizmetler

Madde 19. "Polisin yürüttüğü idari konularda vaktinde hizmet verdiğini düşünüyorum."	Sayı	Yüzde
Tamamen katılıyorum	45	44.6
Katılıyorum	36	35.6
Kararsızım	13	12.9
Katılmıyorum	4	4
Hiç katılmıyorum	3	3
Toplam	101	100

Anketin 19. Maddesine verilen yanıtların yaşa göre dağılımı Tablo 24-2’de görülmektedir. Tabloya göre 18-25 yaş grubundaki katılımcıların 16’sı tamamen katılıyorum, 4’ü katılıyorum, 6’sı kararsızım, 1’i katılmıyorum ve 2’si hiç katılmıyorum şeklinde yanıt vermiştir. 26-35 yaş grubundaki katılımcıların 9’u tamamen katılıyorum, 12’si katılıyorum, 3’ü kararsızım ve 1’i katılmıyorum şeklinde yanıt vermiştir. 36-45 yaş grubundaki katılımcıların 13’ü tamamen katılıyorum, 12’si katılıyorum, 4’ü kararsızım, 2’si katılmıyorum ve 1’i hiç katılmıyorum şeklinde yanıt vermiştir. 46 ve üstü katılımcıların 7’si tamamen katılıyorum ve 8’i katılıyorum şeklinde yanıt vermiştir.

Tablo 24-2 : Polisin Yürüttüğü İdari Hizmetler İle İlgili Görüşlerin Yaşa Göre Dağılımı

			Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum	Toplam
Yaş	18-25	Sayı	16	4	6	1	2	29
		Yüzde	15.8	4	5.9	1	2	27.8
	26-35	Sayı	9	12	3	1	0	25
		Yüzde	9.9	11.9	3	1	0	24.8
	36-45	Sayı	13	12	4	2	1	32
		Yüzde	12.9	11.9	4	2	1	31.7
	46 ve üstü	Sayı	7	8	0	0	0	15
		Yüzde	6.9	7.9	0	0	0	14.9
Toplam		Sayı	45	36	13	4	3	101
		Yüzde	44.6	35.6	12.9	4	3	100

Verilen yanıtların eğitim durumuna göre dağılımı Tablo 24-3'te görülmektedir. Tabloya göre ilkokul mezunun olmayan katılımcıların hepsi olumlu yanıt vermiştir. İlkokul mezunu olan katılımcıların 15'i bu maddeye olumlu, 2'si kararsız, 1'i ise olumsuz yanıt vermiştir. Ortaokul mezunu katılımcıların 17'si olumlu, 3'ü kararsız ve 3'ü de olumsuz yanıt vermiştir. Lise mezunu katılımcıların 41'i olumlu, 6'sı kararsız ve 2'si olumsuz yanıt vermiştir. Üniversite mezunu katılımcıların 3'ü olumlu, 2'si kararsız ve 1'i olumsuz yanıt vermiştir. Master/doktora mezunu katılımcı ise polisin yürüttüğü idari konularda vaktinde hizmet verdiğini düşündüğünü belirtmiştir.

Tablo 24-3 : Polisin Yürüttüğü İdari Hizmetler İle İlgili Görüşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

			Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum	Toplam
Eğitim düzeyi	İlkokul terk	Sayı	2	2	0	0	0	4
		Yüzde	2	2	0	0	0	4
	İlkokul mezunu	Sayı	8	7	2	0		18
		Yüzde	7.9	6.9	2	0		17.8
	Ortaokul mezunu	Sayı	12	5	3	2		23
		Yüzde	11.9	5	3	2		22.8
	Lise mezunu	Sayı	22	19	6	1		49
		Yüzde	21.8	18.8	5.9	1		48.5
	Üni. Mezunu	Sayı	1	2	2	1	0	6
		Yüzde	1	2	2	1	0	5.9
	Master/ Doktora mezunu	Sayı	0	1	0	0	0	1
		Yüzde	0	1	0	0	0	1
Toplam		Sayı	45	36	13	4	3	101
		Yüzde	44.6	35.6	12.9	4	3	100

3.3. ANKETİN GENEL DEĞERLENDİRMESİ

Halkla ilişkilerin Ankara Kazan İlçesi baz alınarak yapılan ankete 101 esnaf katılmıştır. Anketörlerden 82' si erkek, 19'u bayandır. Katılımcılardan 29'u 18-25 yaş, 25'i 26-35 yaş, 32'si 36 - 45 yaş, 15'i 46 yaş ve üzerindedir. Eğitim durumuna göre ise 4'ü ilkokul terk, 18'i ilkokul mezunu, 23'ü ortaokul mezunu, 49'u lise mezunu , 6' sı üniversite mezunu, 1' i master ve doktora mezun olarak şekillenmiştir.

Yapılan anket 3 kategoride ele alınmış, polisin uygulaması, polise olan güven ve polisin imajı ile ilgili sorular sorularak değerlendirmeye tabi tutulmuştur.

Polisin uygulaması ile ilgili olarak ankete katılanların büyük çoğunluğu polisin güvenliği sağlamada başarılı olduğunu düşünmektedirler. Güvenlik gibi hassas bir konuda, polise duyulan güven beraberinde suça karşı da duyarlı ve hassas vatandaş portresini ön plana çıkarmaktadır. Polisin özellikle toplumsal olaylarda önleyici anlamda almış olduğu tedbirlerin ve olaylar esnasında ki önlemlerin iş yerlerinin zarar görmemesi için alındığına olan güven tamdır. Bu tür sorulara verilen cevaplar polisin yapmış olduğu çalışmaları destekler mahiyettedir. Ayrıca diğer sorular ile ilgili olarak da iş yerlerinin yoğun olduğu bölgelerde uygulanan park etme yasaklarının gerekliliğine inanması yanında müşteri potansiyelini de etkilediğine inanılmaktadır. Buradan çıkarılan sonuçta bilgilendirme eksiği olabilir. Medyayı da devreye sokarak yazılı ve görsel anlamda esnaflar bilinçlendirilebilir.

Bir diğer kategori olan polisin imajı konusunda sorulan sorulara da büyük çoğunlukta ankete katılanlar tarafından olumlu cevap verilerek, verilen mesajın istenilen şekilde algılandığı sonucu çıkarılabilir. Polisin halka sıcak davrandığı sorusuna %83.2 oranında olumlu cevap verilmiştir. Polisin imajını destekler mahiyette sorulan sorularda polisin halk ile birlikte sosyal etkinlikler düzenlemesinin gerekli olduğu düşünülmektedir. Ayrıca polisin terör ve uyuşturucu hakkında vatandaş bilinçlendirmesi polisin halkla ilişkilerinde büyük fayda sağlayacak verilmek istenen mesaj da olumlu bir şekilde algılanabilecektir.

Diğer bir kategoride halkın polise olan güvenini değerlendiren sorularda da sokakta ve karakolda polisin adli ve idari görevlerini yerine getirirken vatandaşa bilgi verışı, vatandaştan gelen taleplere hızlı ve etkili biçimde cevap vermesi polise olan güveni olumlu yönde etkilemektedir.

Yapmış olduğumuz alan çalışmasında hipotez olarak savunduğumuz polisin halka vermiş olduğu mesaj olumlu algılanmaktadır. Polisin halkla ilişkiler konusunda yapmış olduğu çalışmalar da olumlu algılanmakta ise de vatandaşların basın araç ve gereçleri de kullanılarak bilgilendirilmesi, bilinçlendirilmesi ve vatandaşlık sorumluluğunun da hatırlatılmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

SONUÇ

Yapılan araştırma amacıyla uygulanan 21 maddelik anket, soruların özelliklerine göre polisin uygulaması, polisin imajı ve polise olan güven şeklinde üç kategoriye ayrılmış, sorulara verilen cevaplarda bu kategorilerde değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Yapılan alan çalışması esnafı kapsadığı için genelde o bölgede yapılan polisiye çalışmalardan sorular sorularak genelleme şeklinde sonuca ulaşılmaya çalışılmıştır.

Yapılan ankette başta beklenen sonuca ulaşılmıştır. Anket uygulanmadan önce sorular toplumun yapısını ve güncel polis halk işbirliği kapsamını tam olarak yansıtması için özenle hazırlanmış ve varsayılan sonuca ulaşılmıştır. Anket yorumlarından anlaşılabacağı üzerine üç kategoride hazırlanan sorulara verilen cevapların, polisin imajının esnaf üzerinde etkisinin beklenen şekilde olduğu anlaşılmıştır. Ankette beklenen, polisteki özellikle son dönemde ağırlık kazanan toplum destekli polis imajının istenilen şekilde algılanıp algılanmadığı varsayımı üzerinde yoğunlaşmış, istenilen şekilde algılandığı sonucuna varılmıştır. Bir diğer kategori olan halkın polise olan güveninin sorgulandığı bölümde de duyulan güvenin tam olduğu özellikle kendi aile bireyleri için bu mesleği tercih edip etmeme doğrultusundaki sorulara verilen cevaplar güven duygusunun bir başka şekilde yansıtılması olmuştur.

Diğer bir kategori olan polis uygulamalarının nasıl algılandığı sorusunda da faydalı ve amaca uygun olduğu varsayımına ulaşılmıştır. Polis toplumda huzur ve güvenin sağlanması, aynı zamanda vatandaşların can, mal, ırz, namus emniyetini sağlamak için yaptığı uygulama ve çalışmalarda istenilen şekilde algılanmış, başka bir deyişle huzur ve güvenin sağlanması için yapılan kontroller vatandaşın refah seviyesi ve emniyetini sağlamak için yapıldığı şeklinde algılanmaktadır.

Anket yapılan Kazan ilçesi metropol bir ilçe özelliğine sahip olması sebebiyle il merkezi ile yakın bir ilişkisi bulunmaktadır. Ankete katılan kişiler aynı zamanda polis algılaması ile sadece Kazan ilçesini değil aynı zamanda il merkezindeki polisi de algılamaktadır. Resmi makamlardaki işlerini ilçe merkezinde takip edebilmeleri yanı sıra diğer işlerinde il merkezine başvurmaları gereken konuları da olabilmektedir.

Toplumla her zaman yan yana olan polis algılamasında bu ilişkileri de etkili olmaktadır. İlçe merkezi yerleşim ve nüfus bakımından küçük ama ilişkiler daha sıcak ve samimidir. Polisle olan ilişkilerde, günde sayısız defa yüz yüze gelme ve karşılıklı ilişki şeklinde olabilme mümkündür. Bu ilişkiler sadece polisin görevi ile ilgili olmamakta, vatandaşlar insani ilişki şeklinde adres sorma, elindeki konu ile ilgili olarak hangi kuruma başvurması gerektiği ile ilgili, güncel medyatik konularla ilgili olarak da polisle bir şekilde temasa geçebilmektedir.

Günlük yaşantımızda hemen her an görülen, çeşitli nedenlerle iletişime geçilen polisin modern toplum ve devlette nasıl algılandığı araştırılması gereken bir konudur. Halkın günlük yaşantısına bir şekilde müdahale eden kamu adına görev yapan bu teşkilatın sürekli göz önünde olmasına rağmen halk tarafından tanınması mümkün olmamıştır. Kurumu etkili yapan hiyerarşik yapısından dolayı da olumlu veya olumsuz yapılan eleştiriler cevapsız kalarak toplumda yanlış yorumlara sebebiyet vermiştir. Günlük ihtiyaçlarımızı karşılaştığımız kişileri tanıma ihtiyacı hissetmeden kolay şekilde yorum yapma hakkımızı kendimizde bulmuşuzdur. Toplumu oluşturan fertlerin güvenliğini sağlayan, her an ulaşılabilir yakınlıkta olmasını istediği polisin hakkında söyleyebilecek bir şeylerinin olması aslında, polisin toplumun her katmanına nasıl ulaşması gerektiğinin bir ip ucu olması açısından önemlidir. İnsanlar kendileri ile ilgili olan kısmından konuyu ele almakta ve ona göre olumlu veya olumsuz fikirlerini ifade etmektedirler. Buradan elde edilecek sav veya savunmaların polisin etkisini artırabileceği gibi kalite açısından da kazanımlar sağlayacaktır. Yapılan çalışmalar toplumun her kesiminde aynı şekilde algılanmamaktadır. Toplumda kendi içerisinde ekonomik sosyo politik, çevresel faktörler çeşitlenebilmekte polisin bu çeşitlenmeye göre de etkisi veya algılanması farklılaşabilmektedir.

Günlük yaşantımızda sürekli anlamını bilerek veya bilmeden kullandığımız halk, ilişki, polis, algı ve buna benzer kelimeler gerçekte teşkilatların, kurumların uzunca üzerinde çalıştığı, projeler yaptığı geniş anlamlar ifade etmektedir. Kullandığımız bu yaygın kelimeler her durumda aynı anlamı da ifade etmeyebilir. Konunun istenilen düzeyde araştırılabilmesi için kavramsal anlamları ile anlatıma başlamak gerçek ifadeye ulaşımı kolaylaştıracaktır.

Yapılan araştırma sonucunda aslında polisin topluma vermek istediği mesajın olumlu bir şekilde algılandığı anlaşılmıştır. Halkla daha sık bir araya gelen Emniyet Teşkilatı birimleri arasında algı yönünden farklılıklar olabilmektedir. Yapılan alan araştırması göstermiştir ki; Emniyet Teşkilatının son dönemlerde başlattığı toplum destekli polis projesi halk-polis kaynaşmasına geniş bir anlam ve bütünlük katmıştır. Yapılan eğitim faaliyetleri çerçevesinde halkta kendi sorumluluklarının eskiye göre daha fazla farkına varmış daha bilinçli hale gelmiştir.

Halkla ilişki kurabilmenin temel prensibi, halktan biri olduğunun vurgulanması, insana saygı ve değer verilmesiyle gerçekleşebilir. Kendisini üstün gören, toplumdan ayrı gibi bir imaj veren kişinin sadece polis teşkilatı için değil tüm teşkilatlar için bir ortak nokta bulabilmesi çok zordur.

KAYNAKÇA

- Acar, Muhittin, (1994), *Türk Kamu Yönetiminde Halkla ilişkiler Araştırması*, Ankara: Devlet Planlama Teşkilatı Yayınları. ss. 10-45-71-81
- Asna, M.Alaaddin, (1968), "Yönetim Halk İlişkileri", *Amme idaresi Dergisi*, C: 1, S :3-4, ss. 11-56.
- Asna, M. Alaaddin, (2001), "Halkla İlişkilerin Tarihsel Gelişimi", *Halkla ilişkiler*, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları. No:483, ss.25-38.
- Atkinson, Rita L.; Atkinson, Richard C. ve Hilgard, Ernest R., (1995), *Psikolojiye Giriş*, Çev: Kemla Atakay, Mustafa Atakay, Aysun Yavuz, İstanbul: Sosyal Yayınlar
- Baş, Türker, (2005), *Anket, Anket Nasıl Hazırlanır, Anket Nasıl Uygulanır, Anket Nasıl Değerlendirilir*, Ankara: Seçkin
- Baymur, Feriha, (1978), *Genel Psikoloji*, 4. Baskı, İstanbul: İnkılap ve Aka Kitabevleri
- Bayram Atilla, (2003), "Cumhuriyet'in İlanına Kadar Polis Teşkilatı ve Tarihçesi", *Polis Dergisi*, sayı 36, ss. 570-573
- Budak, Selçuk, (2003), *Psikoloji Sözlüğü*, Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları
- Çaylı, Salih, (2004), "Halkla İlişkiler Açısından Yönetim ve Polis", *Sosyal Bilimler Dergisi*, C. 2, S. 1, ss. 319-334.
- Çevik, Hasan Hüseyin, (2001), *Türkiye'de Kamu Yönetimi Sorunları*, Ankara: Seçkin .
- Çevik, Hasan Hüseyin, (2002), "Devlet ve Polis", Hasan Hüseyin Çevik ve Turkut Göksu (der) *Türkiye 'de Devlet Toplum ve Polis*, Ankara: Seçkin.
- Çevik, Hasan Hüseyin ve Göksu, Turgut, (2003), *Polis Halk ilişkileri*, Ankara: Emniyet Genel Müdürlüğü Polis Akademisi Başkanlığı Yay.
- Çevik Hasan Hüseyin ve Göksu, Turgut, (2007), *Güvenlik Personeli için Polis Halk ilişkileri, Güvenlikte iletişim*, Ankara: Seçkin

- Çelik, Necati, (1995), "Polis Halk İlişkiler", *Ankara Polis Akademisi Seminer Konferans Bildirileri Dizisi, Polis Halk İşbirliği Sempozyumu*, 27-29 Mart 1995 Polis Akademisi, Ankara, ss.85-86.
- Çufalı, Mustafa, (2002), "Türk Polis Tarihi" (Ed.) H.Hüseyin Çevik ve Turgut Göksu, *Türkiye'de Devlet, Toplum ve Polis*, Ankara: Seçkin Yayınları. ss. 19-30.
- Dönmezer, Sulhi, (2003), "İki Suç Türü ve Kolluk", *Polis Dergisi*, Temmuz, Ağustos, Eylül, S.36 ss. 464 - 466
- Elazığ İl Emniyet Müdürlüğü, Polis Halkla İlişkiler Konulu Anket Çalışması, (2002), *Polis Dergisi*,
- EGM (2006), *Emniyet Genel Müdürlüğü Toplum Destekli Polislik (TDP) Hizmetleri Standardı*, EGM, Ankara
- Emniyet Teşkilatı Kanunu, Kanun no: 3201, (1937).*
- Erdağ, Erdoğan, (1998), "*Polis Halk İlişkileri ve Polis Örgütünün Halkla İlişkiler Eğitimi*", Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi,
- Ertekin, Yücel, (1995), *Halkla İlişkiler* Ankara : TODAİE Yayınları.
- Ertekin, Yücel, (1975), "Bir Halkla İlişkiler Danışmanının Anıları," *Türk İdare Dergisi*, sayı: 355, ss. 61-67.
- Ertekin, Yücel, (2000), *Halkla İlişkiler*, Ankara: Yargı Yayınları.
- Ertekin, Yücel, (1995), *Halkla İlişkiler*, Ankara: TODAİE Yayınları,
- Ergut, Ferdan, (2004), *Modern Devlet ve Polis; Osmanlıdan Cumhuriyet'e Toplumsal Denetimin Diyalektiği*, İstanbul: İletişim Yayıncılık
- Fındıklı, Remzi, (1995), "Güvenlik Hizmetlerinin Etkinliği Açısından Polis Halk İlişkilerinin Anlam ve Önemi", *Polis Akademisi Seminer Konferans Sempozyum Bildirileri Dizisi*, Ankara :EGM. Basımevi. ss .273-285
- Freedman, J. L.; Sears, D. O. ve Carlsmith, J. M., (2003) *Sosyal Psikoloji*, Çev: Ali Dönmez, 4. Baskı, Ankara: İmge Kitabevi
- Goldsten, Herman (1987), "Toward Community Oriented Policing" *Cirime and Delinquency*, C. 33, S.1, ss.6-30

- Grant, H. ve Terry, K. J., (2004), *Law Enforcement in the 21st Century*, New York: Pearson.
- Hawdon, James ve Ryan Jhon (2003), "Police Resident Interactions, and Satisfaction with Police", *Criminal Justice Police Review*, C.14, S.1, ss.55-74
- İçişleri Bakanlığı, (2002), 0083 sayılı Genelge, Toplum Destekli Polis.
- İçişleri Bakanlığ, (2002), 247517 sayılı Genelge, Davranış İlkeleri.
- Işıkyakar, A. Fikret (Çev) (1987), *Halkla ilişkiler İPRA Raporu*, Eskişehir : Anadolu Üniversitesi Basımevi, Anadolu Üniversitesi Yayınları No 251,
- Kağıtçıbaşı, Çiğdem, (1999), *Yeni insan ve insanlar*, 10. Basım: İstanbul: Evrim Yayınevi
- Kalkan, Hasan, (2004), Türk Kamu Yönetiminde Halkla İlişkiler ve Polis Akademisi Başkanlığı Kurum İçi Halkla İlişkilerin Etkinliği Projesi, *Kolluk Yönetimi Yüksek Lisans Programı TODAİE*: Ankara.
- Kazancı, Metin, (1995), *Kamuda ve Özel Sektörde Halkla ilişkiler*, Ankara :Turhan Kitapevi.
- Kılınç, Serkan, (2006), *Batı Uygulamaları Sisteminde Adli Polis ve Türkiye 'ye Yansımaları*, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Master Tezi, Ankara.
- Küçük, Ferit, (2006), "Polis Halkla İlişkiler Bağlamında Kurumsal İletişimin Önemi", *Polis Dergisi*, ss.73 - 83
- Menzir, Necdet, (1995), "İstanbul Emniyet Müdürlüğü Polis Halkla İlişkiler Raporu", 1. *Polis Akademisi Seminer Konferans Sempozyum Bildirileri Dizisi* Ankara EGM. Basımevi, ss. 13-35,
- Mıhçıoğlu, Cemal, (1967), "Yönetimde Halkla İlişkiler", *Halkla ilişkiler Birinci Semineri*, Ankara. S.B.F Yayını.
- Morgan, Clifford T. (1986), *Psikolojiye Giriş Ders Kitabı*, 4. Baskı, Çev. Ed: Sirel Karakaş, Ankara.: Meteksan Yayınları
- Nazlı, Alparslan ve Yalçın, İbrahim, (2002), *Kamu Hizmetlerinde Toplam Kalite Yönetimi*, Niğde Üniversitesi Kamu Yönetimi Yüksek Lisans Tezi.
- Orrick, J. B, (1972), *Halkla ilişkiler*, Çev. O.Onaran, Ankara: SBF. Yayınları.

- Orrick, J. B, (1967), *Halkla ilişkiler Ders Notları*, Çev: O.Onaran, Ankara SBF. Yayınları.
- Ozankaya, Özer, (1984), *Temel Toplumbilim Terimleri Sözlüğü*, Ankara: Savaş Yayınları.
- Öztürk, Nurullah, (2002), 'Polis ve Halkla İlişkiler', Hasan Hüseyin Çevik ve Turkut Göksu (der), *Türkiye 'de Devlet, Toplum ve Polis*, Ankara Seçkin.
- Polis Vazife ve Salahiyetleri Kanunu, Kanun no: 2559, 1934.
- Raymond, B. Fosdick, (2006), *Avrupa Polis Sistemleri*, Çev: Fethullah Eraslan, Ankara: Emniyet Genel Müdürlüğü Yayınları No: 404
- Sabuncuoğlu, Zeyyat ve Tüz, Melek, (1995), *Örgütsel Psikoloji*, Bursa: Ezgi Kitapevi.
- Sabuncuoğlu, Zeyyat, (2001), *işletmelerde Halkla ilişkiler*, Bursa: Ezgi Kitapevi Yayınları.
- Seçim, Hikmet, (2001), "Halkla İlişkilerin Tanımı ve Halkla İlişkiler Karması", *Halkla ilişkiler*, No:483, Eskişehir Anadolu Üniv. Açık Öğretim Fak. Yayınları. ss. 1-24
- Seyhan, Kazım, (2002), "Polislik ve Suçun Önlenmesi", (Ed.) Hasan.Hüseyin Çevik ve Turgut Göksu, *Türkiye 'de Devlet, Toplum ve Polis*, Ankara: Seçkin Yayınları. ss. 173-204.
- Sims, Barbara; Hopper, Michael ve Peterson, Steven A. (2002), "Determinants of Citizens' Attitudes Toward Police" *Policing*, 25, 3, ss. 45-71.
- Sokullu- Akıncı, R.Fusun, (1990), *Polisin Toplumsal Bir Kurum Olarak Gelişmesi, Polis Alt Kültürü ve insan Hakları*, İstanbul: Gümüş Basımevi.
- Şahin, Eyüp (2006), "Kurtuluş Savaşında Türk Polis Teşkilatı", *Polis Dergisi*, S.47 ss. 44-47.
- Tikveş, Özkan, (2005), *Halkla ilişkiler ve Reklamcılık*, İstanbul: Beta Yayınları.
- Tortop, Nuri, (1975), *Halkla İlişkiler*, Ankara: TODAİE Yayınları
- Tortop, Nuri, (1982), A.İ.T.İ.A, *Halkla İlişkiler*, Ankara: İhsan Matba, ss. 13-23
- Tortop, Nuri, (1990), *Halkla İlişkiler*, Ankara: Gazi Üniversitesi Ankara: Basın Yayın Yüksek Okulu Matbaası.

Tortop, Nuri, (1993), *Halkla ilişkiler*, Ankara: Yargı Yayınları.

Trojanowicz, Robert. C; Steele, Marliyn and Trojanowicz, Susan, (1986),
"Community Policing: A Taxpayer's Perspective"
[.http://www.Cj.msu.edu/~people/cp/taxpayer.html](http://www.Cj.msu.edu/~people/cp/taxpayer.html) (02.10.2006)

Tunç, Yüksel, (2003), *Halkla ilişkilerin insan Kaynakları Yönetimindeki Rolü ve Önemi*, Ankara: TODAİE

Türkkahraman, Mimar, (2003), "Polis ve Sosyal Hayat", *Polis Dergisi*, Sayı 36, ss. 748

Uysal, Sezer Birkan, (1986), "Yönetimde Halkla İlişkiler", *Halkla ilişkiler Semineri*, Ankara: TODAİE.

Uysal, Sezer Birkan, (1983), "Halkla İlişkiler Bir Değerlendirme", *Amme idaresi Dergisi*, C:16, ss. 3-24.

Uysal, Sezer, Birkan, (1989), "Yönetimsel Liderlik ve Halkla İlişkilere Etkisi", *Amme idaresi Dergisi*, C.17, S.1, ss. 83,

Yalçındağ, Selçuk, (1986), "Kamu Yönetiminde Halkla İlişkiler", *Amme idaresi Dergisi*, C. 19, S.1, ss. 133-134,

Yurdakul, Ülker, (1983), *Kamu Yönetimi Emniyet Hizmetlerinde Halkla ilişkiler*, Ankara:

<http://www.centrex.police.uk/business/history.html>, (02.10.2006)

<http://egm.gov.tr/tar.osmanli1879-1908.asp>, (15.01.2007)

<http://egm.gov.tr/tar.osmanli1908-1918.asp>, (15.01.2007)

<http://www.izmirpolis.gov.tr/halkımızda/tarihçe.asp.2008>

<http://www.ozgurdunya.net/geçmişten-günümüze-türk-polis-teşkilatı-t23796.2008,3-5>

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu

Ek : Anket Formu

Bu anketin amacı polis-halk ilişkilerini değerlendirmektir. Soruları dikkatlice okuyup size en uygun ifadeyi işaretleyiniz.Doğru ve yanlış cevap yoktur. Anketler amacı dışında kullanılmayacak ve tüm cevaplar isimsiz olarak saklanacaktır. Katıldığınız için teşekkür ederiz.

CİNSİYET : E() K()

Yaşınız, 18 -25 26 --35 36-45 46- ve daha üstü () () () ()	Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum
Gelir Düzeyiniz, 0-480 480-1.000 1.000-1.500 1500, ve üzeri () () () ()					
Eğitim Düzeyiniz, İlkokul terk İlkokul mezunu Orta okul mezunu () () () Lise mezunu ÜniversiteMezunu Master/Doktora () () ()					
1.Polis karakoluna çekinmeden gidebilirim					
2. Polisin güvenliği sağlama konusunda başarılı olduğunu düşünüyorum					
3. Polislerin halka sıcak davrandığını düşünüyorum.					
4. Polisin halka kendini ifade edemediğini düşünüyorum.					
5. Polisin suç ve suça karşı caydırıcı olabildiğini düşünmüyorum.					
6. Polisin halkın sevgisini kazanmak için halkla birlikte sosyal etkinlikler düzenlemesi gerektiğini düşünüyorum.					
7. Polislerden asayişle ilgili bir konu ile ilgili isteğim olduğunda derhal bana cevap verileceğini düşünüyorum.					
8. Polisin müdahale etmek zorunda kaldığı olaylarda işyerlerinin zarar görmemesi için gerekli özeni gösterdiğini düşünüyorum.					
9. Madde bağımlılığı, terör vb. konularda polisin halkı bilinçlendirici çalışmalar yürütmesi gerektiğini düşünüyorum					
10. Evimden veya işyerinden ayrıldığım zaman evimin ve işyerimin güvende olduğunu düşünüyorum					

11. Polisin iş merkezlerinin bulunduğu yerlerde aldığı güvenlik tedbirlerinin yeterli olduğunu düşünüyorum.					
12. Polisin gençlere polislik mesleğini tanıtıcı etkinlikler yapabileceğini düşünüyorum.					
13. Polis araçları gördüğümde huzursuzluğa kapılıyorum.					
14. Polisin gençleri kazanmaya yönelik eğitim faaliyetleri içerisinde olması gerektiğini düşünüyorum.					
15. Polisin Sosyal ve ekonomik durumunu göze alarak çocuğumun polis olmasını isterim.					
16. Polis teşkilatında olumlu yönde gelişmeler olduğuna inanıyorum.					
17. İş yerlerinin bulunduğu caddelerde uygulanan park yasağının müşteri potansiyelini düşürdüğünü düşünüyorum.					
18. Polislerin aldığı mesleki eğitimin yeterli olduğunu düşünüyorum.					
19. Polisin yürüttüğü idari konularda vaktinde hizmet verdiğini düşünüyorum.					
20. Polisin iş merkezlerinin bulunduğu yerlerde aldığı trafik önlemlerinin gerekli olduğunu düşünüyorum.					
21. Polisin görev ve sorumluluklarını bilmiyorum	Evet ()		Hayır ()		